

Treball de Fi de Grau

Títol

Corruptes, un pòdcast d'infoentreteniment sobre casos de corrupció

Autoria

Gerard Riera Gil i Cesc Sarri Ribes

Professorat tutor

Montserrat Perez Creus

Grau

Comunicació Audiovisual	
Periodisme	X
Publicitat i Relacions Públiques	
Comunicació Interactiva	
Comunicació de les Organitzacions	

Tipus de TFG

Projecte	X
Recerca	

Data

Del 3 al 7 de juny de 2024	X
26 de juliol de 2024	

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:	Corruptes, un pòdcast d'infoentreteniment sobre casos de corrupció			
Castellà:	Corruptos, un podcast de infoentretenimiento sobre casos de corrupción			
Anglès:	Corrupts, an info-entertainment podcast about corruption cases			
Autoria:	Gerard Riera Gil i Cesc Sarri Ribes			
Professorat tutor:	Montserrat Perez Creus			
Curs:	2023/24	Grau:	Comunicació Audiovisual	
			Periodisme	X
			Publicitat i Relacions Públiques	
			Comunicació Interactiva	
			Comunicació de les Organitzacions	

Paraules clau (mínim 3)

Català:	corrupció, política, podcast, investigació, reflexió, escàndol, Cas Mercuri
Castellà:	corrupción, política, podcast, investigación, escándalo, Cas Mercuri
Anglès:	corruption, politics, podcast, investigation, reflection, scandal, Mercuri case

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:	Corruptes és un projecte de pòdcast que abordarà els casos de corrupció més importants d'Espanya. Els oients, a través dels vuit capítols d'una durada aproximada de 30 minuts, s'hi submergiran. Cada episodi relatarà un cas concret a través de la veu del presentador i dels diferents experts, testimonis i/o protagonistes.
Castellà:	Corruptos es un proyecto de pòdcast que abordará los casos de corrupción más importantes de España. Los oyentes, mediante ocho capítulos de una duración aproximada de 30 minutos, se sumergirán. Cada episodio relatará un caso concreto a través de la voz del presentador y de los diferentes expertos, testigos y/o protagonistas.
Anglès:	Corrupts is a podcast project that will address the most important corruption cases in Spain. The listeners, through the eight chapters of approximately 30 minutes, will immerse themselves in it with the voice of the presenter and the different experts.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	4
2. MARC TEÒRIC	6
2.1. Què és un pòdcast?	6
2.2. Història del pòdcast	8
2.3. Anàlisis panorama	10
2.4. La corrupció	13
2.5. Tractament mediàtic de la corrupció	16
3. PRODUCCIÓ DEL PODCAST “CORRUPTES”	19
3.1. Definició del producte	19
3.2. Producció del capítol pilot	27
3.2.1. Metodologia	27
3.2.2. Guió	30
3.2.3. Escaleta	39
3.3. Emissió	52
3.3.1. Enllaç al capítol pilot	53
3.4. Pla de comunicació	54
3.5. Pressupost	57
4. CONCLUSIÓ	60
5. BIBLIOGRAFIA	61
6. ANNEXOS	63
6.1. Transcripció de les entrevistes de l’episodi pilot	63
6.1.1. Sara González Muñoz	63
6.1.2. Karen Madrid Ribas	77
6.1.3. Jordi Ribalaygue	88
6.1.4. Jordi de Arriba	102
6.1.5. Isidre Soler	119
6.1.6. Raul Garcia Barroso	127

1. INTRODUCCIÓ

La corrupció és un dels principals problemes que arrossega Espanya durant els anys i que, periòdicament, obre les portades dels diaris. De fet, segons un informe de *Statista Research Department*, “entre el 2017 i el 2022, més de 1.700 persones es van veure implicades (sigui processades o només investigades) en algun cas de corrupció, de les quals més del 65% han estat condemnades amb sentència ferma”. El mateix estudi exposa que 195 persones van ser condemnades per delictes de corrupció el 2022 i fins a 95 persones van ser empresonades pel mateix motiu el 2023. A aquestes xifres se’ls ha de sumar la gran quantitat d’indultats. Entre 1996 i 2021, s’han concedit 231 indults per delictes de corrupció a Espanya, el 60% concentrats durant el govern de José María Aznar (Statista, 2024).

L’alta corrupció present a la societat espanyola es tradueix en una desconfiança cap a les institucions públiques i, més concretament, cap a la classe política. Segons els resultats del 2022 de l’Eurobaròmetre Especial 52 de la Unió Europea, més del 80% dels ciutadans espanyols enquestats pensen que “els partits polítics estan molt acostumats a oferir o rebre suborns i exercir abús de poder en benefici propi”. En aquesta enquesta també s’assenyala als funcionaris que executen els concursos públics i les llicències de construcció, als membres dels cossos policials i als jutges.

Aquest popular pensament es comptabilitza mitjançant l’Índex de Percepció de Corrupció, publicat anualment des de 1995 per Transparència Internacional, una organització no governamental. L’any 2023, Espanya va obtenir 60 punts sobre 100, la mateixa que el 2022, una dada que evidencia la nul·la millora en aquesta matèria. Així doncs, el país ocupa la 36a posició, empatada amb Letònia i Sant Vicenç i les Grenadines, del rànquing format per 180 estats. Dinamarca, Finlàndia i Nova Zelanda encapçalen la classificació, mentre que el Sudan del Sud, Síria i Somàlia són els països on els seus ciutadans perceben més corrupció (Florença, 2024).

Per informar sobre aquestes pràctiques fraudulentas que embruten la nostra societat, posem en marxa el projecte *Corruptes*, una sèrie de reportatges sonors que abordarà alguns dels casos de corrupció més importants d’Espanya. Els oients, a través dels diversos capítols d’una durada aproximada d’entre 20 i 30 minuts, se

submergiran en diferents casos de corrupció reals succeïts al nostre territori. Cada episodi relatarà un cas concret a través de la veu del presentador i dels diferents experts, testimonis i/o protagonistes.

L'objectiu és oferir una visió més completa i profunda de cada cas, aportant informació i anàlisi que pugui ajudar a la reflexió i al debat públic. Així doncs, *Corruptes* contribuirà en la visibilització d'aquests escàndols que afecten el bon funcionament del sistema democràtic espanyol. El producte no se centrarà només en l'explicació dels fets, sinó que també vol provocar reflexions als oients, algunes sociològiques com “per què els humans robem?” i altres polítiques com “la corrupció està ben penalitzada pel sistema jurídic estatal?”.

Aquest document descriu de forma detallada tots els passos que seguirem per tirar endavant el pòdcast *Corruptes*. Sens dubte, construir un producte propi des de zero és una motivació enorme per als dos autors del projecte. A més, el format pòdcast ens crida molt l'atenció, ja que som oients freqüents d'aquest tipus de contingut periodístic i/o d'entreteniment. A més, 24 milions d'espanyols escolten pòdcasts o música en streaming cada mes, un 60% del total de la població (Gfk, 2023). Per tant, la creixent tendència indica que és un format amb molt present i futur.

El treball s'estructura en dos apartats i unes conclusions. En el primer bloc, s'analitza en profunditat tot el que rodeja el panorama dels pòdcasts i de la corrupció. El segon, dedicat al desenvolupament pràctic del projecte, inclou totes les fases del procés de producció: definició del producte, metodologia, guió, emissió, pla de comunicació i pressupost, entre altres tasques.

2. MARC TEÒRIC

2.1. Què és un pòdcast?

La paraula pòdcast apareix per primera vegada al febrer de 2004 en un article anomenat Audible Revolution, escrit per Ben Hammersley i publicat per The Guardian, en el qual es plantejava com anomenar el que ell qualificava d'una revolució de l'àudio (Hammersley, 2004).

El cert és que pòdcast és l'acrònim que sorgeix de la unió entre iPod, el reproductor MP3 d'Apple, i broadcast, que en anglès vol dir emetre. Mitjançant la fusió d'aquestes dues paraules, va sorgir aquest terme per donar nom al contingut sonor creat per ser reproduït on vulguis i quan vulguis.

Segons el Gran Diccionari de la llengua catalana, pòdcast és l'emissió d'àudio o audiovisual emmagatzemada a internet com a arxiu digital, sovint formant part d'una sèrie, que l'usuari es pot descarregar a l'ordinador o en un dispositiu mòbil i reproduir-la quan vulgui.

Tot i això, hi ha certs autors que han intentat atorgar una definició a aquesta paraula provocant que no existeixi una resposta específica i concreta a aquesta qüestió. En aquest cas, Francisco Izuzquia defineix el pòdcast com una sèrie d'àudios (o vídeos) penjats a Internet i distribuïts mitjançant un feed RSS (Really Simple Syndication) (Izuzquia, 2019). El feed RSS o Really Simple Syndication és un format de dades que té com a funció facilitar l'accés a contingut de la web que s'actualitza de manera regular. Recull les dades bàsiques de la publicació com el nom de l'autor, el títol, una breu descripció i sobretot on pot trobar-se.

Seguint amb més accepcions trobem a Raúl Santiago, que defineix el pòdcast com un mitjà de distribució de continguts de qualsevol índole, que poden escoltar-se o veure's tant en un reproductor portàtil com en un telèfon mòbil (Santiago, 2016).

Les temàtiques dels pòdcasts són molt variades: humor, entreteniment, història, esports, crims... La qual cosa porta a un dels grans debats que es manté al voltant de l'estreta relació entre el pòdcast i la ràdio en l'àmbit sonor, de contingut i de

format. Tanmateix, el pòdcast és una manera de fer ràdio que ha establert els seus propis codis al marge de les fórmules tradicionals (Izuzquiza, 2019).

Tot i això, el pòdcast es diferencia de la ràdio per la seva fàcil producció, ja que està a l'abast de tothom. En aquest sentit, la tecnologia necessària per produir-lo és molt simple, ja que les eines de gravació, edició i de distribució són relativament fàcils d'aconseguir.

Cal afegir aquí que cada cop hi ha més programes de ràdio que es distribueixen en plataformes de podcàsting, allargant la vida del producte en tornar-lo a posar a l'abast del consumidor. Ara bé, cal destacar que la inversió d'aquest tipus de productes provinents de grans mitjans de comunicació és molt més alta a la mitjana de pòdcasts amateurs i s'allunya molt de la seva essència.

Entre totes les definicions que trobem, hi ha certs conceptes que no es paren de repetir. En primer lloc, tots coincideixen en el fet que els pòdcasts es troben penjats a Internet. En segon lloc, que no només es limiten al format d'àudio, sinó que també es poden presentar en forma de vídeo (Tidal, 2021). En tercer lloc, la llibertat de poder escoltar-lo en el moment i al lloc que l'espectador decideixi. I, finalment, el feed RSS lligat al pòdcast.

A partir de la recerca realitzada, definim, en aquest treball, al pòdcast com una creació audible, a vegades acompanyada per suport visual, de diferents continguts i temàtiques, que poden anar des de l'entreteniment fins a la informació més pura, amb la finalitat de: ser publicada a internet, ser distribuïda a través de feeds RSS per arribar als oients i ser visualitzada en qualsevol moment.

Per tancar aquest apartat, volem destacar que traslladant la definició tècnica a un àmbit social, el pòdcast és un format que s'adapta al frenetisme de la societat. L'oient no té la necessitat de connectar-se en horaris concrets per a escoltar-lo. Pot consumir-ho en qualsevol moment del dia, de manera lliure, ininterrompudament o no, i compaginant altres tasques de la seva vida quotidiana.

2.2. Història del pòdcast

Per poder entendre millor la història del pòdcast és necessari fer referència a dues persones: Dave Winer i Adam Curry. Encara que, i tal com s'ha esmentat anteriorment, el terme podcàsting va ser creat per Ben Hammersley el 2004, Dave Winer va posar en pràctica aquest concepte el 2001 barrejant un audio-blog amb una cançó en la seva pionera plataforma RadioUserland. El seu treball va permetre que els feeds RSS incloguessin un URL que permetés la descàrrega automàtica de l'arxiu d'àudio i la popularització tant de la tecnologia RSS, que permet agregar i descarregar continguts web, com de la creació del programari de podcàsting (Bona, 2018).

A partir d'aquí, Adam Curry, que ja comptava amb diferents programes de ràdio a Internet, va publicar el seu primer pòdcast l'octubre de 2002 a la plataforma creada per Winer. En ser l'únic servidor, la possibilitat de difusió d'un pòdcast era molt limitada. Així doncs, l'objectiu de Curry es va centrar a millorar la difusió dels seus programes sense que els oients haguessin d'acudir setmanalment a la pàgina web per a descarregar-los (Aguayo, 2015).

Així com hi ha dues persones fonamentals en la història del pòdcast, també existeix un dispositiu clau: l'iPod. Aquest producte d'Apple, al costat d'una nova versió de la seva aplicació iTunes, permet reproduir música a ordinadors amb sistemes operatius Windows i Mac i la sincronitza amb l'iPod.

L'any 2005, Apple va incloure els pòdcasts a iTunes, passant d'un públic molt específic a un d'abast més global. Els avenços d'Internet en banda ampla i l'arribada de telèfons intel·ligents, van provocar que el procés de consumició de pòdcast fos cada vegada més àgil i accessible.

Van anar passant els anys i, encara que els pòdcasts comencessin a tenir certa audiència, no va ser fins al llançament de *Serial*, el *spin-off* de *This American Life* de WBEZ Chicago, que va suposar un gir radical en els rànquings de consumició i es considera un important punt d'inflexió en la curta història del podcàsting. En aquest cas, aquest pòdcast de dotze episodis publicat el novembre de 2014 va acumular cinc milions de descàrregues a iTunes en un temps rècord. La indústria del pòdcast estava destinada a tenir un gran èxit.

Ja amb el panorama del podcàsting consolidat, aquesta nova indústria avança amb l'aparició de diverses plataformes que han facilitat la creació i la distribució de pòdcast per internet (Santiago, 2016).

En el cas d'Espanya trobem: Spotify, tot i que va néixer sent una plataforma per a escoltar música, s'ha adaptat al mercat i a les demandes dels usuaris, i ofereix també la possibilitat de crear canals de pòdcast i de ser escoltats, encara que potser el valor d'aquests continguts és menor que altres plataformes més especialitzades en pòdcasts; iVoox, permet a l'usuari de manera gratuïta accedir a un sense fi de continguts per temàtiques molt variades, podent no solament escoltar els seus continguts, sinó crear llistes i descarregar els pòdcasts del seu gust; Podium Podcast, pertany al Grup Prisa, mateix grup al qual pertany la Cadena SER, o Tunes Radio, els usuaris poden escoltar els seus programes de ràdio favorits organitzats en diferents seccions, la qual cosa es completa amb un profund catàleg de continguts en pòdcast.

Aquest fet es va anar demostrant amb el pas dels anys en anar augmentant la seva audiència de forma exponencial, tot i que encara es va accentuar més amb l'arribada de la pandèmia. Segons l'estudi Edison Research, l'any 2019 el 32% de la població estatunidenca escoltava pòdcasts de forma mensual; el 2020, aquesta xifra va augmentar a 37% i el 2021 es va disparar fins al 41%. L'any 2022, en canvi, va disminuir tres punts respecte a l'any anterior. Actualment, sembla que l'audiència del pòdcast s'ha recuperat, ja que el 2023 va arribar fins al 42% d'oients mensuals nord-americans majors de dotze anys, xifra rècord (Edison Research, 2023).

2.3. Anàlisi panorama

El creixement del pòdcast sembla no tenir límits. Ha obert un nou ventall de possibilitats creatives amb una molt bona recepció per part del públic, principalment entre la població jove i adulta. Sembla ser només el començament d'una alternativa similar a la ràdio.

Segons l'estudi nord-americà, Infinite Dial 2023, cada vegada hi ha més població familiaritzada amb el món del pòdcast. El percentatge no ha deixat d'augmentar de forma gradual des de l'any 2006, amb un 22%, fins a l'actualitat, amb un 83% de la població estatunidenca familiaritzada, l'equivalent a 237 milions de persones (Edison Research, 2023). Tot i això, els Estats Units se situa a la sisena posició al rànquing de països amb més percentatge d'oients mensuals, superat pel Brasil, República de Corea, Espanya, Irlanda i Suècia.

Pel que fa a la gràfica de la població que ha escoltat almenys un cop a l'any algun pòdcast als Estats Units, també té un creixement igual de gradual que l'anterior, segons el mateix estudi. En aquest cas, però, hi trobem com entre els anys 2012 i 2013 es produeix un retrocés, d'un 29% de la població a un 27%. Tot i això, el percentatge continuarà augmentant fins a situar-se en l'actualitat en un 64% de la població total dels Estats Units que ha escoltat un pòdcast l'any 2023.

En l'àmbit d'oients mensuals la situació és lleugerament diferent. I és que, encara que la dinàmica sigui ascendent hi trobem un retrocés entre els anys 2021 i 2022, d'un 41% a un 38%, coincidint en el tram final de la pandèmia i la tornada a la normalitat. Tanmateix, el sector del pòdcast s'ha recuperat i en l'actualitat compta amb 120 milions d'oients mensuals, exclusivament dels Estats Units (Edison Research, 2023).

Si ens traslладem a Espanya, l'estudi Digital News Report 2023 conclou que l'escolta de pòdcast s'ha consolidat al país. En aquest cas, el nombre d'oients mensuals es troba en un 45%, el percentatge més alt registrat des de 2018. La proporció d'oients enquestats s'ha mantingut estable al llarg d'aquests sis anys. No obstant això, el 2023 ha crescut quatre punts percentuals respecte a l'any anterior (41%) (Amoedo et al, 2023).

Tornant als Estats Units, la principal franja d'edat que escolta aquest tipus de format són els joves d'entre 12 i 34 anys, un 55% del total, i la població adulta d'entre 35 i 54, amb un 51%. Pel que fa a la població de la tercera edat, el percentatge total disminueix considerablement, fins a un 21%. Per tant, veiem com el públic potencial són les persones joves i adultes. A més, també cal destacar que la major part d'oients representen el gènere masculí, que es troba per sobre del femení (Edison Research, 2023).

En el cas d'Espanya, els homes també escolten més pòdcasts que les dones. El públic potencial es troba entre les persones de 18 a 44 anys. En aquest cas, cal destacar que més de la meitat dels internautes adults fins a 44 anys escolten algun tipus de pòdcast (56%); l'audiència supera la proporció de sis de cada deu entre els joves fins a 34 anys (61%), i arriba al 70% entre els de 18 a 24 anys. La penetració social del pòdcast entre els més joves ha crescut quinze punts percentuals des de 2021 (55%). Al contrari, l'interès per aquest format decreix amb l'edat (Amoedo et al, 2023).

Pel que fa a les temàtiques, els internautes espanyols continuen preferint els pòdcasts de temes especialitzats (p. ex., ciència i tecnologia, economia i negocis, mitjans de comunicació, salut, història) (18%) i d'estil de vida (p. ex., alimentació, moda, art, literatura, viatges, oci) (16%). El 14% dels internautes n'escolta d'actualitat (notícies, política i esdeveniments internacionals) i el 14% sobre assumptes socials i successos (p. ex., crims, històries humanes). Els que parlen sobre esport es mantenen amb una audiència del 8% (Amoedo et al, 2023).

Un altre element molt important per la distribució de pòdcast són les plataformes. En aquest cas, Spotify (30%), YouTube (29%) i iVoox (16%) són les més utilitzades pels internautes espanyols que escolten pòdcast, seguides de Google Podcasts (13%). En el cas de Spotify, l'audiència ha crescut dotze punts des de l'any 2021 (quatre en l'últim any). Tot i això, no tot són bones notícies, i és que la cerca o escolta de pòdcast a través de YouTube ha baixat un punt en 2023 i l'audiència de iVoox segueix una tendència descendent, del 20% en 2021 al 16% en 2023. Pel que fa a Google Podcasts, aquesta repeteix percentatge, un 13% enguany. Les altres

plataformes se situen per sota del 10%. Entre 2021 i 2023 es destaca el creixement d'Audible (del 4% al 9%) i Podimo (del 3% al 7%), mentre Apple Podcasts (6%), Pandora (5%), Podium Podcast (4%) i TuneIn Ràdio (4%) mantenen els seus respectius percentatges. No obstant això, el consum de pòdcast a través de web i app de mitjà ha descendit tres punts en l'últim any, del 12% al 9%, un punt percentual per sota del registre de 2021 (10%) (Amoedo et al, 2023).

2.4. La corrupció

Segons Termcat, s'entén per corrupció "l'ús del poder que fa un membre d'un govern, un parlament, una Administració pública o un cos de policia per aconseguir un benefici privat il·legítim".

Com s'ha demostrat a la introducció, la corrupció és un delictes molt freqüent i, en conseqüència, molts mitjans de comunicació han creat productes per tractar aquest fenomen. Els casos més mediàtics han sigut sempre els lligats als partits polítics i a la Casa Reial, però els tentacles de la corrupció arriben a moltes capes de la societat.

L'escàndol més sonat de la història política espanyola recent és l'amnistia fiscal aprovada pel Partit Popular (PP) el 2012, ja que es va estafar una quantitat superior als 38.800 milions d'euros. Mitjançant aquesta amnistia, es va permetre que "totes aquelles persones físiques o jurídiques que no havien declarat a la Hisenda Pública tots els seus ingressos, poguessin regularitzar la situació tributària, a través de la presentació d'una declaració, per la qual les rendes així declarades tributària al 10%, sense aplicació de recàrrecs ni sancions penals o administratives" (Tenreiro, 2017). Aquesta amnistia fiscal va ser molt polèmica i va rebre crítiques per diverses raons, incloent-hi el fet que es considerava una forma d'afavorir els qui havien evadit impostos i una mesura poc equitativa per a la majoria dels contribuents que paguen els seus impostos de manera correcta. A més, hi havia preocupacions sobre la falta de transparència i el possible ús de la mesura per a fins il·lícits, com el blanqueig de capitals.

La llista de casos de corrupció recents que esquitxen els partits polítics és molt àmplia. Entre els més destacats hi ha el Cas Malaya (2012), una xarxa de corrupció urbanística a la regió de Marbella on s'hi hauria estafat uns 2.600 milions d'euros amb la col·laboració d'Unión Cordobesa (UCOR), el Cas Pokemon (2009), una trama de suborns, malversació de fons públics i blanqueig de diners relacionats amb la concessió d'obres i serveis públics en municipis de la Comunitat Valenciana i amb la implicació d'alts càrrecs del PP, i el Cas Castor (2013), un projecte d'infraestructura energètica situada a la província de Castelló on es van atorgar

contractes a empreses afines al govern del PP. En aquest cas, la xifra defraudada rodeja els 1.700 milions (Fernández, 2023).

A Catalunya, l'escàndol més gran el va protagonitzar Convergència Democràtica de Catalunya (CDC) amb el Cas del 3% (2010), amb el qual l'organització política hauria estafat 1.800 milions d'euros. CDC s'hauria finançat il·legalment mitjançant el cobrament d'una comissió que es demanava com a percentatge de les obres públiques adjudicades a empreses a canvi de la concessió d'aquests contractes. El Cas Palau (2009) també va ser un escàndol rellevant, ja que va implicar diverses pràctiques il·legals, incloent-hi el desviament de fons públics i finançament irregular de partits polítics, especialment de CDC. El gener del 2018, el tribunal va sentenciar a Fèlix Millet, el director del Palau, i Jordi Montull, la seva mà dreta, pel desviament d'almenys 26 milions d'euros. Finalment, en l'àmbit local, cal mencionar el cas Mercuri (2012), una trama política-empresarial per obtenir adjudicacions d'obres públiques i on estava implicat Manuel Bustos, exalcalde de Sabadell del PSC (Fernández, 2023).

Aquesta onada de corrupteles també ha tingut efectes en els màxims òrgans de l'estat. L'1 de juny del 2018, Mariano Rajoy va perdre el càrrec de president del govern d'Espanya després de perdre una moció de censura al Congrés dels Diputats presentada pel PSOE arran els diversos escàndols de corrupció que van esquitxar el govern del PP presidit per Rajoy. La gota que va fer vessar el got va ser el famós Cas Gürtel, una xarxa de corrupció vinculada al PP que implicava adjudicacions de contractes públics a canvi de suborns, finançament irregular del partit i altres delictes financers (BBC News Mundo, 2018).

Malgrat que el PP és l'organització que acapara més escàndols, el PSOE, l'altre gran partit de l'estat des de la transició, també s'ha vist esquitxat per diferents fraus. El més gran va ser el cas dels ERO, vinculat a la gestió dels socialistes andalusos. La trama consistia a desviar els fons públics destinats a subvencions i ajudes a empreses en dificultats, coneguts com a Expedients de Regulació d'Ocupació (ERO), per a finançar il·legalment el PSOE. La investigació del cas va resultar en diverses imputacions i judicis, amb la condemna de diversos implicats per corrupció i malversació de fons públics. En total, la sentència de l'Audiència sevillana va xifrar

en gairebé 680 milions d'euros el diner desviat. Entre els 17 condemnats van sumar 60 anys de presó i les penes més grans van caure sobre els responsables polítics de la Conselleria de Treball, els caps de l'operació (El Mundo, 2019).

Per tant, els grans partits de l'Estat han estat durant anys aprofitant-se de la seva posició de poder per aconseguir un benefici privat il·legítim, malversant els diners públics recaptats a través dels impostos que paguen tots els ciutadans. No obstant això, els casos de corrupció no només esquitxen a partits polítics i empresaris, sinó que hi ha altres institucions que també s'han beneficiat de la seva posició privilegiada.

L'estament més destacat és la Casa Reial espanyola, que també ha estat implicada en diversos dels escàndols que embruten la imatge d'aquesta institució des de fa anys. "Ja el 2008, el rei emèrit, Joan Carles I, va rebre donacions per valor de 100 milions de dòlars del Ministeri de Finances d'Aràbia Saudita, que van ser ingressades en comptes suïssos a nom de la Fundació Lucum. Posteriorment, un altre membre de la família reial, Iñaki Urdangarin, va ser imputat en el cas Nóos el 2011 i condemnat per actes de prevaricació, malversació de fons, frau i tràfic d'influències. També es va veure embolicada la seva esposa, la Infanta Cristina, si bé aquesta última va sortir absoluta" (Statista, 2024).

Els cossos de seguretat de l'Estat també han protagonitzat algun escàndol. A Barcelona, el més famós, va ser el Cas Macedònia, on s'acusava agents dels mossos d'esquadra per participar suposadament en una xarxa de narcotràfic. El 2024, dos agents de la Guàrdia Civil de Tarifa i Algeciras han sigut condemnats a tres anys de presó cada un per cobrar diners d'una de les principals bandes de narcotràfic assentades a Espanya a canvi passar camions procedents del Marroc carregats amb haixix, ocult entre mercaderia legal, evitant els controls duaners (Águeda, 2024).

2.5. Tractament mediàtic de la corrupció

Els casos de corrupció són sovint tractats als mitjans de comunicació per diversos motius.

Per una banda, la corrupció és un tema d'interès públic, ja que afecta les institucions, l'economia i la confiança dels ciutadans en el sistema. Els mitjans públics tenen la responsabilitat d'informar sobre aquestes qüestions per garantir la transparència i la rendició de comptes. Així doncs, el periodisme exerceix un paper de fiscalització i control sobre els poders públics i les institucions. Informar sobre casos de corrupció ajuda a exposar les pràctiques corruptes i posa de manifest la necessitat de mesures per prevenir-ne la repetició.

Per altra banda, és innegable que els mitjans busquen crear productes que generin interès per captar el màxim nombre d'audiències i generar més ingressos publicitaris. Els casos de corrupció són productes que, com que afecten indirectament les butxaques dels ciutadans i directament les institucions públiques, generen un alt impacte entre la població.

Així doncs, el mercat audiovisual compta amb diversos productes relacionats amb casos de corrupció reals.

En primer lloc, destaquem “Malas Compañías” de La Sexta, una sèrie de sis reportatges audiovisuals presentada per Cristina Pardo i produït per Producciones del Barrio. En aquest producte, diferents persones anònimes explicaven els principals casos de corrupció d'algunes comunitats autonòmiques espanyoles. Concretament, van emetre, entre el 2017 i el 2018, dos reportatges sobre la corrupció a València, dos sobre Catalunya i dos sobre Andalusia.

En segon lloc, la plataforma 3Cat de la CCMA compta amb un ampli ventall de documentals. Per una banda, el programa “Sense ficció” ha emès “La diplomàcia del caviar” (2022) de Forbidden Films en coproducció amb ARTE France, un documental que “mostra com un grup de periodistes perseguits pel règim de l'Azerbaidjan va aconseguir desemmascarar la corrupció del règim àzeri, tot i que el preu que n'han pagat és molt alt”. De “Sense ficció” també destaquem “Els residus

del mercuri” (2023), un documental que “reconstrueix les investigacions que van destapar la corrupció a Sabadell durant el mandat de Manuel Bustos”.

L'altre programa insígnia del gènere documental de 3Cat és el “30 minuts”. D'aquest programa ressaltem “Corrupció al Vaticà” (2023), un reportatge produït per Radiotelevisione svizzera italiana que aprofundeix en l'escàndol financer més greu dels darrers trenta anys a la seu de l'Església catòlica. També “Pujol: els secrets d'Andorra” (2021), un reportatge de Genís Cormand i Xavier Bonet, en què es presenta, després de vuit anys d'instrucció, la reconstrucció del cas judicial de la família Pujol.

Un altre antecedent rellevant que va emetre “30 minuts” és “Andratx, corrupció vora mar” (2007). El reportatge explica les infraccions i la suposada trama corrupta urbanística que hi havia instaurada en el poble mallorquí d'Andratx, on es va condemnar a l'alcalde, Eugenio Hidalgo (PP); el zelador d'obres municipal, Jaume Gibert, i l'excap d'Urbanisme Jaume Massot, acusats de prevaricació urbanística, suborn, de fer negociacions prohibides a funcionaris, delictes contra l'ordenació del territori, tràfic d'influències, associació il·lícita i blanqueig de diners. En total, 25 persones van ser condemnades per la trama il·legal.

El programa d'entrevistes ‘Salvados’, produït per Producciones del Barrio i emès per La Sexta, també ha tractat diferents escàndols amb la voluntat de fiscalitzar la política i rendir-hi comptes. Per exemple, “Corrupción en Valencia” (2009) entrevista a Paco Camps, president de la Generalitat Valenciana, i Rita Barberá, alcaldessa de València. El mateix programa va emetre “Mariano Rajoy - Una hora en La Moncloa” (2016), una entrevista a qui presidia el govern espanyol i on es va preguntar sobre els casos de corrupció que esquitxaven el PP, com el cas Bárcenas o el cas Púnica.

Precisament, el cap d'aquesta operació, el senyor Francisco Granados, va ser entrevistat el 2020 a ‘Lo de Évole’, també produït per Producciones del Barrio i emès per La Sexta, on va parlar sobre la seva etapa a la presó i del futur judicial que l'esperava. El 2021, el mateix programa va preguntar pels nombrosos escàndols del Partit Popular a José María Aznar, qui va ser el màxim dirigent d'aquesta organització política del 1996 al 2004.

Tot i que la majoria d'antecedents són productes audiovisuals, també s'han dut a terme treballs periodístics en altres formats. Albert Calatrava, Ana Pardo de Vera i Eider Hurtado van publicar l'any 2021 "L'armadura del rei". El llibre, fruit d'una profunda investigació, revela els escàndols que hi ha darrere l'exili del rei emèrit Juan Carlos I. També sobre les corrupteles de l'emèrit en parla 'XRey' (2021), un pòdcast del periodista Álvaro de Cózar disponible a la plataforma Spotify que repassa la polèmica biografia de Juan Carlos de Borbón.

En l'àmbit sonor també destaca el pòdcast "Los papeles" (2021) de El País. El programa, que consta de cinc episodis més un sisè extra, es descriu com "una història d'amistat, de traïció i de les decisions que es prenen quan la corrupció s'apodera de les organitzacions polítiques". Aquest producte "detalla el sistema ideat pel Partit Popular per rebre donacions il·legals i pagar sobresous a la seva cúpula directiva" i explica com el mitjà va publicar els papers i com el Govern de Rajoy va intentar eliminar les proves. Els àudios es poden reproduir a la pàgina web de El País i a les plataformes Podium Podcast, Spotify, Apple Podcast, Ivoox i Youtube.

'El constructor' (2022) de Sonora és un altre documental sonor que cal destacar. Dirigit pel periodista Rafael Méndez, repassa les converses telefòniques intervingudes d'Enrique Ortiz, un empresari d'Alacant vinculat amb les corrupteles de la Comunitat Valenciana. Ortiz es dedicava a fer grans regals als polítics a canvi de la concessió de grans projectes urbanístics. La innovadora forma de narrar el cas és un valor afegit d'aquest producte.

Finalment, 'Pundonor Rubiales' (2022) és un pòdcast de El Confidencial que destapa l'escandalosa gestió de Luis Rubiales com a president de la Real Federación Española de Fútbol. A part del seu contingut d'alt valor periodístic i que va obrir tots els programes esportius en la seva publicació, aquest pòdcast és un exemple de la bona feina del disseny de les imatges i de la importància de la creació d'una identitat de marca del producte.

Així doncs, un cop repassats els diferents antecedents mediàtics sobre casos de corrupció, el treball se centrarà ara a descriure els diferents passos a seguir pel desenvolupament i execució del projecte.

3. PRODUCCIÓ DEL PODCAST “CORRUPTES”

3.1. Definició del producte

Corruptes és un projecte de pòdcast que abordarà els casos de corrupció més importants d'Espanya i que, sens dubte, han deixat una fosca empremta en la història d'aquesta país.

Els oients, a través dels vuit capítols d'una durada aproximada d'entre 20 i 30 minuts, se submergiran en diferents casos de corrupció reals succeïts al nostre territori. Cada episodi relatarà un cas concret a través de la veu del presentador i dels diferents experts, testimonis i/o protagonistes.

L'objectiu del projecte és oferir una visió més completa i profunda de cada cas, aportant informació i anàlisi que pugui ajudar a la reflexió i al debat públic. Així doncs, *Corruptes* contribuirà en la visibilització d'aquests escàndols que afecten el bon funcionament del sistema democràtic espanyol. El projecte no se centrarà només en l'explicació dels fets, sinó que també vol provocar reflexions als oients.

La durada de l'episodi, d'entre 20 i 30 minuts aproximadament, està dins del temps mitjà preferit pels oients de pòdcasts, segons mostren els resultats d'EncuestaPod, una enquesta col·laborativa organitzada per Podcaster@s que té com a objectiu recol·lectar dades de consum de pòdcast d'audiències hispanoparlants. L'enquesta mostra com el 79% de les persones prefereixen pòdcasts d'entre 16 minuts i una hora. El 13% prefereix més d'una hora i el 8% menys de 15 minuts.

La temàtica del pòdcast, vinculada a la investigació periodística sobre casos de corrupció, és la preferida entre els oients de pòdcasts (EncuestaPod, 2022). L'enquesta detalla que la majoria dels oients escolten pòdcasts per aprendre coses noves i entretenir-se. Sobre els gustos i les preferències, “investigació periodística” és la temàtica preferida dels oients, seguit per “història”, “comèdia” i “anàlisi política”.

L'audiència potencial de *Corruptes* és una persona d'entre 18 i 44 anys, home o dona, oient habitual de pòdcasts, amb un alt nivell d'estudis, bona renda i que

consumeixi aquests continguts en català. Per definir aquesta audiència potencial ens hem basat en els resultats del Digital News Report España 2023.

En primer lloc, tal com hem explicat abans, l'estudi conclou que “més de la meitat dels internautes adults fins a 44 anys escolten algun tipus de pòdcast (56%); l'audiència supera la proporció de sis de cada deu entre els joves fins a 34 anys (61%) i arriba al 70% entre els de 18 a 24 anys. La penetració social del pòdcast entre els més joves ha crescut quinze punts percentuals des del 2021 (55%)” (Amoedo et al, 2023). A més, la franja d'edat 18-24 anys és el segment de la població que té més interès per “assumptes socials i successos”, com “crims o històries humanes” (Amoedo et al, 2023). Per tant, ens enfocarem a aquest públic jove, digitalitzat, atrets per aquesta temàtica i amb hàbits d'escolta de productes d'aquest format.

En segon lloc, el mateix estudi indica que els homes (51%) escolten més pòdcasts que les dones (38%). Tot i que el biaix no és enorme, s'aprecien diferències en l'activitat que fan mentre escolten els programes. Les dones consumeixen pòdcasts en més proporció que els homes mentre fan tasques de la casa, caminen i cuinen. En canvi, els homes escolten proporcionalment en major grau que les dones mentre condueixen un vehicle, es desplacen a un lloc, treballen o descansen. Tanmateix, si ens fixem en les franges d'edat escollides, l'execució de tasques domèstiques és la principal activitat que la població d'entre 25 a 54 anys fa mentre escolta un pòdcast. Caminar, cuinar i conduir són les següents, en aquest ordre (EncuestaPod, 2022).

Fixant-nos en el nivell d'estudis, “el pòdcast troba la seva principal audiència entre els internautes dels nivells educatius mitjà (47%) i alt (52%). La diferència és significativa davant dels que tenen estudis de nivell baix (37%). Per contra, el 63% dels enquestats de nivell baix d'estudis declaren no haver escoltat un pòdcast el darrer mes; és una diferència significativa respecte dels que no escolten pòdcast de nivell educatiu mitjà (53%) i alt (48%)” (Amoedo et al, 2023).

A més, l'estudi observa un petit biaix entre el nivell de renda i la xifra d'oients. Com major és el nivell d'ingressos de l'usuari, més gran és la proporció d'oients de pòdcasts. “L'enquesta del 2023 mostra una diferència significativa a favor dels

internautes de renda alta: cinc de cada deu (52%) escolten pòdcast, davant de quatre de cada deu de renda mitjana (45%) i baixa (44%).” (Amoedo et al, 2023).

Cal remarcar que, malgrat que ens dirigirem a només el públic de parla catalana, Espanya lidera el consum de pòdcast a Europa amb un 45%, el percentatge més alt registrat des de 2018. El consum ha crescut quatre punts des de l’any anterior i és nou punts superiors a la mitjana d’escolta de pòdcasts del món, entre una selecció de vint-i-quatre països. Així doncs, ens trobem davant d’un dels mercats més potents del planeta i amb una llengua parlada per més de 10 milions de persones.

El format del pòdcast es basarà en el relat d’una història, en la qual, com hem dit anteriorment, volem que l’espectador es pugui imaginar l’escena com si ho visqués en primera persona, combinant les veus del presentador, testimonis i col·laboradors amb recursos i efectes sonors.

Aquest tipus de format requerirà una fase posterior de muntatge, ja que no serà un producte que es gravi en directe o fals directe. En aquest cas, primer es farà una transcripció de les entrevistes, després es seleccionaran els fragments i, finalment, construirem el relat dels fets a partir de les declaracions seleccionades.

La intenció és cuidar al màxim tots els detalls en la fase de postproducció, en la qual totes les músiques i recursos sonors seran escollits prèviament i tindran un sentit amb la trama per tal d’aconseguir un bon producte amb detalls que marquin la diferència i es pugui equiparar amb grans produccions que podem veure en mitjans de comunicació de referència com, per exemple, el programa de *true crime* de Catalunya Ràdio presentat per Carles Porta, anomenat *Crimis*.

Els espais de gravació de *Corruptes* estan pensats amb l’objectiu d’obtenir la qualitat d’àudio pròpia d’un pòdcast professional. En aquest cas, hem de distingir entre dos tipus d’espais: un primer, que serà en un estudi de gravació professional ubicat al Carrer Mallorca 61, en el qual graven grups de música del panorama cultural català; i, un segon, que seran les ubicacions que s’escolliran per tal de fer les entrevistes als testimonis, en llocs establerts prèviament i amb la certesa d’obtenir una bona qualitat d’àudio.

Pel que fa a l'enregistrament comptem amb material de molta qualitat, estem parlant d'un micròfon unidireccional Shure SM 7B connectat directament a una taula de so Behringer XENYX amb quatre canals d'àudio. Les entrevistes que realitzarem fora de l'estudi les enregistrem amb una gravadora portàtil de la marca Zoom el model H6 Black, amb cinc canals d'àudio i amb la possibilitat de poder obtenir so d'ambient, i dos micròfons Shure SM58 LC amb un abast molt reduït, garantint una bona qualitat sonora.

L'edició es realitzarà mitjançant el programa Dalet, utilitzat pels principals mitjans de comunicació del país, ja que permet infinites possibilitats amb un alt grau de fiabilitat. Creiem que és adient pel muntatge del pòdcast, ja que és molt intuïtiu i permet treballar amb diferents canals d'àudio amb una qualitat excel·lent.

Per altra banda, ens volem diferenciar d'altres productes que parlin sobre corrupció creant la nostra pròpia identitat corporativa. Així doncs, pel que fa al contingut emprarem músiques de tensió per crear aquesta sensació d'intriga i generar adrenalina a l'oient. Sempre utilitzarem les mateixes sintonies i músiques perquè l'oient ho relacioni directament a *Corruptes*.

Seguint en aquest punt, un altre element clau per acabar de configurar la nostra identitat és la imatge del producte. Ens hem decantat per una gamma cromàtica negra (#000000), que representa la foscor dels baixos fons de la nostra societat, i groga (#e0e000), el color de les monedes, que simbolitza els diners que mouen a les persones a corrompre.

Pel que fa al disseny, ens hem basat per un format minimalista amb el nom del programa escrit, com fan tantes marques rellevants a les xarxes socials, com per exemple 3Cat, El corral o EVA. Ens hem decantat per la tipografia Amazingly Thick, que simula un traç imprecís i imperfecte, com els nostres protagonistes.

Per administrar l'espai, hem dividit la paraula en dues: "corrup" i "tes", tot i que la "o" és substituïda per una empremta dactilar, relacionada amb les investigacions sobre criminalitat. La primera paraula va en blanc i la segona en groc.

Logotip de Corruptes. Disseny fet amb Canva.

A part del logotip genèric que ens acompanyarà a tots els canals de comunicació propis per crear marca, també hem creat una imatge específica de cara a la portada del nostre perfil de Spotify, on les caretes dels pòdcasts solen anar acompanyades d'una imatge més cridanera i potent, no tan minimalista com a les xarxes socials. Per la fotografia, hem seleccionat una de Pexels, un banc d'imatges amb imatges lliures de drets d'autor, que captura un home d'esquena mirant per la finestra d'una presó, amb la intenció que inciti a l'oient a escoltar el producte.

Careta de Corruptes a Spotify. Disseny fet amb Canva.

Finalment, hem fet un model per cada capítol de la temporada. De nou, el negre (fosc) i el groc (diners, poder) agafen protagonisme, amb el blanc d'acompanyant. Incorporarem a la cantonada esquerra superior el número de l'episodi i a la cantonada esquerra inferior el nom del capítol. La imatge del personatge del qual parlarem al programa ocuparà l'espai central del disseny, el qual ens servirà per complementar la difusió de cada episodi tant a la plataforma d'àudio on ho pengem com a tots els nostres canals, és a dir, pàgina web i xarxes socials. Per exemplificar-ho, hem fet el disseny del capítol pilot, que tractarà sobre les corrupteles de Manuel Bustos, exalcalde de Sabadell.

Careta del capítol pilot de Corruptes i plantilla pels altres episodis. Disseny fet amb Canva.

Pel que fa a la periodicitat, cada setmana llençarem un episodi a les plataformes de distribució escollides (vegeu el punt 3.4). La sèrie sortirà al mes de setembre coincidint amb el retorn a la feina, ja que els hàbits de consum indiquen que les activitats preferides dels oients a l'hora d'escoltar pòdcasts (feines domèstiques, cuinar o desplaçar-se a la feina) formen part de la rutina de cada dia i, en conseqüència, publicar-ho a l'estiu podria suposar perdre molts oients.

La temporada abordarà diversos casos tractats en els vuit capítols produïts. El cas Mercuri, el cas Nóos, el cas Palau i el cas Castor. Com que són casos molt extensos, amb molta informació, moltes notícies i molts actors, cada cas es tractarà en dos episodis. Per escollir els temes, hem buscat que la temporada fos la més diversa i plural possible, tocant diversos colors polítics i de diferents àmbits i institucions dels territoris de parla catalana.

El cas Mercuri, d'àmbit local, toca una trama de corrupció del PSC. El cas Nóos, que va implicar a la casa reial espanyola, va ser un escàndol amb el focus a Mallorca. El cas Palau està molt vinculada a CDC i esquitxa una institució cultural important de Catalunya, com és el Palau de la Música. Finalment, el cas Castor, vinculat al PP i amb empresaris importants pel mig com Florentino Pérez, va afectar els veïns de les Terres de l'Ebre i Castelló.

Així doncs, el calendari d'emissió queda de la següent manera:

CORRUPTES		
#01	- EL CAS MERCURI	09/09
#02	- EL CAS MERCURI	16/09
#03	- EL CAS CASTOR	23/09
#04	- EL CAS CASTOR	30/09
#05	- EL CAS PALAU	07/10
#06	- EL CAS PALAU	14/10
#07	- EL CAS NÓOS	21/10
#08	- EL CAS NÓOS	28/10

Calendari d'emissió de Corruptes. Disseny fet amb Canva.

3.2. Producció del capítol pilot

Per tenir una idea més clara de com seria el projecte *Corruptes*, produïrem el primer capítol de la sèrie, és a dir, *Corruptes #1 - El cas Mercuri*. La producció d'aquest episodi serà detallada en aquest apartat.

En primer lloc, un cop definit el producte i l'audiència, fixarem quina és la metodologia que seguirem des de la direcció de *Corruptes*, formada pels dos membres executors del projecte, Cesc Sarri i Gerard Riera.

3.2.1. Metodologia

Per a la realització del primer capítol de *Corruptes*, que es basa en l'explicació del complex cas de corrupció que va tenir lloc a la ciutat de Sabadell conegut com a cas Mercuri, començarem amb la fase d'investigació i documentació sobre el cas. Així doncs, destinarem dues setmanes en recopilar el màxim número possible d'informació per poder tenir coneixement sobre la qüestió que volem abordar i decidir quins temes ens interessin per construir el nostre relat. En aquesta primera fase seleccionarem totes les notícies i articles sobre el cas Mercuri i visionarem els documentals que se n'han fet, amb l'objectiu de conèixer de primera mà quin és el fil narratiu de la història des d'una mirada objectiva.

Un cop tenim tota la informació sobre el cas, decidirem quins elements tractarem dins del nostre capítol. Com que és tractar d'un succés del qual en deriven altres casos de corrupció i encara hi ha peces que estan pendents de judici és molt important fer una correcta tasca de selecció dels punts que nosaltres creiem que són més importants i que poden encaixar millor dins del nostre producte.

Escollits els temes que s'abordaran en el primer episodi de *Corruptes*, el següent pas que durem a terme és la confecció de l'estructura del capítol. La nostra intenció és explicar als oients el cas de forma descriptiva i generant una sensació d'intriga constant, sense que la narració decaigui.

La tasca de recopilació d'informació ens serà de molta ajuda, ja que ens permetrà acotar les fonts amb les quals volem contactar. Realitzarem una llista de les

persones que creiem que poden tenir importància dins del nostre pòdcast. Contactarem amb personatges que tenen un paper dins del cas com: implicats, periodistes, polítics i advocats. És probable que hi hagi persones que no vulguin participar en el nostre projecte, si és el cas, buscarem solucions amb altres fonts.

Com que el programa narra l'evolució dels fets com si es tractés d'una novel·la, ens interessa un perfil d'entrevistat que hagi seguit molt el cas de prop i que ens pugui transmetre informació de valor.

En total, es destinaran dues setmanes per realitzar les entrevistes als diferents personatges seleccionats. Ens intentarem adaptar al seu horari i ens desplaçarem al lloc que els vagi millor, sempre que aquest tingui una bona sonorització. Cal esmentar que la preparació de l'entrevista serà molt exhaustiva amb l'objectiu d'aconseguir respostes sobre qüestions que hem marcat en l'estructura del pòdcast.

Així doncs, finalment, els entrevistats han sigut els següents:

- Sara González, periodista de El Periódico de Catalunya i autora del llibre *Cas Mercuri, la galàxia Bustos*. Entrevista feta als estudis de RNE.
- Jordi Ribalaygue, periodista de El Periódico de Catalunya. Durant l'esclat del cas Mercuri, va ser corresponsal del Vallès Occidental i va seguir molt de prop tota l'evolució del cas. Entrevista a la UAB.
- Jordi de Arriba, periodista i director del diari digital iSabadell, mitjà privat que ha estat informant de totes les novetats de la investigació. Fins i tot, s'ha llegit tot el sumari judicial del cas. Entrevista al local d'iSabadell.
- Raul Garcia Barroso, advocat de la plataforma Sabadell Lliure de Corrupció, acusació popular del cas Mercuri. Una font directa. Entrevista a la seu d'ERC Sabadell.
- Isidre Soler, exregidor de l'Ajuntament de Sabadell. Va estar a l'oposició durant el mandat de Bustos. També ha sigut portaveu de la plataforma Sabadell Lliure de Corrupció. Entrevista a la seu d'Entesa per Sabadell.
- Karen Madrid, periodista de Ràdio Sabadell. Cobreix el cas Mercuri des d'abans que esclatés. Entrevista als estudis de Ràdio Sabadell.

El calendari de gravació ha sigut el següent:

CORRUPTES		
1 - SARA MUÑOZ		16/04
2 - KAREN MADRID		17/04
3 - JORDI RIBALAYGUE		22/04
4 - JORDI DE ARRIBA		25/04
5 - ISIDRE SOLER		25/04
6 - RAUL GARCIA		25/04

Calendari d'entrevistes del capítol pilot.

Fetes les entrevistes, arribarà la part de transcripció i selecció de les declaracions més rellevants, tenint en compte l'estructura narrativa del pòdcast. Amb els talls seleccionats, construirem el guió definitiu i començarà la part d'edició de *Corruptes*. En aquesta fase, ajuntarem els talls de veu retallats amb les músiques, efectes de so i les veus en off que gravarem. Concretament, hi haurà dos narradors. El primer, el conductor, portarà el fil de la història, mentre que el segon apareixerà en moments concrets on cal afegir més informació de context. També imitarem unes converses telefòniques reals amb l'objectiu d'enriquir el relat.

A més, afegirem una careta d'entrada i de sortida que serà una mateixa sintonia impactant i tenebrosa, per transmetre la sensació de foscor que les històries de *Corruptes* desprenen. Li demanarem a una tercera veu que ens gravi la veu de les caretes, on bàsicament s'introduirà el nom del programa, autors i capítol. Finalment, D'aquesta manera, el primer capítol estarà quasi enllestit.

3.2.2. Guió

A continuació, trobareu el guió de *Corruptes #1 - El cas Mercuri*:

Sintonia inicial

V2: (música) 27 de novembre de 2012, 10 del matí, 300 mossos d'esquadra irrompen a 41 edificis públics de Sabadell, començant per l'Ajuntament. També escorcollen diverses empreses privades i una quinzena de domicilis particulars. Investiguen una de les majors trames de corrupció municipal del país. Hi ha 12 detinguts i 26 imputats, entre els quals està l'alcalde, Manuel Bustos.

V1: (música) Bon dia. Soc Francesc Sarri i avui us explicaré la història de corrupció d'un alcalde que es creia intocable, per sobre de la llei. Governava l'Ajuntament de Sabadell amb un estil molt peculiar, que va acabar sent la seva tomba política. Pressions, moltes retirades i maletins plens bitllets són alguns dels elements que han marcat els 13 anys de Manuel Bustos al capdavant de Sabadell. Què va fer? Com actuava? Com és que ningú li parava els peus? Avui, a corruptes, Manuel Bustos, el xèrif de Sabadell.

Música / careta entrada

V1: Tornem al 27 de novembre de 2012. La ciutat de Sabadell, la cinquena més gran de Catalunya, es desperta sota una intensa catifa d'aigua (so pluja). És un dimarts gris de tardor, però la gran tempesta encara ha d'esclatar (so tro). A les 10 del matí, els mossos d'esquadra acompanyats del fiscal anticorrupció entren i escorcollen l'Ajuntament de Sabadell i altres punts de la ciutat (so sirenes policia i rebombori). La periodista de Ràdio Sabadell Karen Madrid recorda com ho va viure.

KAREN: No l'oblidaré mai, jo aquell dia, no l'oblidaré mai, no havia arribat ni a la ràdio, que ja em van trucar els jefes. Eh ves cap a casa, cap a la companyia d'aigües, que l'estan escorcollant, després, els Mossos estan a l'Ajuntament. Recordo que va ser d'anar d'aquí a allà, d'aquí a allà, i molta incertesa de dir què està passant, no? Per què estan escorcollant l'Ajuntament? Per què s'està

escorcollant l'Ajuntament i una empresa municipal, i que estan sortint els Mossos amb caixes de cartó.

V1: Els mossos s'enduen informació important ([papers](#)) i detenen a Jordi Soriano ([manilles](#)). Quedeu-vos amb aquest nom. Mentre l'operació policial seguia dins l'Ajuntament, un grup d'opositors de Bustos es reunia a fora per celebrar la seva caiguda. Fins i tot, obren una ampolla de cava ([so ampolla cava a l'obrir-se](#)).

Aquell dia, Jordi Ribalaygue, periodista d'El Periódico, es va desplaçar a la plaça de l'Ajuntament per cobrir la notícia.

JORDI RI: “Recordo sobretot l'eufòria que es vivia a la plaça i una sensació, evidentment, l'eufòria dels contraris polítics, dels rivals de Manuel Bustos, perquè Manuel Bustos va ser una figura que va generar molts adeptes, però també molts opositors, molts contraris a la seva figura. Era una figura que no deixava peu a la indiferència, però també a la plaça de banda de l'eufòria el que es detectava era que no suposava una sorpresa, ja hi havia una sensació que alguna cosa estranya passava a l'Ajuntament i que es vinculava a Bustos amb comportaments poc ètics de la política”.

V1: De quins comportaments parla en Jordi? Qui és Manuel Bustos i per què generava tanta admiració i tant rebuig alhora? Com va aconseguir governar durant 13 anys Sabadell? Per resoldre tots aquests interrogants, hem de tirar enrere en el temps, fins al 1999. Gerard Riera.

[\(So cinta enrere i entra música\).](#)

V2: Antoni Farrés, el carismàtic alcalde del PSUC que governa Sabadell durant 20 anys, fa un pas al costat i no es presenta a les eleccions municipals del 99. Tots els partits veuen una oportunitat electoral. El jove candidat del PSC, Manuel Bustos, guanya els comicis per tan sols 113 vots de diferència.

V1: Manuel Bustos governa durant 4 anys. El 2003, finalment, aconseguix la majoria absoluta. La Sara González, periodista d'El Periódico i autora del llibre *Cas Mercuri, la galàxia Bustos*, ens en dona més detalls.

SARA: “El punt d'inflexió del govern de Bustos arriba amb les eleccions del 2003 quan ell aconsegueix la majoria absoluta. És un dirigent polític que és veritat que tenia mancances i complexos, i que aquestes mancances i complexos ho va intentar compensar creant tota una xarxa clientelar al seu entorn a través d'una cadena de favors. Per què? Perquè si tu fas favors, això vol dir que els altres te'ls deuen a tu”.

Karen: “Va ser amb la majoria absoluta que ell se *vino arriba*, parlant així en plata. Va dir aquí jo ja no necessito ningú, aquí mano jo. I ell cada cop era més el xerif (...). El primer acte que vaig cobrir d'ell vaig flipar una mica. Jo vaig tenir la sensació, i ara em perdoni si algú m'escolta, de màfia, de mafiós, de capo de la màfia, que creu que tot és seu i l'actitud amb què et tractava com a periodista era aquesta. I era una sensació que, com a periodista jove, a mi m'intimidava bastant”.

V1: Manuel Bustos negocia amb els altres partits perquè abandonin l'oposició i entrin al seu govern, ja que comporta un millor sou. L'Isidre Soler, regidor d'Entesa per Sabadell entre el 2003 i el 2011, es manté a l'oposició. Així el defineix.

ISIDRE: “Manuel Bustos és un personatge molt particular. Amb un afany de poder molt gran. Tot i tenir poder, en tenia molt. Però amb unes formes autoritàries, amb un populisme al darrere. I comprant voluntats a tort i a dret per poder tenir màxim poder. Vull dir, allò que si no estàs amb mi, estàs contra mi”.

V1: Bustos repeteix la victòria el 2007, tot i que perd la majoria absoluta i es veu obligat a pactar amb el regidor del PP Jordi Soriano. Més endavant descobrirem qui és i per què és tan important dins el cas Mercuri.

Mentrestant, la legislatura avança en aparent normalitat. Bustos es consolida en la política i es converteix en un dels barons més influents del PSC ([càmeres](#)). A l'oposició, ensumen que quelcom estrany està passant dins el consistori.

Isidre: “hi havia sospites de requalificacions urbanístiques, no sempre tens les evidències com per poder portar aquests casos a fiscalia i jutjats, però sí, sí, vull dir. Sempre dèiem que Bustos acabaria a la presó.”

V1: Al gener del 2010, un empresari ho farà saltar tot pels aires ([música](#)).

V2: Gener del 2010. L'empresari Nicolás Giner contacta per correu electrònic amb la Carme García, regidora d'Iniciativa per Catalunya Verds. Es reuneixen a l'Hotel Urpí de Sabadell, situat al centre de la ciutat. Allà, Nicolás Giner li confessa que forma part d'una trama de corrupció i li entrega informació de valor.

Jordi Ri: "Nicolàs Giner va decidir donar el pas de reunir-se amb Carme García i revelar el cas per tal de denunciar-ho perquè estava enfadat que l'acusaven d'haver-se quedat diners del presumpte cobrament de comissions, ell ho negava i ho sentia com un menyspreu, un insult, ell negava que fos així i segons ell durant un cert temps va rebre amenaces, suposats seguiments i notes al cotxe que li feien sentir que estava en risc la seva integritat i sobretot la de la seva família".

V1: La nit després de la trobada entre la Carme García i en Nicolás Giner, uns lladres assalten la seu d'Iniciativa ([so trencadissa de vidres](#)). S'emporten el material que provava l'existència de la trama de corrupció urbanística, però, per sort, la Carme García havia guardat una còpia dels documents en un pendrive i denuncia el cas a la fiscalia ([cop d'efecte](#)).

Sara: "La Carme García va denunciar el que és el gran moll de l'os del cas Mercuri, que és una macro trama, una gran trama de corrupció, que, principalment, el focus se situava en que hi havia uns empresaris que per obtenir obra pública, adjudicació d'obra pública, pagaven comissions. És veritat que feia molt de temps que ja corria que hi havia una sèrie d'empresaris que manifestaven obertament que a Sabadell si no entraves en la roda de pagar comissions, tu no obtenies adjudicació pública".

V1: El nexa entre els empresaris i l'Ajuntament és Jordi Soriano, el regidor del PP, qui és la crossa de Bustos al govern.

Jordi Ri: "Jordi Soriano, segons els investigadors i segons la fiscalia, seria la persona que cobrava els presumptes suborns que pagaven empresaris per tenir obra pública i projectes a l'Ajuntament de Sabadell i qui cobrava part d'aquests diners i a més repartia o donava els diners que després es repartirien entre diferents membres del govern municipal".

“De fet, el cas Mercuri es diu així per Jordi Soriano. Els Mossos Esquadra, els investigadors van posar Mercuri a aquesta operació de corrupció en record del déu Mercuri de la mitologia romana, que és l'intercessor entre el cel i la terra. Aquí el símil és que Jordi Soriano seria presumptament el correu entre empresaris amb interès de tenir obra pública i projectes adjudicats per part de l'Ajuntament de Sabadell i el govern de Manuel Bustos”.

V1: En el judici, un dels empresaris imputats confessa una trobada amb Jordi Soriano.

V2: La crisi del totxo explota. No hi havia feina. L'empresa estava a punt de tancar. Estava desesperat. Es rumorejava que si se li pagava a Jordi Soriano era més fàcil obtenir obra pública a l'ajuntament. I així ho va fer.

JORDI RI: Llavors aquest empresari va relatar davant del jutge d'instrucció que es va citar a l'hotel Juan Carlos I de Barcelona amb Jordi Soriano i que en un moment determinat van baixar el pàrquing de l'hotel i que aquest empresari va obrir el maleter del seu cotxe i que allà tenia 60.000 euros en metàl·lic que li va lliurar en mà a Jordi Soriano (so impactant).”

V1: Què feia Jordi Soriano amb els diners? Ell justifica aquest pagament al·legant que era un préstec entre amics. D'altra banda, Manuel Bustos sempre ha negat embutxacar-se diners i, per falta de proves, no està imputat en aquesta peça 1, la principal del cas Mercuri. Però, Jordi Soriano podia manipular els concursos d'obra pública a l'esquena de l'alcalde? A més, els empresaris parlen d'un “gran cap”. Jutgin vostès. Amb la denúncia d'en Nicolás Giner i la Carme García, el jutge ordena punxar el telèfon de Jordi Soriano.

Sara: “Les converses de Jordi Soriano, sobretot, els que hi apareixen són els empresaris que, presumptament, formen part d'aquesta trama i també les converses amb Manuel Bustos que evidencien que aquí hi ha més que una sintonia política i una sintonia personal”.

V1: Manuel Bustos entra en la investigació. La policia li punxa el telèfon i troben nous delictes, tants que el cas es divideix en 31 peces judicials, que amb el temps n'acaben sent 38.

V1: El 16 de maig del 2012, en una conversa telefònica intervinguda per la policia, Manuel Bustos insisteix a Daniel Fernández, secretari d'Organització del PSC, perquè truqui a l'alcaldeessa de Montcada i Reixac, María Elena Pérez (so terrorífic).

BUSTOS: Truca-la, truca-la, no te'n fiïs perquè aquesta nena és tonta del cul".

V1: Això és una recreació d'una conversa real plasmada al sumari. N'escoltarem més. Recuperem el fil. Bustos vol que es contracti a un alt càrrec del partit, Carmina Llumà, com a directora de l'Àrea Territorial a l'ajuntament malgrat que aquesta no ha superat les proves de selecció. L'alcaldeessa María Elena s'hi resisteix, Bustos s'enfada i contacta amb Fernández perquè li doni l'ordre.

FERNÁNDEZ: "Bé, doncs jo he dit, escolta, que agafin a l'empresa i del no apta treguin el no, d'acord?"

V1: Assegura Fernández. Bustos respon.

BUSTOS: No, no, s'ha de canviar, s'ha de canviar, ja li he dit. Parlaré amb el meu germà i la canviem i ja està tu".

V2: (música) Carmina Llumà guanya la plaça. L'alcaldeessa, pressionada per Bustos i Fernández, canvia el "no apta" per "apta". Raul Barroso, advocat de l'acusació popular, destaca els danys causats a l'altra candidata, la que hauria d'haver guanyat la plaça.

RAUL: "Ningú recorda que era l'altra noia, una noia que s'ha esforçat en estudiar com vosaltres, la seva família s'ha invertit diners, temps i per uns quants que per interessos polítics, personals el que sigui, fan mal a una persona que no té culpa de res perquè a vegades parlem però aquí hi ha una víctima perquè la corrupció a vegades genera víctimes"

El periodista Jordi de Arriba, director d'iSabadell, ens parla sobre aquest estil de governar de Bustos.

Jordi: “No era la primera persona per la qual Bustos va moure fitxa, ni seria l'última. Era una pràctica bastant habitual, que jo no dic que fos delictiva, que era una pràctica molt habitual que Manuel Bustos organitzava tot el seu àmbit d'influència dintre del PSC de la comarca, fins allà on ell podia arribar al màxim, per estendre els seus tentacles i per estendre els seus col·laboradors i la gent amb qui ell tenia confiança o simplement la gent amb qui ell considerava que podia fer un favor per si després acabaven tornant a ell.

V1: Per aquest cas, Manuel Bustos és condemnat a 16 mesos de presó, que ho canvia per un curs de bones conductes polítiques. A bona hora.

V1: A Bustos se li acumulen els judicis. Ara, se l'acusa de tràfic d'influències i malversació de cabals públics, per haver gestionat la retirada de multes de trànsit imposades a la seva dona i al seu fill.

V2: [\(Música\)](#) 28 de març del 2012. Manuel Bustos i la seva dona, Montse Costa, van amb cotxe a recollir el seu fill a la guarderia. Estacionen el vehicle a una zona de càrrega i descàrrega. Uns operadors de grua veuen el cotxe mal estacionat i els posen una multa de 200 euros.

V1: Bustos, enfadat, truca a l'intendent de la Policia Municipal, Josep Miquel Duran. Li demana que li retiri la multa a la seva dona, la titular del vehicle.

[\(Vibració d'un telèfon\)](#)

Bustos: “Bon dia, Josep Miquel. He tingut un incident, sempre hi aparquem, perquè posem els intermitents aquests d'avaria. Entrem a buscar el nen i sortim. I cony, aquesta vegada és veritat no feia ni cinc minuts, la grua. En tot cas ja demà us poseu d'acord la Montse i tu per arreglar això dels 200 euros”.

Duran: “Sí, sí. No us preocupeu”

Bustos: “Sí, home, sí. Si això agafen el paper i ja”

Duran: “Sí, a més, és que els operaris de grua no són funcionaris, són d'una empresa externalitzada. Això ho arreglem”.

V1: L'intendent Duran accepta cometre un delict de tràfic d'influències. El dia següent, Duran truca a Bustos per comunicar-li que ja està tot solucionat (telèfon).

Duran: Això de la multa, ja està arreglat, eh?”

Bustos: “Ah, val. Però els funcionaris... saben per què?, o alguna cosa?, o res?”

Duran: “No, no, no, no. Miri, el que hem posat és que sol·licitem l'anul·lació d'aquesta denúncia perquè a la fotografia no s'observa correctament el senyal de trànsit que ho impedeix, d'acord? I l'empresa ho anul·la i ja està. I no sap ni de qui és el cotxe ni res. D'acord?”

Bustos: “D'acord, perfecte. D'acord” (penja).

V1: (Música) En el judici, Bustos és condemnat a 3 anys de presó i 16 d'inhabilitació. L'intendent Duran, a 15 mesos de presó i a 11 anys d'inhabilitació. Però, per què es va jugar la seva carrera per retirar una simple multa de 200 euros?

Sara: La xarxa clientelar. Ningú és capaç de dir que no a Manuel Bustos i ell s'ha treballat molt bé tentacles en totes les institucions de poder de la ciutat de Sabadell, sigui l'empresariat, sigui el teixit social, ell havia teixit tentacles en absolutament tot arreu, també entre el funcionariat de l'Ajuntament i també en la mateixa policia municipal.

Jordi: Jo crec que aquí hi ha un tema que al final li acaba passant una mica a tots els que tenen una certa tendència a la corrupció en creure's que són impunes, la impunitat. I després això també va coordinat amb una certa ganes de quedar bé d'alguns col·laboradors, amb un servilisme, amb un no cal que tu moguis, ja ho faig jo. I el Josep Miquel Duran, jo crec que li va passar una mica això.

V1: Bustos, esquitxat per tots els escàndols, abandona el seu càrrec com a alcalde de Sabadell el 14 de febrer del 2013, denunciat un complot polític contra ell. 9 anys més tard, el 12 de gener del 2022, entra a la presó pel cas de la retirada de les

multes. Tanmateix, encara queden molts judicis pendents, alguns d'importants, com el de la peça 28.

Sara: “La peça de Smatsa és molt important en el cas Mercuri no només pel que hagi passat en el passat, sinó pel que pot passar en el futur, perquè és una peça que encara està viva. Estem parlant que s'assenyala l'adjudicació irregular del contracte d'escombraries que encara està vigent a la ciutat de Sabadell i que és la principal despesa que té Sabadell en el seu pressupost. Un 18% del pressupost de Sabadell, prop d'uns 20 milions, va destinada a aquesta adjudicació a l'empresa d'escombraries. Clar, la peça de Smatsa el que s'assenyala és que es va adjudicar irregularment el contracte a canvi que es paguessin actes electorals del PSC i viatges a dirigents polítics i funcionaris”.

V1: Un sopar de 100 mil euros, 14 viatges de plaer, mariscades pagades amb diner públic, 66 rellotges de luxe... la llista de delictes de Manuel Bustos és tan llarga que ho deixarem pel pròxim capítol. Moltes gràcies per escoltar-nos. Ens veiem la setmana que ve amb noves corrupteles.

[Sintonia final](#)

3.2.3. Escaleta

En aquest apartat, podeu veure l'escaleta de *Corruptes #1 - El cas Mercuri*:

TIPUS DE PLA SONOR	Persona	CONTINGUT	MÚSICA / EFECTE SONOR	TEMPS PARCIAL	TEMPS TOTAL
PP		Careta entrada	Sintonia	00:26	00:26
PP - fade out			Màquina d'escriure	00:03	00:26
PP	Gerard (V2)	27 de novembre de 2012, 10 del matí, 300 mossos d'esquadra irrompen a 41 edificis públics de Sabadell, començant per l'Ajuntament. També escorcollen diverses empreses privades		00:25	00:29
PG			Música	00:25	
PP - PG - PP			Música	00:54	00:54
PP	Cesc (V1)	Bon dia. Soc Francesc Sarri i avui us explicaré la història de corrupció d'un alcalde que es creia intocable, per sobre de la llei. Governava l'Ajuntament de Sabadell amb un estil molt peculiar		00:42	
PP	Cesc	Tornem al 27 de novembre de 2012. La ciutat de Sabadell, la cinquena més gran de Catalunya, es desperta sota una intensa catifa d'aigua		00:31	01:48
PG			Pluja	00:21	

PP			Tro	00:02	
PG			Sirena Policia	00:07	
PP	Karen Madrid	No l'oblidaré mai, jo aquell dia, no l'oblidaré mai, no havia arribat ni a la ràdio, que ja em van trucar els jefes. Eh ves cap a casa, cap a la companyia d'aigües, que estan escorcollant.		00:31	02:19
PP	Cesc	Els mossos s'enduen informació important (papers) i detenen a Jordi Soriano (manilles). Quedeu-vos amb aquest nom. Mentre l'operació policial seguia dins l'Ajuntament, un grup d'opositors de Bustos es reunia a fora per celebrar la seva caiguda. Fins i tot, obren una ampolla de cava (so ampolla cava a l'obrir-se).		00:25	02:37
PG			Papers	00:02	
PG			Manilles	00:03	
PP			Ampolla cava	00:03	
PP	Jordi Ribalaygue	Recordo sobretot l'eufòria que es vivia a la plaça i una sensació, evidentment, l'eufòria dels contraris polítics, dels rivals de Manuel Bustos, perquè Manuel Bustos		00:48	03:02

PP	Cesc	De quins comportaments parla en Jordi? Qui és Manuel Bustos i per què generava tanta admiració i tant rebuig alhora?		00:16	03:50
PP			Cinta marxa enrere	00:03	04:06
PP - fade out			Música	00:33	04:09
PP	Gerard	Antoni Farrés, el carismàtic alcalde del PSUC que governa Sabadell durant 20 anys, fa un pas al costat i no es presenta a les eleccions municipals del 99.		00:18	
PP	Cesc	Manuel Bustos governa durant 4 anys. El 2003, aconsegueix la majoria absoluta. La Sara González, periodista d'El Periódico i autora del llibre Cas Mercuri, la galàxia Bustos, ens en dona més detalls.		00:09	
PP	Sara González	El punt d'inflexió del govern de Bustos arriba amb les eleccions del 2003 quan ell aconsegueix la majoria absoluta.		00:29	04:42
PP	Karen Madrid	Va ser amb la majoria absoluta que ell se vino a arribar parlant així en plata. Va dir que jo ja no		00:38	05:11

		necessito ningú, aquí mano jo.			
PP	Cesc	Manuel Bustos negocia amb els altres partits perquè abandonin l'oposició i entrin al seu govern, ja que comporta un millor sou.		00:17	05:49
PP	Isidre Soler	Manuel Bustos és un personatge molt particular. Amb un afany de poder molt gran. Tot i tenir poder, entenia molt.		00:28	06:06
PP	Cesc	Bustos repeteix la victòria el 2007, tot i que perd la majoria absoluta i es veu obligat a pactar amb el regidor del PP Jordi Soriano. Més endavant descobrirem qui és i per què és tan important dins el cas Mercuri.		00:33	06:34
PG			Ràfega fotos	00:03	
PP	Isidre Soler	Hi havia sospites de requalificacions urbanístiques, no sempre tens les evidències		00:18	07:07
PP	Cesc	Al gener del 2010, un empresari ho farà saltar tot pels aires.		00:06	07:25
PP - PG			Música	00:28	07:31

PP	Gerard Riera	Gener del 2010. L'empresari Nicolás Giner contacta per correu electrònic amb la Carme García, regidora d'Iniciativa per Catalunya Verds.		00:20	07:59
PP	Jordi Ribalaygue	Nicolàs Giner va decidir donar el pas de reunir-se amb Carme García i revelar el cas per tal de denunciar-ho perquè estava enfadat que l'acusaven d'haver-se quedat diners		00:41	08:19
PP	Cesc	La nit després de la trobada entre la Carme García i en Nicolás Giner, uns lladres assalten la seu d'Iniciativa		00:21	09:00
PG			Vidres trencats	00:02	
PP			Cop d'efecte	00:02	09:20
PP	Sara González	La Carme García va denunciar el que és el gran moll de l'os del cas Mercuri, que és una macro trama, una gran trama de corrupció, que, principalment, el focus se situava en que		00:35	09:22
PP	Cesc	El nexa entre els empresaris i l'Ajuntament és Jordi Soriano, el regidor del PP, qui és la		00:08	09:57

		crossa de Bustos al govern.			
PP	Jordi Ribalaygue	Jordi Soriano, segons els investigadors i segons la fiscalia, seria la persona que cobrava els presumptes suborns que pagaven empresaris per tenir obra pública i projectes a l'Ajuntament de Sabadell		01:00	10:05
PP	Cesc	En el judici, un dels empresaris imputats confessa una trobada amb Jordi Soriano.		00:05	11:05
PP	Gerard	La crisi del totxo explota. No hi havia feina. L'empresa estava a punt de tancar. Estava desesperat. Es rumorejava que si se li pagava a Jordi Soriano era més fàcil obtenir obra pública a l'ajuntament. I així ho va fer.		00:13	11:10
PP	Jordi Ribalaygue	Llavors aquest empresari va relatar davant del jutge d'instrucció que es va citar a l'hotel Juan Carlos I de Barcelona amb Jordi Soriano i que en un moment determinat van baixar el pàrquing		00:26	11:23
PP			Cop d'efecte	00:02	11:49

PP	Cesc	Què feia Jordi Soriano amb els diners? Ell justifica aquest pagament al·legant que era un préstec entre amics. D'altra banda, Manuel Bustos sempre ha negat embutxacar-se diners i, per falta de proves,		00:40	11:51
PP	Sara González	Les converses de Jordi Soriano, sobretot, els que hi apareixen són els empresaris que, presumptament, formen part d'aquesta trama i també les converses amb Manuel Bustos		00:17	12:31
PP	Cesc	Manuel Bustos entra en la investigació. La policia li punxa el telèfon i troben nous delictes, tants que el cas es divideix en 31 peces judicials, que amb el temps n'acaben sent 38.		00:35	12:48
PP			So terrorífic	00:02	13:23
PP	Bustos	Trúcala, trúcala, no te'n fiïs perquè aquesta nena és tonta del cul		00:05	13:30
PP	Cesc	Bustos vol que es contracti a un alt càrrec del partit, Carmina Llumà, com a directora de l'Àrea Territorial a l'ajuntament		00:20	13:35

		malgrat que aquesta no havia superat les proves de selecció.			
PP	Fernández	Bé, doncs jo he dit, escolta, que agafin a l'empresa i del no apta treguin el no, d'acord?		00:06	13:50
PP	Cesc	Assegura Fernández. Bustos respon.		00:04	13:54
PP	Bustos	No, no, s'ha de canviar, s'ha de canviar, ja li he dit. Parlaré amb el meu germà i la canviem i ja està tu"		00:08	14:02
PP - PG			Música	00:25	14:27
PP	Gerard	Carmina Llumà guanya la plaça. L'alcaldeessa, pressionada per Bustos i Fernández, canvia el "no apta" per "apta". Raul Barroso, advocat de l'acusació popular, destaca els danys causats a l'altra candidata, la que hauria d'haver guanyat la plaça.		00:17	14:44
PP	Raul Garcia	Ningú recorda que era l'altra noia una noia que s'ha esforçat en estudiar la seva família s'ha invertit diners, temps i per		00:21	15:05

		uns quants que per interessos polítics, personals			
PP	Cesc	El periodista Jordi de Arriba, director d'iSabadell, ens parla sobre aquest estil de governar de Bustos.		00:08	15:13
PP	Jordi de Arriba	No era la primera persona per la qual Bustos va moure fitxa, ni seria l'última. Era una pràctica bastant habitual, No era la primera persona per la qual Bustos va moure fitxa, ni seria l'última. Era una pràctica bastant habitual,		00:39	15:52
PP	Cesc	Per aquest cas, Manuel Bustos és condemnat a 16 mesos de presó, que ho canvia per un curs de bones conductes polítiques. A bona hora.		00:25	16:11
PP - PG			Música	00:33	16:44
PP	Gerard	28 de març del 2012. Manuel Bustos i la seva dona, Montse Costa, van amb cotxe a recollir el seu fill a la guarderia. Estacionen el vehicle a una zona de càrrega i descàrrega. Uns operadors de grua veuen		00:29	17:13

		el cotxe mal estacionat i els posen una multa de 200 euros.			
PP	Cesc	Bustos, enfadat, truca a l'intendent de la Policia Municipal, Josep Miquel Duran. Li demana que li retiri la multa a la seva dona, la titular del vehicle.		00:11	17:24
PP			Marcar telèfon	00:04	17:28
PP	Bustos	Bon dia, Josep Miquel. He tingut un incident, sempre hi aparquem, perquè posem els intermitents aquests d'avaria. Entrem a buscar el nen i sortim. I cony, aquesta vegada és veritat no feia ni cinc minuts, la grua		00:10	17:38
PP	Duran	Sí, Sí No us preocupeu		00:02	17:40
PP	Bustos	Sí, home, sí. Si això agafen el paper i ja		00:02	17:42
PP	Cesc	El dia següent, Duran i Bustos es tornen a trucar		00:02	17:44
PP			So telèfon	00:04	17:48
PP	Duran	Això de la multa, ja està arreglat, eh?"		00:02	17:50

PP	Bustos	Ah, val. Però els funcionaris... saben per què?, o alguna cosa?, o no?		00:04	17:54
PP	Duran	No, no, no, no. Miri, el que hem posat és que sol·licitem l'anul·lació d'aquesta denúncia perquè a la fotografia no s'observa correctament el senyal de trànsit que ho impedeix, d'acord? I l'empresa ho anul·la i ja està. I no sap ni de qui és el cotxe ni res. D'acord?		00:08	18:02
PP		D'acord, val. D'acord		00:02	18:04
PP			Vibració telèfon	00:02	18:06
PP - PG			Música	00:28	18:34
PP	Cesc	En el judici, Bustos és condemnat a 3 anys de presó i 16 d'inhabilitació. L'intendent Duran, a 15 mesos de presó i a 11 anys d'inhabilitació. Però, per què es va jugar la seva carrera per retirar una simple multa de 200€?		00:17	18:51
PP	Sara González	La xarxa clientelar. Ningú és capaç de dir que no a		00:18	19:07

		Manuel Bustos i ell s'ha trobat molt bé tentacles en totes les institucions de poder de la ciutat de Sabadell, sigui l'empresariat, sigui el teixit social			
PP	Jordi de Arriba	Jo crec que aquí hi ha un tema que al final li acaba passant una mica a tots els que tenen una certa tendència a la corrupció en creure's que són impunes, la impunitat.		00:25	19:32
PP	Cesc	Bustos, esquitxat per tots els escàndols, abandona el seu càrrec com a alcalde de Sabadell el 14 de febrer del 2013, denunciat un complot polític contra ell. 9 anys més tard, el 12 de gener del 2022, entra a la presó pel cas de la retirada de les multes.		00:26	19:58
PP	Sara González	La peça d'Smatsa és molt important en el cas Mercuri no només pel que hagi passat en el passat, sinó pel que pot passar en el futur, perquè és una peça que encara està viva. Estem parlant que s'assenyala l'adjudicació irregular del contracte d'escombraries que encara està vigent a la ciutat de Sabadell i que		00:50	20:48

		és la principal despesa que té Sabadell en el seu pressupost. Un 18% del pressupost de Sabadell, prop d'uns 20 milions, va destinada a aquesta adjudicació a l'empresa d'escombraries.			
PP	Cesc	Un sopar de 100 mil euros, 14 viatges de plaer, mariscades pagades amb diner públic, 66 rellotges de luxe... la llista de delictes de Manuel Bustos és tan llarga que ho deixarem pel pròxim capítol. Moltes gràcies per escoltar-nos. Ens veiem la setmana que ve amb noves corrupteles.		00:22	21:03
PP		Careta sortida	Sintonia	00:10	21:13

3.3. Emissió

Un cop gravats i editats els capítols, toca escollir quina serà la plataforma on penjarem la temporada de *Corruptes* per tal que la nostra audiència pugui escoltar-la.

Per escollir el canal de difusió, ens basarem en les preferències de consum dels usuaris habituals de pòdcasts, ja que creiem que és imprescindible per optar al públic més gran possible, i en la facilitat de gestió de la nostra marca, és a dir, la plataforma que ens permeti penjar els capítols de forma ràpida, fàcil i gratuïta garantint una bona qualitat de producte en l'àmbit sonor i gràfic.

Així doncs, basant-nos en les preferències de consum dels oients, la plataforma més utilitzada per escoltar pòdcasts és Spotify (EncuestaPod, 2022). El 77% dels oients utilitzen la plataforma sueca, molt consolidada i que continua creixent any rere any. El 2019, “només” el 53% dels usuaris optaven per aquesta plataforma i la pandèmia va fer disparar les xifres. Youtube amb un 26%, iVoox amb un 18% i Apple Podcasts amb un 16% són les altres plataformes d'escolta preferides per l'audiència.

Com que no usem cap recurs gràfic durant l'emissió dels capítols creiem que Spotify pot resultar més ben posicionada a l'hora d'aconseguir captar més usuaris, ja que la filosofia d'aquesta plataforma es basa exclusivament en l'àudio. És per aquest motiu pel qual Spotify passa per sobre de YouTube, on la imatge gràfica té un paper molt important i que nosaltres, en aquests moments, no podem oferir.

Altres plataformes que, com Spotify, prioritzen l'àudio per sobre del recurs visual són iVoox o Apple Pòdcast. En aquest cas, hem decidit no penjar-hi els nostres capítols, ja que pensem que és molt important consolidar la nostra audiència en una única plataforma. Així doncs, pensem que Spotify pot ser la millor opció per difondre *Corruptes*, ja que, com que és la més utilitzada pels oients, tenim més possibilitats de captar i fidelitzar el nostre públic.

És cert que, penjant el nostre producte en diferents plataformes farà que puguem arribar a un major nombre de persones. Però, com hem dit recentment, la nostra

prioritat és consolidar l'audiència i, un cop assolim aquest punt, estudiarem altres possibilitats fora.

Per altra banda, el gegant suec aporta una gran facilitat als creadors de pòdcast a l'hora de gestionar la seva marca. En aquest sentit, ha creat el web *Spotify for Podcasters*, que permet administrar el teu producte de forma intuïtiva i eficient. Dins d'aquest portal et permet penjar els capítols amb bona qualitat de so, ràpid i molt professional. A més, aporta dades sobre la teva audiència: reproduccions (totals i de cada capítol), mida de públic en els últims 7 dies, seguidors a Spotify, interaccions i monetització. També et facilita eines per potenciar el teu creixement, un editor d'àudio i articles relacionats amb el món del pòdcast.

3.3.1. Enllaç al capítol pilot

Cliqueu en aquest link per escoltar [Corruptes #1 - El cas Mercuri](#).

Corruptes #1 - El Cas Mercuri. Disseny fet amb Canva.

3.4. Pla de comunicació

Amb *Corruptes #1 - El cas Mercuri enllestit*, ens centrarem en el pla de comunicació per tal d'obtenir un impacte dins del sector i fer créixer la nostra imatge. Així doncs, en el pla de comunicació de *Corruptes* recollim i definim les estratègies i accions per comunicar adequadament qui som, què fem i quins són els passos a seguir per aconseguir donar-nos a conèixer, tenir més audiència i fer-nos un lloc en l'hipercompetitiu mercat dels pòdcasts.

Per començar, ens fixarem un objectiu SMART, és a dir, específic, mesurable, assolible, realista i acotat en una franja de temps. Sense tenir cap audiència de base, l'objectiu serà que el primer episodi, disponible a Spotify, assoleixi un mínim de 1.000 reproduccions i, a més, ens proposem que cada episodi aconsegueixi un 2% de reproduccions més que l'anterior, fruit del creixement de l'audiència i de la fidelització dels oients. Així doncs, *Corruptes* vol anar guanyant pes a poc a poc dins del mercat dels pòdcasts en català.

Per assolir aquest objectiu, hem de tenir clar a quin públic ens dirigim. En el nostre cas, abans ja hem definit quina és l'audiència objectiva del pòdcast, és a dir, quin és el grup de persones que busquen i estan interessades en el producte que oferim i, per tant, són potencials consumidors del pòdcast que llencem al mercat. Així doncs, repetim que l'audiència potencial de *Corruptes* és una persona d'entre 18 i 44 anys, home o dona, oient habitual de pòdcasts, amb un alt nivell d'estudis, bona renda i que consumeixi aquests continguts en català.

Però, per què ens haurien d'escoltar a nosaltres abans que a la competència? En primer lloc, perquè el nostre producte és impactant. Cada història que relata *Corruptes* busca enganxar els oients a través d'un guió punyent i una narrativa captivadora que utilitza tècniques com el *cliffhanger* per mantenir l'audiència en tensió tot l'episodi. A més, el producte conté informació que és molt important com a societat, ja que la corrupció és un escàndol que afecta indirectament les butxaques dels ciutadans. Finalment, cuidarem que la qualitat del producte, així com les músiques i els personatges entrevistats, siguin de la màxima qualitat possible. Així doncs, *Corruptes* pretén remoure consciències i deixar empremta en l'oient.

I com farem arribar aquest producte a l'audiència potencial? Sens dubte, arribar a la gent perquè ens donin l'oportunitat d'escoltar-nos és un dels reptes més grans del projecte. Per molta qualitat i interès que tingui el pòdcast, sense una bona comunicació no aconseguirem assolir les xifres d'audiència proposades. Per tant, a continuació mostrarem el seguit de mesures que durem a terme per visibilitzar-nos i donar-nos a conèixer.

En primer lloc, treballarem tota la part de màrqueting digital, és a dir, el conjunt d'estratègies i tècniques per promocionar la nostra marca a través de mitjans digitals. Es basa en la utilització de canals i plataformes en línia per arribar a una audiència específica de manera efectiva i mesurable. En el nostre cas, utilitzarem Instagram, X, TikTok, Wix i Mailchimp.

A Instagram, X i TikTok l'objectiu serà donar a conèixer els programes, fent promoció de cada episodi nou, per tal de captar l'atenció de l'audiència i reconduir-los a la nostra pàgina de Spotify, perquè escoltin el darrer episodi. Per aquesta difusió ens basarem en l'estratègia comunicativa que utilitza el programa radiofònic Crims, de 3Cat. El projecte de Carles Porta acumula 87,5 mil seguidors a Instagram i 48,6 mil a X. No tenen TikTok. A Instagram, Crims fa la mateixa difusió per a cada episodi: primer, penja una fotografia en blanc i negre d'un paisatge amb una breu descripció trepidant, que capti l'atenció dels seus seguidors, i, després, penja un fragment del programa amb una imatge corporativa de fons, amb el logotip del programa, el nom del capítol, una declaració impactant i unes ones que es mouen conjuntament amb la veu. En canvi, a X, a part del recordatori de programa perquè els seguidors estiguin al cas, també fan molta difusió de notícies sobre els casos que relaten, per mantenir a l'audiència lligada a l'actualitat del tema que tracten i involucrar-los més en el desenvolupament de cada cas.

Així doncs, Corruptes imitarà l'estratègia de Crims tant d'Instagram com X, però, tenint en compte l'edat del nostre target, afegirà la plataforma TikTok, molt consumida entre els més joves. TikTok ens servirà per penjar talls del programa, però també generarem contingut audiovisual de breu durada per mantenir l'audiència atenta a totes les novetats sobre corrupció. És cert que els mitjans de comunicació tenen seccions de corrupció, però no hi ha cap mitjà que es dediqui

exclusivament a la corrupció, així que pretenem ser el seu mitjà de referència per assabentar-se de totes les novetats sobre aquest àmbit.

A part, dissenyarem i crearem una pàgina web mitjançant la plataforma Wix. Tenir un lloc web dedicat al pòdcast ens permet tenir un punt central on els oients puguin trobar informació addicional, enllaços a episodis anteriors, detalls i novetats sobre els casos, etc. A més, també és útil per millorar la nostra visibilitat als motors de cerca i, quan tinguem suficient múscul, inclourem publicitat per monetitzar les inversions i despeses. Per tant, la pàgina web serà l'eix central des d'on canalitzarem el trànsit digital cap a les diferents plataformes i, sobretot, cap a Spotify, cap a on més ens interessa dirigir el públic.

Finalment, una manera de mantenir l'audiència implicada en el contingut i fidelitzar-la és difonent periòdicament una newsletter entre els nostres subscriptors. Així doncs, utilitzarem la plataforma Mailchimp per dur a terme aquestes campanyes d'email màrqueting per tal de recol·lectar adreces de correu electrònic dels teus oients interessats i enviar correus electrònics periòdics amb actualitzacions sobre nous episodis, contingut exclusiu, notícies del pòdcast, etc.

D'altra banda, també farem algunes accions fora del món digital. La primera serà, abans de publicar la sèrie, contactar amb diferents mitjans de comunicació per, tenint en compte que han d'omplir la graella, despertar-los interès sobre el nostre projecte i que ens convidin a fer entrevistes. Això ens donarà molta visibilitat gratuïta i ens permetrà arribar a molta població nova. La segona serà la impressió d'un *flyer* amb una imatge impactant i un QR que els dirigirà a la nostra web, per tal de donar-nos a conèixer. Aquesta campanya la durem a terme a algunes de les estacions de tren amb més trànsit de gent, aprofitant que els trajectes en transport públic són un bon moment per donar-nos una oportunitat i escoltar-nos. Finalment, ens presentarem a les diverses fires i esdeveniments sobre pòdcasts per tal de guanyar notorietat i presència dins del panorama català.

3.5. Pressupost

A continuació, desglosem el pressupost per a la producció i emissió completa de *Corruptes*, un pòdcast amb un total de 8 capítols i que es realitzarà en un període de 3 mesos.

PRESSUPOST			
FINANÇAMENT		DESPESES	
CONCEPTE	IMPORT	CONCEPTE	IMPORT
Recursos propis	2.000 €	Salari treballadors	6.000 €
Inversió externa	10.000 €	Marketing i Comunicació	3.500 €
Crèdits bancaris		Col·laboradors	3.000 €
Subvencions	5.000 €	Material	2.500 €
Crowdfunding		Dietes	1.000 €
Resultats d'exercicis anteriors		Imprevistos	1.000 €
Altres			
TOTAL RECURSOS	17.000 €	TOTAL INVERSIONS I SALDO INICIAL	17.000 €

Pressupost de Corruptes.

El pressupost es distingeix en dues parts, per una banda, el finançament i, per altra banda, les despeses.

En el punt de finançament, podem observar que el Gerard Riera i el Cesc Sarri, promotors d'aquest projecte, aportaran 1.000 € cadascú que entren dins del punt de recursos propis.

A més, mitjançant l'ajuda d'inversors externs, altres mitjans de comunicació o plataformes de streaming, es preveu aconseguir 10.000 € a canvi de què en un futur ho puguin publicar a la seva xarxa.

Tanca el punt de finançament les subvencions. En aquest cas, es preveuen ingressar 5.000 € a partir d'una ajuda per part de la Generalitat de Catalunya per la realització de pòdcasts en català. Es tracta d'una iniciativa per donar suport a projectes en català o occità de ficció narrativa i aquells que tractin temes culturals

dels àmbits de l'audiovisual, de les arts visuals, de les arts escèniques (dansa, teatre i circ), de la música, del llibre o del videojoc, o que tractin de la relació de l'art i la cultura amb la tecnologia i la innovació ([Subvencions a projectes de pòdcasts de temàtica cultural en català o occità. gencat.cat](https://www.gencat.cat/web/contingut/serveis/programes/subvencions_a_projectes_de_podcasts_de_tematica_cultural_en_catala_o_occita_gencat_cat)). Així doncs, es preveu aconseguir un finançament de 17.000 €.

Pel que fa al capítol de despeses, aquest queda distribuït de la següent manera:

En primer lloc, es preveu destinar 6.000 € al salari dels treballadors durant la realització del pòdcast. Com que es tracta de dos autors, el Gerard Riera i el Cesc Sarri, es repartiran 3.000 € a cadascun. Serà un salari de 1.000 € mensuals amb una jornada laboral de cinc hores al dia i amb una durada de tres mesos per la realització dels vuit programes.

Per la promoció de *Corruptes* la suma de diners que es pretén destinar a la comunicació i el màrqueting és de 3.500 €. Creiem que amb aquesta suma de diners, el nostre producte pot arribar al nostre públic objectiu mitjançant la promoció dels capítols a través de la utilització de canals i plataformes en línia per arribar a una audiència específica de manera efectiva i mesurable. En el nostre cas, utilitzarem Instagram, X, TikTok, Wix i Mailchimp. En les dues primeres xarxes socials, volem donar a conèixer els programes, fent promoció de cada episodi nou amb *posts*, *reels* i recordatoris, per tal de captar l'atenció de l'audiència i reconduir-los a la nostra pàgina de Spotify, perquè escoltin el darrer episodi. TikTok, per la seva banda, ens servirà per penjar talls del programa i contingut audiovisual de breu durada per mantenir l'audiència atenta a totes les novetats sobre corrupció. Amb Wix dissenyarem una pàgina web oficial del nostre pòdcast i, a través de Mailchimp, enviarem *newsletters* informatives als nostres subscriptors.

Pel que fa als col·laboradors preveiem dipositar-hi 3.000 €. Així doncs, aquests diners s'utilitzarien per portar persones de renom o fonts que ens poden aportar informació clau pel nostre capítol. Normalment, s'intentarà no gastar-nos diners en persones externes, però pressupostem uns diners per si mai és necessari.

Pel que fa al material, ens gastarem 211 € en una taula de so Behringer XENYX, 200 € en dos micròfons Shure SM58 LC, 389€ en un micròfon d'estudi Shure SM 7B

i 222 € en una gravadora Zoom H6 Black. La quantitat de diners que hi destinarem és elevada, ja que volem obtenir la millor qualitat de so possible. Per aquest motiu, no descartem el lloguer d'un estudi professional, que costa 100 € cada hora i preveiem passar-n'hi, si fos el cas, un total de 10.

Finalment, hem destinat 1.000 € en dietes i 1.000 € més en possibles imprevistos, fent un total de 17.000 € en despeses, quadrant-ho amb el capítol d'inversió.

4. CONCLUSIÓ

El desenvolupament de *Corruptes* ha comportat molt esforç i dedicació, però també ha sigut un aprenentatge immens. Gràcies a la realització de *Corruptes*, hem pogut construir un projecte periodístic professional des de zero, enfrontant-nos a totes les dificultats que això comporta, des de la ideació del projecte a l'emissió, passant per les llargues hores de documentació, contacte de convidats, gravació de les entrevistes, redacció del guió i edició del capítol pilot. Hem gaudit de tot el procés i no podem estar més orgullosos de l'episodi produït, amb les seves limitacions tècniques i econòmiques, però amb tota l'empenta, creativitat i motivació possible.

Volem donar-li les gràcies a la Montserrat Pérez Creus, la nostra tutora, que des del començament sempre ens ha empès per tirar endavant el projecte. També volem agrair la participació de tots els entrevistats de *Corruptes*, que ens han dedicat el seu temps desinteressadament perquè poguéssim elaborar el pòdcast.

Ens agradaria poder continuar amb aquest projecte més enllà de la universitat, ja que ens hem adonat que treballant colze a colze podem arribar molt lluny. A més, el periodisme d'investigació ens apassiona i ens encantaria relatar moltes corrupteles més.

5. BIBLIOGRAFIA

Aguayo, V. (2015). *El podcast como herramienta de comunicación empresarial*. Universidad de Málaga.

https://riuma.uma.es/xmlui/bitstream/handle/10630/10062/TD_Aguayo_Lopez.pdf?sequence=1

Águeda, P. (05/02/2024). *Tres anys de presó per al guàrdia civil 'Ulls de Boig' per cobrar d'una de les grans bandes de trànsit d'haixix*. Eldiario.es.

https://www.eldiario.es/politica/tres-anos-carcel-guardia-civil-ojos-loco-cobrar-grandes-bandas-trafico-hachis_1_10887222.html

Amoedo, Avelino; Moreno, Elsa; Negredo, Samuel; Kaufmann-Argueta, Jürg; Vara-Miguel, Alfonso (2023). *Digital News Report España 2023*. Pamplona: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Navarra. <https://doi.org/10.15581/019.2023>

BBC News Mundo (01/06/2018). *España: cómo y por qué cayeron Mariano Rajoy y su gobierno en una histórica moción de censura*. BBC News Mundo.

<https://www.bbc.com/mundo/noticias-internacional-44324417>

Bona, C. (2018). *The Challenges In Implementing British Council's E-Podcast*. SETALI (Seminar Tahunan Linguistik). <https://repository.ubaya.ac.id/34762/>

Edison Research (2023). *The Infinite Dial 2023*. Edison Research with Amazon Music, Wondery, and ART19.

<https://www.edisonresearch.com/wp-content/uploads/2023/03/The-Infinite-Dial-2023.pdf>

El Mundo (19/11/2019). *Las cifras de la mayor trama de corrupción de la Democracia: 679.412.179,09 euros de dinero defraudado en el caso de los ERE*. El Mundo.

<https://www.elmundo.es/espana/2019/11/19/5dd43800fc6c83015d8b48ad.html>

Encuesta Pod 2022 (2022). *Encuesta Pod 2022. Un estudio colaborativo para conocer a la audiencia de podcast en español*. Podcasteros.

https://encuestapod.com/2022/Reporte_EncuestaPod2022.pdf

Fernández, R. (15/11/2023). *Corrupción política: casos más importantes en España en 2023*. Statista.

<https://es.statista.com/estadisticas/1258712/corrupcion-politica-casos-mas-importantes-segun-importe-en-espana/>

Florencia, M. (31/01/2024). *Los países más y menos corruptos del mundo*. Statista.

<https://es.statista.com/grafico/7857/el-mapa-de-la-corrupcion-mundial/>

Gfk (28/09/2023). *El 60% de la población en España escucha podcasts y música en streaming cada mes*. Gfk Dam Analisis Podcast Musica.

<https://www.gfk.com/es/prensa/gfk-dam-analisis-podcasts-musica>

Hammersley, B. (2004). *Audible Revolution*. The Guardian.

<http://www.theguardian.com/media/2004/feb/12/broadcasting.digitalmedia>

Izuzquiza, F. (2019). *El gran cuaderno de podcasting: cómo crear, difundir y monetizar tu podcast*. Madrid: Kailas Editorial.

Santiago, R. (2016). *El potencial del podcast como recurso didáctico para el desarrollo de las destrezas orales de segundas lenguas con dispositivos móviles*.

Porta Linguarum. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6733380>

Statista Research Department (04/01/2024). *La corrupción en España*. Statista.

<https://es.statista.com/temas/3543/corrupcion-en-espana/#topicOverview>

Transparency International (2024). *Corruption perception index 2023*. Transparency International.

https://transparencia.org.es/wp-content/uploads/Report_CPI2023_English.pdf

Tenreiro, E. (09/06/2017). *Amnistía fiscal 2012: ¿En qué consistió? ¿En qué se basa el TC para declararla inconstitucional?* Iberley.

<https://www.iberley.es/revista/amnistia-fiscal-2012-consistio-basa-tc-declararla-inconstitucional-89>

Tidal, J. (2021). *What Is a Podcast?* CUNY New York City College of Technology.

https://academicworks.cuny.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1892&context=ny_pubs

6. ANNEXOS

6.1. Transcripció de les entrevistes de l'episodi pilot

6.1.1. Sara González Muñoz (16/04/2024)

Periodista a El Periódico. Abans a Nació Digital, Diari ARA i El 9 Nou. També es col·laboradora a Ràdio Nacional d'Espanya i a Cadena SER. Autora dels llibres: 'Per raó d'Estat', 'Cas Mercuri, la galàxia Bustos' i 'El part dels comuns'.

Font: X

Imagina't que algú ha estat en coma els últims 30 anys. Com li explicaries què és el cas Mercuri?

Doncs el cas Mercuri és un cas de corrupció que va sacsejar totalment la ciutat de Sabadell, però també Catalunya. Jo crec que va ser un dels grans casos de corrupció, juntament amb altres grans casos com el cas Palau, el cas 3%, el cas Pretòria. El que va fer va ser trencar el miratge d'aquell oasi català que s'havia intentat fer creure que existia, com si hi hagués un factor diferencial respecte a la resta de l'Estat, on hi havia molts casos de corrupció que estaven emergint i que, en canvi, a Catalunya això no succeïa. Jo crec que el cas Mercuri forma part d'aquesta gran quantitat de casos de corrupció que va deixar clar que a Catalunya no hi ha un fet diferencial, que també s'han produït casos de corrupció.

Per anar posant en context a totes les persones que hi intervenen, ens podries definir qui és Manuel Bustos?

Manuel Bustos era un dirigent amb molta ascendència dins del Partit Socialista català i dins del socialisme espanyol, el que jo sempre dic que era un autèntic factòtum tant dins del PSC com dins del PSOE. Era un alcalde molt important, la ciutat de Sabadell no és precisament una ciutat menor a nivell poblacional. Era també un polític amb molta influència, en tot el Vallès Occidental, però també tenia un càrrec de responsabilitat de l'executiva nacional del PSC en el moment en què va

esclatar el cas Mercuri era el secretari de Política Municipal. Però no només això, sinó que el seu nom va formar part de la llista de ministrables dels governs de Zapatero. Vull dir que va ser un dels noms que cada vegada que s'havia de triar un ministre sonava com a possible ministre català. I també va ser un dirigent al qual va recórrer fins a dues vegades el Partit Socialista quan va arribar a especular fer créixer la Federació Catalana del PSOE en moments de crisi amb el PSC. Dos, exactament. Durant la crisi del tripartit amb Pasqual Maragall i Esquerra, i quan el PSC, l'any 2012 amb el lideratge de Pere Navarro, va defensar el dret a decidir la Galya Cordat, que va suposar un xoc amb el SOE. En aquelles dues ocasions, Bustos va rebre trucades, en aquell moment, en l'últim, de Ruacaba, en què li plantejaven si volguéssim impulsar la Federació Catalana del PSOE, per acords, de liderar-ho. Això evidencia que era un dirigent polític molt important a escala nacional català i després també a escala estatal. De fet, a banda de presidir la Federació de Municipis de Catalunya, també tenia un paper destacat en la cúpula de l'Associació de Municipis a nivell espanyol.

Estàs parlant una mica de política, però sabries dir-nos com va arribar a la política?

Sí, sí que ho sé, perquè hi he parlat amb ell, i hi vaig parlar per fer el llibre. Bustos explica que a ell li va néixer la passió per la política quan tenia 14-15 anys, quan va veure una protesta de veïns al carrer de casa seva, on es produïen molts atropellaments, i s'estava reclamant un semàfor. I aquella protesta va ser dispersada pels grisos. Ell diu que en aquell moment ell va decidir que es voldria dedicar a la política. Poc temps després s'afilia a les joventuts socialistes i escalen molt ràpidament posicions. I, de fet, ell acaba agafant relleu dins del Partit Socialista de la mà de Josep Maria Sala, que va ser el dirigent polític del PSC que va exercir com a mentor. Josep Maria Sala, el recordem, no només perquè hagi tingut un paper destacat en les bambolines del PSC en les últimes dècades, perquè va estar condemnat pel cas Filesa, doncs ell va ser el seu gran mentor i el que el va aportar fins a ser candidat a l'alcaldia de Sabadell.

Quin va ser el procés per arribar a governar Sabadell?

El procés, m'he adelantat una mica, va ser Josep Maria Sala, qui es va fixar en el caràcter de Manuel Bustos, que era una persona que no formava part de l'elit de

poder i econòmica de Sabadell i que tenia aspiracions de poder, i que va veure en ell una persona capaç de posar-se al capdavant del PSC i aconseguir el vot d'una alternativa, per aleshores, a Antoni Farrés, que era l'alcalde històric del PSUC, que governava Sabadell.

Llavors, ja en les eleccions de 1999, si pots explicar una mica el procés una mica cronològicament.

Manuel Bustos arriba a l'alcaldia per sorpresa a les eleccions de 1999. No s'esperava guanyar aquella nit, ell ho ha admet, de fet, s'havia preparat un discurs per sortir davant dels mitjans de comunicació dient que havien fet tot el que havien pogut i que treballarien des de l'oposició, i es troba que per un grapat de vots acaba guanyant les eleccions i té l'oportunitat de ser alcalde, que és l'oportunitat que ell havia esperat. És un polític que tenia moltes aspiracions de poder i això és el que agrada també Josep Maria Sala quan el porta a escalar posicions dins del partit. Doncs és en aquella nit on, per sorpresa, es troba guanyador i venen a buscar-lo des de la policia local per portar-lo fins a l'Ajuntament en un estat que fins i tot ell mateix no s'ho creia. Des d'aleshores comença un govern en què ell creu, i a més a més ho repeteix al llarg del temps, que totes aquelles forces polítiques que fins ara havien governat a Sabadell, sobretot l'entesa al PSUC, a l'òrbita d'Iniciativa, perquè van anar evolucionant altres nomenclatures, tots ells el volen abatre i volen convertir-lo en un alcalde que no mereix el lloc que està ostentant. Ell sempre diu que va haver-hi una part de Sabadell que mai va pair, que una persona que no formava part de l'elit econòmic de Sabadell, que a més a més no tenia estudis superiors, cosa que per ell sempre ha sigut un complex, i que a més a més tenia una procedència no nascuda a Catalunya, doncs ell creia, i sempre ha dit això, que hi havia una part de Sabadell que no fos l'alcalde. Llavors arriben les eleccions de 2003, i és el moment clau. El punt d'inflexió del govern de Bustos arriba amb les eleccions del 2003 quan ell aconsegueix la majoria absoluta. Abans deia, és un dirigent polític que és veritat que tenia mancances i complexes, i que aquestes mancances i complexes ho va intentar compensar creant tota una xarxa clientelar al seu entorn a través d'una cadena de favors. Per què? Perquè si tu fas favors, això vol dir que els altres te'ls deuen a tu. Durant el primer mandat li va servir per teixir moltíssimes complicitats a nivell econòmic, a nivell del teixit associatiu, era un gran

relacions públiques, i això li va servir també per guanyar en majoria absoluta l'any 2003. I la seva capacitat per teixir relacions és el punt en què fins i tot en majoria absoluta convida la resta de partits a participar del seu govern, i la resta de partits hi participen i col·laboren. Fins i tot hi ha dirigents polítics d'altres files que acaben saltant a les files del PSC. Vull dir que això és una demostració que aquí no només Bustos tenia capacitat de seduir els seus rivals polítics, sinó que els seus rivals polítics també s'ho convien al que després van denunciar com el seu estil.

Llavors, explica'ns què és l'estil Bustos.

L'estil Bustos és clarament un estil de governar autoritari i arbitrari. I això ho ha reconegut fins i tot el seu propi partit, el PSC, malgrat que va trigar anys a en pair la situació. Va ser el propi PSC qui va empoderar Manuel Bustos perquè mentre anava guanyant les eleccions i mentre governava amb mà de ferro Sabadell, el PSC li anava de perles i era aplaudit. Clar, tot això alimentava encara més aquest estil de governar que abans ho deia. Es va basar en la creació d'una xarxa clientelar en què si jo et faig favors, tu em deuràs favors a mi. I una mica va imposar l'estil de si no estàs amb mi, estàs contra mi. Una mica l'estratègia política de la política de l'enemic. I això feia que tingués una part que li era molt fidel a Sabadell i una altra part que el veiéssim com una autèntica enemica a Batra. Però és que també ell els veia així i activava tots els mecanismes possibles per treure'ls del camí. La principal via que utilitzava era intentar seduir-los per atraure'ls al seu projecte polític. No tothom estava disposat a acabar la seva òrbita i les seves files. De fet, aquesta pugna arriba fins a tal punt que quan esclata el cas Mercuri, ell ho vesteix tot com una conxorxa principalment d'iniciativa i de convergència en contra d'ell. Ell es va resistir a assumir les responsabilitats de tot el que assenyalava el cas Mercuri i assenyalava que eren els altres els que havien urdit tot un pla per treure'l de l'alcaldia.

Es creia intocable?

Sí, sí, totalment es creia intocable i un fil conductor de tots aquests grans casos de corrupció que abans mencionava són dirigents polítics que es creuen amb el poder i la capacitat de fer i desfer amb absoluta impunitat. I per això s'allarga tant en el temps. Manuel Bustos arriba a governar durant 13 anys sabadell amb aquest estil

autoritari i arbitraris. El que s'allarga tant en el temps és, 1, perquè té la capacitat de fer-ho i, 2, per tenir la capacitat de fer-ho, això vol dir que hi ha molta gent al seu voltant que el recolza. Ho dic perquè moltes vegades es pregunta com pot ser que s'hi governava així durant tant de temps s'allargués aquesta manera de governar. Però és que tenia el suport majoritari de la gent de Sabadell i de la xarxa clientelar que li donava suport de forma incondicional i que, per tant, també van ser responsables de forma subsidiària de com es va governar Sabadell aquells anys.

Ara ja hem fet una mica la part de context de qui és Bustos de tal seu estil i anem al moment en el qual es destapa el cas que és quan s'entra a robar la seu d'ICV Sabadell. Llavors, abans de posar-nos a explicar aquest fet, anem a donar també nom a altres persones com són la Carme García. Qui és la Carme García d'ICV?

La Carme García aleshores era regidora per iniciativa, era una de les persones que políticament i discursivament més combatien el govern de Manuel Bustos i és una regidora que ha estat clau en el descobriment del cas Mercuri perquè va ser la regidora que va atendre l'empresari que va decidir estirar del fil o aixecar la catifa del cas i va aconseguir portar-lo fins a fiscalia. La Carme García feia molt de temps que rebia informacions que un presumpte cas de corrupció afectava l'Ajuntament de Sabadell, però no tenia prou proves perquè fins aleshores no havia aconseguit que algun dels empresaris que li feien arribar aquestes informacions arribés a anar als jutjats. Per tant, és una regidora que fins i tot del seu partit polític va haver de batallar molt per crear un tallafocs amb Bustos perquè la tendència d'iniciativa i del PSC a pactar era quasi natural, sobretot quan en aquells moments a nivell català estava governant un tripartit des del 2003 fins al 2010.

L'altre actor que participa en aquest fet és Nicolás Giner. Qui és?

Nicolás Giner és un empresari, un petit empresari que és clau en la trama del cas Mercuri perquè és la persona que, per por, decideix que ha d'aixecar la veu i denunciar que s'estan produint pagaments de comissions a canvi d'adjudicacions. Dic per por perquè ell decideix enviar uns mails a la Carme García explicant la situació a partir d'unes amenaces que ell rep perquè se li acusa d'haver-se quedat uns diners que ell, com a empresari missatger, perquè ell feia com una mena de

paper de seguidor, doncs uns diners que no havien arribat al seu suposat destinatari.

Si haguessin explicat els personatges, explica'ns què passa en aquesta trobada entre la Carme García i el Nicolás i què passa a posteriori. Per què s'entra a robar, de qui sospita, si pots englobar-ho tot, seria fantàstic.

A veure com ho resumeixo, perquè l'ordre de les coses és una mica... La Carme rep els mails del Nicolás i aleshores decideix en quedar en persona. I això és al voltant dels Nadals, dos anys abans que esclatés el cas. I, clar, en aquella conversa, la Carme intenta convèncer el Nicolás que vagi a denunciar a la fiscalia, que en un principi el Nicolás li trasllada a ella com dient, ostres, doncs lidera la denúncia a tu, però, clar, ella, amb tota la lògica del món i totes les dades, hem d'anar en seu judicial a denunciar aquests fets, perquè són fets molt greus, que afecten directament a l'Ajuntament i a l'Alcalde. Durant aquelles converses és quan es produeix, perquè hi ha diverses converses entre ells dos, és quan es produeix l'entrada a la seu d'iniciativa i s'emporta un pendrive amb informació que ha anat acumulant la Carme sobre el que el Nicolás Giner li ha anat explicant, com hi ha empresaris de Sabadell que paguen comissions a canvi d'obtenir adjudicacions d'obra pública.

Lavors, explica'ns què va denunciar la Carme García.

Sí, o sigui, la Carme García va denunciar el que és el gran moll de l'os del cas Mercuri, que és una macro trama, una gran trama de corrupció, que, principalment, el focus se situava en que hi havia uns empresaris que per obtenir obra pública, adjudicació d'obra pública, pagaven comissions. Val a dir que en aquells moments era una època en què havia esclatat la crisi del 2008, la bombolla immobiliària havia punxat i, per tant, tots els empresaris que es dedicaven a la construcció anaven desesperadíssims per poder continuar els seus negocis i, per tant, tothom volia adjudicacions d'obra pública obtenint beneficis i recursos en un moment de crisi total. És veritat que feia molt de temps que ja corria que hi havia una sèrie d'empresaris que manifestaven obertament que a Sabadell si no entraves en la roda de pagar comissions, tu no obtenies adjudicació pública. Vull dir, això, Vox Populi se sabia, però, clar, ningú ho havia portat a la fiscalia per denunciar-ho. Jo deia abans,

quan tu crees una xarxa clientelar, també crees una xarxa de silencis, de molta gent que sap coses però que no parla, ja sigui perquè no pot o perquè té por, perquè pot perdre el seu lloc de feina, per exemple, o perquè pot perdre molts diners. O hi ha gent que no pot o que no vol. Vull dir que hi ha gent que també ha estat connivent amb la manera d'actuar a Sabadell i la manera de revertir-se a la presó i a la presó econòmica. El que es denuncia és que aquesta trama de corrupció passa que després el cas Mercuri es converteix en una macrocausa amb més d'una trentena de peces que el que fan és no només retratar aquest cas de corrupció que correspon majoritàriament les comissions a la peça número 1, sinó que tota la resta de peces el que fan és retratar.

Altres persones que estan també encausades són, per exemple, el Soriano. Qui és, per posar-hi nom també, com el definiries en aquest personatge?

Jordi Soriano era regidor del Partit Popular en aquell moment i és considerat per la investigació com el testaferro de la causa del cas Mercuri. De fet, es diu que el cas Mercuri, el nom del cas el saldeu, sobretot, el paper que jugava Jordi Soriano en aquest entramat de relacions entre dirigents polítics, empresaris i constructors majoritàriament. I era un regidor del Partit Popular que no hagués tingut massa influència en un govern en majoria absoluta de Manuel Bustos, però que, en canvi, després del govern del 2003, és a dir, del 2003, el 2007, doncs perd Bustos la majoria absoluta, es converteix en la crossa perfecta de Manuel Bustos per poder aprovar tot allò que ell vulgui a l'Ajuntament. Abans deia que Manuel Bustos era un dirigent amb moltes habilitats per teixir relacions socials, Jordi Soriano també. Jordi Soriano era un regidor del PP molt ben relacionat amb la Florinata de Sabadell, amb tot el poder econòmic i social de Sabadell i, per tant, és un seguidor en aquesta trama. De fet, es produeix una anomalia en el cas Mercuri i és que Jordi Soriano és el principal acusat, imputat en la peça número 1 i, en canvi, Manuel Bustos no, que és la peça del cobrament de comissions. I que, efectivament, hi ha uns empresaris que en seu judicial han reconegut que van pagar aquests diners. El que passa és que la investigació fins ara no ha trobat on estan aquests diners, sinó en el cas Mercuri.

De fet, la policia punxa el telèfon de Jordi Soriano i què hi escolta, què hi troben, quines proves, què hi troben?

Les converses de Jordi Soriano, sobretot, els que hi apareixen són els empresaris que, presumptament, formen part d'aquesta trama i també les converses amb Manuel Bustos que evidencien que aquí hi ha més que una sintonia política i una sintonia personal. Hi ha una col·laboració directa a nivell polític entre Manuel Bustos i Jordi Soriano, malgrat que Jordi Soriano forma part del Partit Popular. De fet, quan se li pregunta per aquesta relació amb Manuel Bustos, ell explica que va arribar a pactar amb Alicia Sanchez Camacho, que era aleshores lideresa del Partit Popular, aquesta col·laboració amb Jordi Soriano, amb el regidor del PP. Va actuar com el regidor que li faltava al PSOE per tenir la majoria absoluta en el penúltim mandat de Manuel Bustos.

Una altra de les grans coses que es comenten són les amenaces que rebien els ciutadans o, fins i tot, els d'Iniciativa Vers per Sabadell. Què ens en podries explicar del tema de les amenaces?

Abans deia que Manuel Bustos governava de tal manera que plantejava els seus rivals polítics. O estàs amb mi o estàs contra mi. I sí que és veritat que va haver-hi una època en què els seus principals rivals polítics van patir hostilitats de molts tipus, moltes de les quals no poden demostrar directament que fossin orquestrades per l'alcalde. Però sí que en el cas de la Carme García, per exemple, que durant dos anys va haver de guardar silenci mentre s'investigava el cas, perquè, clar, la denúncia fiscalia no va tenir uns efectes immediats, sinó que durant dos anys això va estar als tribunals. Durant aquests dos anys la Carme García va rebre des d'amenaces telefòniques, amenaces via titulars de mitjans de comunicació, perquè una de les accions que va fer també Manuel Bustos va ser intentar controlar tot l'entremat mediàtic de Sabadell a, fins i tot, trobar-se rodes punxades del cotxe i vidres trencats del cotxe. Clar, ella sempre diu, jo no puc demostrar que això fos ordenat directament per l'alcalde o per les persones que formaven part però va coincidir en el temps.

El 27 de novembre del 2012 la policia escorcolla l'Ajuntament i deté diverses persones relacionades amb el cas. No sé si recordes aquell dia i no sé si ens el pots arribar a descriure una mica com el vas veure des del teu punt de vista.

Clar, jo com a periodista vaig viure aquell moment des de la Seu Nacional del PSC, al carrer Nicaragua. Hi havia roda de premsa perquè no havien passat ni 48 hores de les eleccions catalanes que havien portat al PSC el seu pitjor resultat electoral amb Pere Navarro com a líder. Em sembla que en aquell moment van obtenir 20 diputats que era un resultat insòlit pel PSC en aquell moment tot i que després encara en altres eleccions van obtenir pitjors resultats. A l'Ajuntament de Sabadell es va fer la roda de premsa de Daniel Fernández, secretari d'Organització, però es va produir les detencions a l'Ajuntament de Sabadell i aquella roda de premsa no començava mai. Perquè, a més de la detenció de Manuel Bustos, que això va ser un cop dur pel PSC a nivell nacional, òbviament era un dels dirigents del PSC, una direcció molt nova perquè feia res. A l'Ajuntament de Sabadell, que Pere Navarro havia assumit el poder al partit, les detencions no només esquitxaven Manuel Bustos, sinó que també esquitxava la persona que havia de sortir a donar la roda de premsa, que era Daniel Fernández, perquè ell estava imputat en un cas de tràfic d'influències a Moncada i Reixac. En aquell moment es va ajuntar la debacle electoral que estava vivint el PSC en aquell moment i que va ser una situació que el colpejava molt durament i que afectava dues peces claus de la direcció del PSC, com era el secretari d'Organització i el secretari de Política Municipal. Aleshores van ser hores de confusió total. A Sabadell veiem com el número de detinguts i d'imputats anava augmentant i no sabíem quin eren els límits, fins a on arribarien aquestes imputacions a escala nacional. Va ser una situació molt complicada de gestionar políticament i també per Sabadell, que va quedar en xoc. Al final el PSC estava obrint els telediaris no només per haver-se fotut una nata a nivell electoral, sinó perquè li emergia un cas de corrupció que tornava a situar el partit quan va esclatar el cas Pretòria i vam veure com el seu alcalde de Santa Coloma de Gravenet sortia en manillat de l'Ajuntament. Va ser diferent, però sí que d'alguna manera se situava a l'ataca de la corrupció de nou sobre el partit socialista.

I què hi deia la policia que fa dins de l'Ajuntament?

En principi la policia hi rompa l'Ajuntament per recollir informació que pogués demostrar la denúncia presentada a Fiscalia per la Carme García i pel Nicolás Giné, sobretot per tot el que fa a les adjudicacions de contractes. I majoritàriament el que es busca és això, proves que s'havien produït unes adjudicacions irregulars per part de l'Ajuntament.

Es desferma un terratrèmol polític brutal. Com respon Bustos?

Bustos respon a la defensiva, dient que ell és innocent i que aquí el que s'ha buscat és tombar-lo políticament. I atribueix que aquesta conxorxa l'han urdit principalment Convergència, perquè en aquell moment governava Convergència, hi havia Artur Mas com a president i ell fins i tot en algun moment va assenyalar Felip Puig com a conseller d'Interior, i Iniciativa, que són els dos grans enemics que ell sempre ha assenyalat que tenia políticament i també personalment, no en el cas d'Iniciativa, ell sempre s'havia dirigit molt despectivament a Sumari. Ell reacciona així, demanant la credibilitat i la confiança dels ciutadans en la seva absoluta innocència. Un cop ja respon, comença una mica el front judicial del 16 de gener de 2013, el jutge instructor va aixecar parcialment el secret de Sumari i el 22 de gener, davant la complexitat de la causa, decideix dividir-la que amb el temps arribin a 36.

Ens agradaria que ens expliquessis una mica les peces. Volem començar per la PSU, que és la de pagament de diners per obtenir obra pública. És definir-la el més breu que puguis.

Com ho he fet abans, però t'ho torno a dir. Un afegit que volia fer sobre com va reaccionar Manuel Bustos. En tot moment va mantenir que ell no havia cobrat cap diner públic per fer-se ric. No es va posar a la butxaca ni un sol euro públic. Amb això és veritat que hi ha l'anomalia que comentava abans que a la PSU ell no està imputat pel cobrament de comissions. Ell s'empara en aquesta rareza, perquè és estrany que la principal peça del cas de corrupció no estigui imputat ni ell ni l'aleshores regidor d'Urbanisme s'empara en això per fer l'excusa o l'argument de les mans netes. Jo no m'he fotut la mà a la butxaca. Dit això, la PSU el que investiga és el pagament de comissions per part d'empresaris de Sabadell a canvi de l'adjudicació irregular d'obra pública. Un percentatge que pot oscilar des del 3 al 4 al 5%. Vull dir que hi ha una mica de variabilitat sobre la comissió que es demanava.

És veritat que aquests empresaris han reconegut, els empresaris que han estat imputats a la trama han reconegut, molts d'ells que van pagar diners però no s'ha trobat el destí d'aquests diners i Jordi Soriano, que està assenyalat com el principal cobrador de comissions, policialment no s'ha pogut demostrar on són aquests diners. És la gran dificultat de la PSU, el gran mull de l'os i la gran peça que encara queda per investigar per jutjar, més aviat.

Llavors, si vols, ens posem ara a definir la peça de la trama de Montcada.

La peça de Montcada és important perquè no només condemna Manuel Bustos i el seu germà Paco Bustos, sinó perquè també és la peça que s'emporta per davantal secretari d'Organització del PSC a nivell nacional, que és el Dani Fernández, que era un dirigent polític molt important en aquell moment pel partit. Hi havia una plaça a l'Ajuntament que s'havia de cobrir i Manuel Bustos i Paco Bustos estaven interessats en que aquesta plaça l'ocupés una persona que havia estat un alt càrrec del tripartit. Què passa? Que aquesta persona opta a aplicar aquest concurs públic, però no guanya la plaça. I aleshores els germans Bustos, enfadats, truquen al secretari d'Organització, Dani Fernández, i li demanen que com pot ser que no hagi guanyat la plaça? Perquè, a més a més, l'alcaldia de Moncada està ocupada per una alcaldesa del PSC. Doncs el Dani Fernández diu que al no apte li treguin el no. És la frase que pronuncia el Dani Fernández. Per aquesta frase, Dani Fernández és condemnat per modificació de concurs públic. I ara em perdonareu perquè no me'n recordo de com es diu... Maria Elena Pérez era l'alcaldesa de Moncada. Sí, Maria Elena. Jo diria que sí, Maria Elena segur. Bueno, voteixem l'alcaldesa de Moncada. En tot cas, per aquesta trucada que fa Bustos a Dani Fernández, acaben tots dos a la plaça. I acaben tots dos condemnats a un any i quatre mesos de presó per modificació de concurs públic. Aquí es demostra un dels aspectes que també forma part de la manera de governar Bustos i de per què es va allargar tant aquesta manera de governar en el temps. Ningú al PSC era capaç de dir-li que no a Manuel Bustos. I Dani Fernández, per no dir-li que no, perquè total, des de la seu del carrer Nicaragua a Moncada i Reixac, molt transcendental no havia de ser quan a tu se t'està desfent el partit a les mans, perquè estàs baixant en picat electoralment, perquè tens un líder que està defensant el dret a decidir la Galya Cordat i el PSOE no t'ho compra, i per tant hi ha un xoc obert i frontal amb el PSOE. En aquell

moment, per Dani Fernández, allò que li demanava a Bustos hauria d'haver estat una cosa territorial de dir, escolteu, jo no puc incidir en això, però és altament greu que s'intervingui en un concurs públic. De fet, fins i tot, hi ha castigats en aquesta peça, gent que ha pagat una pena en aquesta peça, que una mica l'argument era que això de la modificació dels concursos públics és que ho fan altres dirigents i no els passa res. Ja, però és que a tu t'han enxampat. Però després, a tu t'han enxampat, i per tant s'han d'assumir responsabilitats.

Anem ara a la peça 30, que és la de les multes.

Manuel Bustos acaba entrant a la presó perquè a l'any i quatre mesos de condemna de presó que li cauen per la modificació de concurs públic a Moncada hi suma la condemna per haver ordenat la retirada de multes a familiars. Ell, amb aquesta qüestió, va intentar fer pena en el seu argumentari. Aquestes multes explica que se'ls va posar a la seva primera dona perquè va portar el seu fill gran, que tenia una malaltia greu, a fer tractament a l'hospital. Per això va aparcar malament perquè arribava tard en aquest tractament que havia de rebre el seu fill. Aleshores, ell va aixecar el telèfon i li va demanar al cap de la policia que retiressin aquestes multes. Ell ha intentat que, d'alguna manera, la ciutadania l'exculpi per això. Però, al final, tu ets l'alcalde de Sabadell i estàs demanant que et facin un tracte de favor a la policia retirant-te aquestes multes per una qüestió de caràcter personal. La suma de les dues condemnes de presó per aquestes dues peces són les que porten a l'hospital de Sabadell.

Com pot ser que el de la policia no li digués que no? És això que deies abans, que ningú és capaç de dir-li que no, però hi ha algun motiu per por, per interès?

La xarxa clientelar. Ningú és capaç de dir que no a Manuel Bustos i ell s'ha trobat molt bé tentacles en totes les institucions de poder de la ciutat de Sabadell, sigui l'empresariat, sigui el teixit social, i menys la part de Sabadell, que ha estat molt important i molt estable en el temps que denunciava l'estil Bustos de governar, però tret d'això, ell havia teixit tentacles en absolutament tot arreu, també entre el funcionariat de l'Ajuntament i també en la pròpia policia municipal.

Anem ara a la de Smatsa, la peça número 28.

La peça d'Smatsa és molt important en el cas Mercuri no només pel que hagi passat en el passat, sinó pel que pot passar en el futur, perquè és una peça que encara està viva. Estem parlant que s'assenyala l'adjudicació irregular del contracte d'escombraries que encara està vigent a la ciutat de Sabadell i que és la principal despesa que té Sabadell en el seu pressupost. Un 18% del pressupost de Sabadell, prop d'uns 20 milions, va destinada a aquesta adjudicació a l'empresa d'escombraries. Clar, la peça de Smatsa el que s'assenyala és que es va adjudicar irregularment el contracte a canvi que es paguessin actes electorals del PSC i viatges a dirigents polítics i funcionaris. És una acusació altament greu que afecta no només a Manuel Bustos, que ja està retirat de la política, sinó que afecta a l'actual alcaldesa Marta Ferrés. Però sí que ella ha declarat com a testimoni i hi ha altres dirigents del PSC que es poden veure esquitxats. Tret d'això, igualment, pel simple fet que sigui un contracte que és vigent a l'Ajuntament de Sabadell, és una peça que pot tenir un alt impacte en l'actual política municipal, per bé que el PSC governa en majoria absoluta en aquests moments.

Aquí hi ha el moment que Bustos diu que abandone, nomena el seu dofí, després torna... Tot això ens podem fer una mica un salt, Jo crec que seria interessant el moment de la dimissió, si vols tractar-ho això, dimissió, i com el PSC s'acaba recuperant en el temps, i com es troba, si vols, la causa en l'actualitat?

Seguint amb l'estil del personatge, Bustos es resisteix a dimitir fins al darrer moment, fins que veu que no pot més i que no el sustentará el seu partit. El PSC, a nivell nacional, no pot seguir tolerant que Bustos continuï de forma activa en la política sabadellenca després que hagin emergit tantes informacions sobre el sumari que posen en evidència com ha governat durant els 13 anys a Sabadell. Ell, a contracor, completament abatut, surt i diu que marxa amb la consciència tranquil·la. Ell sempre insisteix en que té les mans netes i que no s'ha posat la mà a la butxaca. En el cas de Bustos, jo sempre dic, i ho dic per valorar el Bustos actual, sempre dic que ha patit i pateix el síndrome Rita Barberá. És a dir, que ell va pair molt malament, que sempre l'havien aplaudit i que havien elogiat la seva manera de governar. De cop i volta, per totes aquelles persones de partit, ell es convertia en un pària que l'obligaven a marxar. I això ell sempre ho va pair molt malament. Tot i

aquest cop que va suposar el cas Mercuri tant pel PSC de Sabadell com pel PSC a nivell nacional, el PSC mai ha deixat de guanyar les eleccions a Sabadell.

Les eleccions van ser les del 2015.

El PSC és veritat que va baixar moltíssim, es va quedar només amb cinc regidors, però hi havia una fragmentació tan gran a Sabadell que era difícil, fins i tot en aquelles circumstàncies, superar el vot més fidel del PSC. Passa que les sumes van permetre un govern alternatiu que no va ser capaç de mantenir-se unit durant els quatre anys que va durar el mandat. Encara a les següents eleccions, les del 2019, el PSC es recuperés de nou de forma espectacular, com si una bona part de la majoria social de Sabadell hagués oblidat i passat pàgina el cas Mercuri.

I ara, en les últimes, les del 2023, el PSC va tornar a guanyar en majoria absoluta.

Això vol dir que 9 anys després que esclatés el cas, no, 11 anys després que esclatés el cas, el PSC ha aconseguit tornar-se a recuperar i a governar en majoria absoluta sense que, d'alguna manera, Marta Ferrés i el seu equip hagin renegat del que va suposar l'era Bustos, perquè, d'alguna manera, Marta Ferrés es va introduir i es va dedicar a la política i va créixer políticament a Sabadell compartint, en aquell moment, partit amb Manuel Bustos com a alcalde.

6.1.2. Karen Madrid Ribas (17/04/2024)

Periodista de Ràdio Sabadell. Comunicadora audiovisual, periodista especialitzada en gènere fantàstic i conductora d'actes. Anteriorment ha treballat a ICat.

Qui és Manuel Bustos?

Font: Ajuntament de Barcelona

Manuel Bustos podria ser com tu volguessis, però era molt popular, sobretot entre els veïns, els barris, i amb l'arribada del cas Mercuri va caure el mite, que per molts era Manuel Bustos. Va demostrar que hi havia hagut coses que no s'havien fet dins de la legalitat o que almenys hi havia dubtes que s'haguessin fet dins de la legalitat. I això va suposar una caiguda en desgràcia primer del partit dels socialistes, que va portar després a un govern quadripartit d'esquerres, però després els socialistes van tornar a recuperar el govern i ara mateix estem en el segon mandat socialista de Marta Ferrés, que havia sigut regidora a l'època de Manuel Bustos, i en aquest cas té majoria absoluta, amb la qual cosa s'ha remuntat o ha recuperat el socialisme al color vermell en les enquestes de Sabadell.

I d'aquella etapa de Manuel Bustos president, què escriuries? Quina era la seva forma de governar?

La seva forma de governar era molt escoltar els veïns i veure què és el que volia la gent. I al final molts poden qualificar-ho de populisme, això ja depenent de com ho enfoquis. El que està clar és que sabia que si els veïns estaven contents amb el carrer net, doncs invertia més en netejar el carrer que potser amb altres coses que no es veien, que és un problema que es van trobar després al quadripartit. Si el veïns estava més content que li plantessin un arbre davant de casa, doncs els hi plantava. Era molt d'escoltar i de respondre amb el màxim ràpid possible. I això a vegades feia que ho fes per unes vies que no eren legals, perquè els procediments burocràtics són molt llargs i ell tirava pel dret. La gent que acaba a fer està estudiant en aquestes trenta i tantes peces del cas Mercuri i altres no hi ha proves de com s'han

fet les coses, però si la seva manera d'actuar era anem a escoltar els ciutadans, anem a tenir-los contents perquè això és el que dona vots.

D'això que has dit d'anar per la via ràpida per ajudar en teoria els ciutadans, també hi ha d'aquestes peces i algunes que diuen que no tenen diners. A part d'aquestes polítiques populistes també seria per benefici propi en algunes, no?

Al final hi ha la part que fan tots els polítics, que és el que em dona vots i després hi ha la part que fan els corruptes, que és el que em dona pasta o el que trec benefici. I ara em costa mullar-me de dir que hi ha moltes peces que encara no tenen sentència. Les que sí tenen sentència, per exemple, és la de Montcada, que era amiga i membre del partit a l'Ajuntament de Montcada. Clar, això no es pot fer, s'hauria de fer un procediment, s'hauria de fer un concurs públic i ell va trucar i va dir que aquesta és amiga meva i la col·loques aquí. Això sí que hi ha una sentència que ho prova. Hi ha també el tema de la federació de municipis, del cas dels rellotges... Al final tot era un fer favors a canvi de benefici propi, sigui econòmic o sigui que et tornin altres favors. Una de les peces grosses que ara creuen que serà el nucli dur del cas Mercuri, tot i que quan va començar no es creia així, és la peça d'Smatsa, que és la companyia concessionària de neteja viària i recollida d'escombraries, perquè s'està mirant el contracte que té aquesta empresa si es va fer com s'havia de fer o no. I si aquesta peça, la sentència és condemnatòria, això pot ser una bufetada molt gran a l'actual govern socialista, perquè l'actual govern socialista segueix simpatitzant a Smatsa. És un efecte domino del cas Mercuri encara que molta gent no se'n recordi a l'hora de votar. I com pot ser que un alcalde com Manuel Bustos, que governava i que era molt popular a Sabadell, que va aconseguir fins i tot la majoria absoluta.

Com pot ser que es jugués al seu càrrec per tal d'anomenar un amic?

Jo crec que hi ha sempre aquella sensació d'impunitat. Que comences per coses petites, veus que no hi ha cap conseqüència. Per exemple, acceptar regals. Fins que no va entrar al quadri partit no hi havia cap normativa municipal que t'impedís a acceptar un regal d'algú. Ara sí que hi és aquesta normativa. Llavors jugava sempre en aquesta línia del que és legal i el que és il·legal. I no m'enganxen. Si no m'enganxen, clar, al final ell va estar governant més d'una dècada, llavors et vas fent

gran. Et vas creient que estàs per sobre del bé i del mal. Això ja és interpretació meva. No he parlat amb ell sobre aquest tema, però sí que hi ha molt aquesta sensació d'impunitat que aquesta ciutat és meva i aquí no hi ha ningú. Llavors això va sumant i com més anys passen, més immuna et creus. Vas notar des que va entrar...

Des que va entrar fins al final, va haver-hi un canvi de caràcter en ell?

Jo vaig entrar el 2007 que ell ja tenia majoria. Llavors la imatge que tinc jo no és la que tenen els meus companys que estaven aquí abans. Els companys que van estar al primer mandat de Bustos que va haver de necessitar socis de govern parlen d'un Bustos més mesurat, d'un alcalde més d'arribar a acords amb un govern més discret a l'hora de fer o no fer favors. Va ser amb la majoria absoluta que ell se vino a arribar parlant així en plata. Va dir que jo ja no necessito ningú, aquí mano jo. Tenia el govern que ell li anava bé per els seus interessos. Tenia el seu germà, per exemple, també, com a regidor de temes potents com la policia i no va estar exempt de polèmica. I ell cada cop era més el xerif. El primer acte que vaig cobrir d'ell vaig flipar una mica. Jo vaig tenir la sensació, i ara em perdoni si algú m'escolta, de màfia, de mafiós, de capo de la màfia, que creu que tot és seu i l'actitud amb què et tractava com a periodista era aquesta. A més nosaltres aquí, com a ràdio municipal, algun cop ell feia una secció aquí setmanal de fill directe amb l'alcalde i algun cop pujava a la redacció. I quan pujava a la redacció no era la sensació d'un alcalde que està de pas o una persona que està de pas, sinó vaig a veure com estan els meus treballadors, al meu ràdio. I era una sensació que, com a periodista jove, a mi m'intimidava bastant. I també recordo alguna escena, que quan l'explico la gent al·lucina una mica però que per mi és molt representativa, és que a la plaça d'Ajuntament, va haver una època que hi havia moltes vagues generals, però una d'elles, recordo que la plaça d'Ajuntament estava rebentada de gent i va haver un moment que dic jo necessito anar al lavabo, entro a l'Ajuntament, i entro a l'Ajuntament, el vestíbul tot fosc, un policia, perdona, és que vull anar al lavabo, soc de la ràdio, sí, sí, vaig al lavabo, i quan surto em trobo, imagina't, el vestíbul fosc, que era Manuel Bustos a la porta mirant cap a fora, tota la gent a fora fent la protesta, i clar, jo volia sortir, i dic perdona, és que vull sortir, i em diu no podràs, i agafa, m'agafa del braç, obre la porta però res, però justíssim, i m'empeny cap a

fora, i clar, jo vaig sortir com mig entrebancat-me, encara flipant de dir l'alcalde m'acaba d'agafar del braç i m'acaba d'empenyar cap a fora, és una cosa molt simbòlica i molt ridícula, però que es mostra de com funcionava, de com anava a intimidar, jo era una treballadora municipal, si feia això una treballadora de la ràdio, imagina't un funcionari, em firmes això o... no vull parlar de més, però la sensació aquesta de dir si la teva manera de funcionar normal és aquesta,

Vas tindre mai algun contacte amb ell de forma directa?

No, contactes a rodes de premsa, era un contacte molt molt laboral, si potser d'una manera més personal havia parlat més amb el Paco Bustos, amb el seu germà, perquè també era una persona... i potser havia tractat més amb el seu germà, perquè era una persona molt més propera, si ell no tenia aquestes ínfules de xèrif, era una persona que en el tracte del tu a tu era una persona fins i tot agradable i teníem algunes conyes i coincidíem molt perquè al final, quan fas molts actes, són persones que veus potser 3 o 4 cops per setmana, durant anys. Llavors, amb el Manuel Bustos manteníem molt la distància perquè ja et dic que a mi m'intimidava i tampoc sabia molt bé què parlar amb aquest senyor, no? Però, en canvi, amb altres regidors sí que tenia una relació fluïda, per exemple, hi ha un altre imputat, en el cas Mercuri, que és el Ricard Estrada, que era regidor de medi ambient, i jo amb el Ricard Estrada tenia una relació fenomenal, perquè jo estava especialitzada en temes de medi ambient i havíem anat d'excursió pel rodal a fer rodes de premsa d'aquestes de naïs situ a veure on han posat un niu d'ocells o coses supersurrealistes, però era un senyor entranyable, típic senyor a punt de jubilar-se, ja gran... Vull dir, quan et diuen estar imputat en el cas Mercuri, clar, que et diguin Manuel Bustos no t'estranya. Ricard Estrada, a mi encara a dia d'avui em segueix sorprenent, no? I em sembla que la seva peça encara no té sentència tampoc, però vull dir, aquí hi ha sensació de dir, uau, hi ha una sèrie de gent aquí en el sumari que has tractat cada dia durant anys, no? I que alguns et sorprenen i altres no.

Doncs ara anem una mica més enrere del temps, anem al dia 27 de novembre del 2012, que és quan la policia escorcolla l'Ajuntament i deté a diverses persones, que és el dia que esclata el cas, llavors no sé si ens podries explicar una mica on estaves aquell dia, si treballaves, què en recordes?

No l'oblidaré mai, jo aquell dia, no l'oblidaré mai, perquè et facis la idea de context, també. El diumenge, això és un dimarts, diumenge hi havia hagut eleccions. Jo suposo 15 dies de campanya i un parell de setmanes més de precampanya, sigui un mes de molta, molta, molta feina, no? Diumenge treballes fins les tantes de la matinada, et lleves dilluns, haver dormit poc, i treballes tot el dia, i el dimarts et lleves dient, va, avui serà un dia normal, no? Avui podré recuperar-me. I no havia arribat ni a la ràdio, que ja em van trucar els jefes. Em ves cap a casa, cap a la companyia d'aigües, que estan escorcollant. Al capdarrer hem anat a trucada, els Mossos estan a l'Ajuntament. Ens vam repartir, jo recordo quedar-me a casa, després, al cert moment, em van dir, a tal hora, hi ha unes declaracions de l'alcalde en Seguira, és que tinc una mica de burrosa, a l'Ajuntament. Recordo que va ser d'anar d'aquí a allà, d'aquí a allà, i molta incertesa de dir què està passant, no? Perquè estan escorcollant l'Ajuntament? Perquè s'està escorcollant l'Ajuntament i una empresa municipal, i que estan sortint els Mossos amb caixes de cartró, no? I penses, uau, i va haver molta expectació mediàtica, no? Obviament, tots els periodistes de la ciutat estaven allà, però també va venir molta gent de fora, dels grans mitjans. I aquella roda de premsa, jo la recordo com... encara amb la sensació aquella de xoc, de dir què està passant, no? I va ser com... també hi ha aquesta part que està passant a nivell polític, però també hi ha una part d'incertesa o por de cara a la nostra feina, perquè nosaltres som una ràdio municipal, amb la qual cosa... Tu no tens, o sigui, no diré que no tens la llibertat de dir el que vulguis, però tu depens d'un govern que et pot aixecar el telèfon i et pot dir això no ho publicuis, o això m'ho canvies, o això matisem-ho. Clar, era aquella sensació de por de dir què puc dir, què no, i d'on em plouran les hòsties com a periodista depèn de què digui i depèn de com, no? I tant aquell dia com la resta que van seguir, com per exemple quan el Manuel Bustos va anar a declarar als jutjats, vam estar de guàrdia tota la nit als jutjats, i anàvem entrant en directe cada bulletí, no? Vale, doncs ja porta una hora, ja porta dues hores, ja porta tres hores, ja porta quatre hores, i ell va sortir dels jutjats a les 3 de la matinada d'un diumenge del pont de desembre. I estàvem allà, no? I recordo les connexions en directe d'anar amb peus de plom, de dir què puc dir, què no puc dir, de no se t'escapi, o sigui, no se t'oblidi de dir presumpte, presumpte, presumpte, no se t'oblidi de dir han dit tal o qui ho ha dit, o sigui, no donar res per fet, i recordo aquells dies com amb la tensió de dir què puc dir, quines conseqüències pot tenir i després al cap d'uns dies també penses en les

conseqüències a nivell d'empresa, de mitjà, de dir si cau Manuel Bustos, aquí hi haurà canvi segur, perquè el director era una persona col·locada a dit per Manuel Bustos. I, òbviament, va tenir conseqüències, potser va intrigar una mica més del que ens imaginàvem tots aquell dia, no? Però, clar, tot el que passa a l'Ajuntament és un mirall, al final, el que vivim a la ràdio és com està l'Ajuntament en cada moment, no? I les èpoques de govern tranquil i plàcid, doncs aquí hem estat tranquils i plàcid i les èpoques convulses hem estat molt nerviosos i molt estressats, però bé, suposo que estarem amb un mitjà públic és el que té.

Però en el seu mandat se't va vetar algunes peces, declaracions o va ser lo normal en qualsevol mandat?

En el seu mandat vaig rebre moltes més trucades de canvis de titulars o de canvis d'enfoc de notícies tot a la resta d'anys que he estat treballant aquí. Sí que sempre hi ha... Sí que sempre hi ha... Sempre hi ha trucades, sobretot si el que has dit no és precisament allò, però en el moment d'en Bustos eren trucades directament de no, no, aquest tema no el pots tractar o aquest titular no, no el vull canviar aquesta foto no m'agrada, no? I també hi havia una part que a mi com a periodista jove em desagradava molt que era que la persona que estava dirigint en aquell moment en lloc d'assumir aquestes trucades o aquestes bufetades de dalt et passava el telèfon a tu. I clar, dius, tinc 21 anys o 22 anys porto un any aquí, jo he d'estar parlant amb la regidora X he d'estar debatent de per què he escrit jo la peça així o de per què l'he enfocat així o per què he destacat aquesta declaració. I en aquests moments sí que m'he alegrat molt de ser una ràdio i tenir-ho tot enregistrat, perquè hi ha hagut moments de dir jo no he dit això i tenia el gust de posar el play en el teveu del telèfon i que soni el tall i diu ho has dit o no ho has dit? I que llavors vingui la recolada de, doncs no volia dir això una cosa és això i l'altra és l'altra, saps? Llavors sí, va ser, fins al cas Mercuri hi van haver moltes trucades, no només en el meu cas era generalitzat, vull dir, no és que jo fos la negra però és cert que hi havia un control de l'Ajuntament cap al que sortia a la ràdio i al com.

Entenem a Manuel Bustos com un alcalde una mica absolutista que ho volia controlar tot fins i tot els mitjans i el missatge que difoníeu, no?

Sí, de fet, jo tinc molta amistat amb altres mitjans i em consta que les trucades eren generalitzades a altres mitjans també, vull dir, no és només a Ràdio Sabadell perquè és municipal, sinó que el diari de Sabadell l'antic, ara mateix té la mateixa capçalera però és un altre equip, era un diari privat però tenia pasta de l'Ajuntament, tenia subvencions de l'Ajuntament i l'Ajuntament, si havia de trucar i dir això sí o això no, i al final el diari era més bustista quasi que nosaltres, vull dir que realment ho mataben, no? O després l'Isaabadell va néixer en ple cas Mercuri, llavors les intentones que hi va haver per part de l'Ajuntament que l'Isaabadell no publicués tal o no digués un enfoc tal, doncs es van veure molt frustrades perquè l'Isaabadell va dir no, no, no, jo arribo aquí per dir el que a mi em sembli, que per a algú soc privat i no acceptaré això, no? I això crec que a l'Isaabadell els ha fet molt bé això perquè va marcar com la barrera des del principi i sempre han sigut molt crítics i a vegades hi ha temes que aquí no hem pogut tractar pel punt crític que tenien i que parles amb l'Isaabadell i dius mira, et passo tal cosa que jo no la puc dir, no? I t'agafen el guai i veus després publicat una cosa que tu podries haver publicat i que no et deixen, no?

I d'aquells dies, de quan va esclatar tot què és el que més et va sorprendre tot el que sortia de la llum?

Clar, que imputessin a Manuel Bustos no em va sorprendre el més mínim, gens ni mica, però com et deia abans sí que em va sorprendre que hi haguessin noms com el de Ricard Estrada, que era una persona molt propera i que no m'ho hauria imaginat mai, que estigués posat en res corrupte ni que li seguís la veta a l'alcalde. També l'altre gran imputat que també està en diverses peces que al final legalment sembla ser que tindrà més pes i més càrrega que el mateix Manuel Bustos va ser el Jordi Soriano del PP. I el Jordi Soriano era una persona encantadora, però encantadora, nosaltres li dèiem el Gentleman, perquè era un tio molt agradable, molt simpàtic, molt correcte, amb molt bon tracte amb tothom, mai una mala paraula, mai això no m'ha agradat o mai un canvi de titular i quan te'l pinta aquí com el supermàfias, la mente pensante de tot una super trama corrupta et quedés una mica parada, perquè és com l'última persona que m'hauria imaginat que estaria en això. I Bustos aquell dia també va sortir a declarar que tot era una conxorxa contra ell.

Com recordes aquell moment? Us el veu creure?

No, jo crec que potser algú que tingués carnet socialista sí que se'l va creure, però jo crec que cap periodista es va creure ni mitja paraula el que va dir. I fins i tot vam tenir el dubte de dir, s'ho està creient ell, realment, això que està dient, aquell moment que per nosaltres als veterans és mític és el, soc innocent! I era com, a veure senyor, sigui tan enganxat amb les mans de la massa, com qui diu, era com, tingues una mica de dignitat, a més de fora de dir, això és un teatrillo i no sé qui et creurà perquè nosaltres no, realment, perquè ja t'hem vist operar, ja t'hem vist com funcionas. O sigui, de innocent, jo no sé quants càrrecs et cauran, però a veure, les sospites les teníem tots, no? Vull dir que al final, zero sorpresa, no? Però sí, sí, i hi va haver com diferents rodes de premsa en diferents dies, com quan va dir, faig un pas al costat i li va donar el càrrec al Joan Carles Sánchez. Clar, va ser per a nosaltres com superridícul perquè el que hauria d'haver dit és, dimiteixo, plego, me'n vaig. Què vol dir, faig un pas al costat? Si per a nosaltres fer un pas al costat és, m'aparto de la part pública però segueixo manant jo, no? I per a nosaltres aquella frase també és una de les mítiques del cas Mercuri, faig un pas al costat i dius, el pas al costat de què? O sigui, ni físicament estàs al Saló de Plens i ell just al mig amb el micro i el Joan Carles al costat, però, saps, faig un pas al costat, el seu és que t'apartis i deixis parlar al Joan Carles, i el Joan Carles en un costat encara m'ha caigut un marrón, no? Va ser com tot molt en la línia del que és Manuel Bustos. I ell segueix dient, eh? Estic a la presó per unes multes. De moment per unes multes, però és que tens no sé quantes obertes en què estàs en causat. O sigui, la que vagin sumant sentències i segons els advocats, això passarà amb un termini de dos o tres anys perquè ja s'han tancat totes les parts al procés previ, ostres, és que potser d'una condemna de cinc anys et passa una de trenta, saps, quan vagis sumant causes i que déu-n'hi-do, eh?

I tu, abans que esclatés el cas Mercuri, tribunals, etcètera, no et va arribar mai cap informació de què podia haver existit el tema de les multes, el tema de gastar diner públic per anar de vacances? Et va arribar mai a tu aquesta informació?

Això era la típica cosa que, o sigui, les sospites sempre hi eren, però les proves no les tenies. I llavors hi ha un moment que també després lligues caps, no? Quan van

entrar a robar els ordinadors d'Iniciativa, que després això és com el kit de la qüestió de per què ells van anar a denunciar a Fiscalia i tot això, en aquell moment penses, quina cosa tan estranya entrar a la seu d'un partit a robar uns ordinadors? O sigui, recordo aquell moment de això hi ha algo que no estic pillant, i quan va petar el Mercuri, t'adones que hi ha un moment que hi ha moltes més coses que s'han escapat del radar. També és veritat que jo com a periodista de Ràdio Municipal hi ha moltes coses que a mi no m'arribaven, perquè aquí hi ha un filtre molt heavy i perquè jo era jove també, no era una periodista aquí veterana com puc ser ara, que hi ha coses que veig ja per veterania, no? En canvi, companys del Mundo, el company de Lisa Badet, doncs clar, ells ja sabien moltes coses que nosaltres no sabíem o que ens havien filtrat o que els treballadors rasos no ens havien arribat. Igual el director sí que tenia més informació que no es va arribar a publicar mai i que no es va arribar a transcendir a l'equip, no? No ho sé, jo quan parlo amb altres companys sí que hi havia gent que fins i tot sabia quin dia entrarien els Mossos a l'Ajuntament. Nosaltres no. O almenys jo, que ara en Madrid, no ho sabia. A qui se n'hauria dit, podeu esperar dimecres, sisplau, perquè encara estic recuperant-me de les eleccions.

I també aquella mateixa tarda, quan al matí entra la policia, es forma aquesta manifestació primera que després acabaria amb el naixement de la plataforma Sabadell Lliure de Corrupció, l'acusació popular del cas. Què en recordes d'aquells dies d'aquelles protestes de la gent sortint al carrer a protestar contra la corrupció?

Després també rebeus envidis i quan entra el tripartit també fas una altra lectura d'aquelles imatges de gent obrint el cava a l'Ajuntament. O sigui, jo entendria l'obrir el cava el dia que entra a la presó si tu ets un dels denunciants, no? Però el dia que es va dir que Manuel vostè estava imputat al cas Mercuri, va haver gent a partits d'esquerres sobretot de l'àmbit de la Crida, CUP i tal, que van anar a fer una festa a la plaça de l'Ajuntament i que van obrir el cava. Després, amb el temps, vas preguntant aquí i allà i el perquè d'aquesta fusibilitat pública i t'expliquen coses. Per exemple, que alguna gent dels que van obrir el cava formava part d'un grup de joves, en aquell moment ja no eren tan joves, però que tenien una trajectòria de joves que havien volgut fer activitats per part de Manuel Bustos i que fins i tot s'havia perseguit algunes coses que ells havien fet. Va haver també el cas Bemba, que

també està molt estretament lligat, encara que quedi més enrere en el temps. Va haver una sèrie de detencions de gent només perquè que al final penses què estàs fent de malament estar en un bar. Si fem soroll bé la Poli diu que calli i ja està. No cal posar-se ni a detenir ni a fotre'm en porros a la gent. Llavors comences a lligar caps de gent de perfil independentista a grups de grafeters, per exemple, que una de les coses que a mi em va sorprendre molt va ser que quan va caure Manuel Bustos els grafeters van dir per fi podem fer els nostres dibuixos a la ciutat sense que ens els esborrin al cap d'una hora. És que acabes veient com un efecte dominó, un castell de cartes que va caient i com tothom havia patit d'una manera o l'altra l'efecte de manera de funcionar Manuel Bustos i com veien en la seva caiguda un canvi per Sabadell. I hi són molts també, jo m'incloc que quan va guanyar el tripartit vaig pensar, ostres, per fi hi ha un canvi. No només per Sabadell, sinó també pensava en la ràdio, en la meva feina, en el meu dia a dia, que canviarien dinàmiques, que canviarien coses. Després em vaig portar una gran decepció perquè vaig veure que vaig entendre que hi ha moltes coses que no les pots canviar, que hi ha molta burocràcia, que hi ha un funcionariat, que hi ha un sistema i jo puc admetre a dia d'avui, i no m'importa fer-ho públic, que jo des del 2015 no voto a cap elecció perquè m'he desencantat del sistema, perquè he vist com funciona i he vist, des de la corrupció, l'arribada al poder de partits que jo puc haver votat i que tenien molt bones intencions i com no ha pogut ser. I crec que a molta gent li pot haver passat que el cas Mercuri no és aïllat, va haver un cas Pretòria, veníem d'un cas Millet que potser no és tan polític però que al final també és una bona bufetada, el cas Pujol... És com, portem com una dècada en què els grans mites o els grans tòtems han caigut tots un darrere l'altre. Llavors crec que com a ciutadania arriba un moment que et frustres i penses si tots acabarem igual, si voti qui voti i crec que al final això socialment també deixa empremta, que hi havia com una eufòria quan va acabar aquell mandat i hi ha hagut una decepció posterior i per això també hi han tornat els socialistes, perquè han dit, mira, més val el boig conegut que sàvi per conèixer, crec jo.

I l'entrada Manuel Bustos a la presó, com la veu viure?

De veritat és que la sensació... Va arribar tan tard i han passat tants anys des de l'esclat del cas Mercuri fins que ell entra a la presó que la sensació està molt diluïda,

és com molt ambigua. Jo personalment vaig tenir la sensació que no hi estaria gaire, a la presó, que ja buscarien maneres d'aconseguir permisos o de sortir o que no acabaria estant allà. A dia d'avui estic sorpresa que porti que porta un any o dos. Jo creia que estaria uns mesos i acabaria trobant una manera d'escaquejar-se i no ha sigut així. Llavors, no sé, a mi el que m'agradaria com a periodista i com a ciutadana és anar veient les resolucions d'aquestes trenta i escaig peces del Mercuri, perquè hi ha moltes coses que m'han quedat d'allò que m'agradaria que això es resolgués, ni que sí per sortir de dubtes, fins i tot. Jo crec que va ser com una mena de... Ja era hora, però també el no acabar-t'ho de creure, el pensar que ja trobaran alguna manera. Això és una altra pantòmica més. I al final és l'únic que està a la presó pel cas Mercuri i hi ha un munt d'encausats. I s'han trobat maneres d'anar al Consell Comarcal, un corset i per casa, un corset, un pagament que li van fer pagar els diners i l'han aixecat, i aquí no ha passat res. És una mica la sensació d'impunitat que jo la segueixo tenint. I la sensació que la justícia és molt lenta, perquè estic parlant que jo no tenia ni 30 anys quan això va passar, i ara estic a punt de fer els 39. Han passat moltes coses d'intremits i penses que ha passat mitja vida, que han passat moltes coses polítiques.

Has dit que t'has referit dos cops amb el nom de xèrif a Bustos, m'agradaria si poguessis explicar una mica més perquè ja l'he llegit alguns cops.

La sensació era totalment aquesta, ella arribava a un acte... La sensació que Manuel Bustos era un xèrif ho desprenia totalment la seva actitud. Ell arribava als actes i arribava caminant amb una xuleria, amb els seus guardaspatlles, amb els seus palmeros, que també li diem nosaltres, que era com una mena de grup de fans que sempre estaven darrere Manuel Bustos, i no sé si això ho has vist a algun lloc, però el dia que va anar a declarar per primer cop el jutjatge aquest diumenge del pont de desembre que et deia, ell té el grup de palmeros a la porta, i li donen suport quan surt, i aplaudint i cridant-li, en pla... i era com... Jo crec que la figura de Manuel Bustos no la pots entendre sense els guardaspatlles imposant, visibles, no com un guardaspatlle com el de la Marta Ferrer que et va tres metres darrere i que podries no saber què és el guardaspatlle. No, no. Guardaspatlles visibles i els palmeros. No s'entenien. Jo vaig anar a cobrir un acte, em sembla que era el 12 d'octubre, a la masia de Can Rull. Quin és el... Els Ballesteros tenen el seu allà?

Feien un acte el 12 d'octubre, em sembla que era el seu dels Ballesteros. I ell va arribar, el seu traje, els seus palmeros, el seu Sekito, perquè és que no... La sensació era de Sekito, de Bien el Rey, li va dir alguna cosa de... Alcalde, esto no está bien porque no sé qué. Agafa l'alcalde, aixeca un dit. Mira enrere, buscant els polis, i diu... *Denunciad a este hombre, denunciad-lo*. I clar, jo estava allà a la porta per entrar a l'acte i pensava, però denunciat-lo per què? Amb quin pretext? Això no anava enlloc, però era pura intimidació perquè ha tingut els collons d'acostar-se i dir-li alguna cosa. I clar, són com petites coses que van sumant, actituds i respostes, i manera d'actuar que tu dius... Això no és d'una persona normal. És una escenificació del poder.

6.1.3. Jordi Ribalaygue (22/04/2024)

Llicenciat en Periodisme per la Universitat Autònoma de Barcelona. Des de 2007, especialista en informació local a El Mundo, agència Efe, Ara, Público i diversos mitjans locals de Badalona i Sant Adrià de Besòs. Actualment treballa a El Periódico.

Font: El Periódico

Ara mateix, imagina't que hi ha algú que, per exemple, ha estat en coma i no s'ha entrat de res del cas Mercuri. Així, resumidament, què li diries que és el cas Mercuri?

El cas Mercuri és un dels principals casos de corrupció que s'han produït a Catalunya i un cas paradigmàtic de la corrupció en la política municipal. Jo crec que es podria resumir el cas Mercuri com una mena d'enciclopèdia de la corrupció, perquè tu vas al sumari del cas Mercuri i et trobes, si no tots, gairebé tots els delictes que podem associar amb el que és corrupció. Hi ha suborn, hi ha tràfic d'influències, hi ha amiguisme, hi ha endollisme, hi ha presunt de finançament il·legal de partits, hi ha modificació de concursos públics per beneficiar empreses

determinades i allò de d'això... I tot això, el nexa comú de tots aquests delictes, d'aquestes diferents causes, és Manuel Bustos. Que Manuel Bustos, qui no ho sàpiga, va ser un dels alcaldes més rellevants que el Partit Socialista s'ha tingut a Catalunya, una figura cap dalt dins del partit i una persona que, a la seva trajectòria política, queda marcada per un estil molt particular, per un estil que es podria associar al populisme i al caciquisme.

Mira, precisament, com descriuries Manuel Bustos?

M'ho he pensat. Manuel Bustos és un alcalde determinant per explicar el que ha estat la política catalana en els darrers 25 anys. Manuel Bustos va arribar per sorpresa a l'alcaldia de Sabadell el 1999, després de molts anys d'un alcalde d'una figura, la de Ferrer, que va ser especialment carismàtica, i Manuel Bustos va ser un canvi respecte als anys anteriors. Va ser una figura que tenia interès en controlar totes les regnes de poder, tot allò que es mogué en la ciutat volia tenir un control exhaustiu de tot el que es mogué i tenia un interès en controlar tot el que era entitats, mitjans de comunicació locals, tot el que pogué tenir un mínim d'estructura de poder, d'explicar la seva figura, ell ho volia controlar d'una forma exhaustiva i al mil·límetre.

I el dia 27 de novembre del 2012 és quan la policia escorcolla a l'Ajuntament de Sabadell, detenint diverses persones, tu recordes on estaves aquell dia, què feies?

Sí, el 27 de novembre del 2012 jo era a la plaça de Sant Roc, a la plaça de l'Ajuntament de Sabadell, em va tocar cobrir-ho per El Mundo, que era el diari en què en aquell moment treballava i feia la corresponsalia del Vallès, i recordo sobretot l'eufòria que es vivia a la plaça i una sensació, evidentment, l'eufòria dels contraris polítics, dels rivals de Manuel Bustos, perquè Manuel Bustos va ser una figura que va generar molts adeptes, però també molts opositors, molts contraris a la seva figura, era una figura que no deixava peu a la indiferència, però també a la plaça de banda de l'eufòria el que es detectava era que no s'ho posava una sorpresa, ja hi havia una sensació que alguna cosa estranya passava a l'Ajuntament i que es vinculava a Bustos amb comportaments poc ètics de la política.

I tu com a periodista ja tenies alguna informació que alguna cosa estranya passava a l'Ajuntament?

No, de les dimensions del que es va revelar a posteriori no, el que sí que teníem constància, ja m'he informat en algun cas jo i altres periodistes, eren del pacte tacit entre Jordi Soriano i el govern de Manuel Bustos i de la influència que tenia Manuel Bustos sobre un partit, a priori tan contrari i tan opositor del PSC com pot ser el Partit Popular. Era un pacte que era evident que existia, però que no estava escrit sobre cap paper i que no s'havia formalitzat amb cap acord de govern estable ni amb una coalició de govern, amb entrada dels regidors del PP en el govern de Bustos. I per tant era una qüestió que sobrevolava constantment a la política municipal perquè s'havien donat una sèrie de votacions amb canvis a vot o llirs a guió sorprenents que només es podien explicar per un pacte entre bambalines del Partit Socialista i el Partit Popular de Sabadell.

I aquí apareix, com has dit, la figura de Jordi Soriano en aquest regidor del PP.

Ell està implicat justament en la primera peça del cas Mercuris. Exactament amb aquesta que va, perquè ell es diu que era com un intermediari entre els empresaris i això.

Quin paper tenia?

Jordi Soriano és la persona clau de la peça 1, que la peça 1 és la de la que deriva tot el cas Mercuri i el que s'investiga allà són presumptes pagaments i cobraments de suborns. De fet, el cas Mercuri es diu així per Jordi Soriano. Els Mossos Esquadra, els investigadors van posar Mercuri a aquesta operació de corrupció en record del déu Mercuri de la mitologia romana, que és l'intercessor entre el cel i la terra. Aquí el símil és que Jordi Soriano seria presumptament el correu entre empresaris amb interès de tenir obra pública i projectes adjudicats per part de l'Ajuntament de Sabadell i el govern de Manuel Bustos.

Jordi Soriano, segons els investigadors i segons la fiscalia, seria la persona que cobrava els presumptes suborns que pagaven empresaris per tenir obra pública i projectes a l'Ajuntament de Sabadell i qui cobrava part d'aquests diners i a més

repartia o donava els diners que després es repartirien entre diferents membres del govern municipal. Aquesta és la base sobre la que esclata el cas i la que comença el cas Mercuri de la que després se'n deriven fins a prop d'una quarantena de derivades, algunes després arxivades, d'altres encara vives i pendents de judici, algunes poques jutjades, però l'origen és aquest presumpte cas de cobrament de suborns en què Jordi Soriano seria, segons els investigadors, l'intermediari.

Jordi Soriano sempre ho ha negat, que ell cobrés per fer d'intermediari entre empresaris i govern municipal per tal d'adjudicar obra pública, tot i que sí que és cert que ell reconeix alguna sèrie de cobraments que ho vincula a assumptes personals, a activitats professionals o per amistat. Jordi Soriano considera que sí que hi va haver pagaments, però que aquests pagaments els hauria rebut presumptament Nicolás Giner, que era un col·laborador seu, i ell creu, Jordi Soriano sosté que va enganyar empresaris fent creure que era un col·laborador de Jordi Soriano i que aquests diners acabaven en la butxaca de Soriano i després de dirigents del govern municipal.

Quin paper hi té l'empresari Nicolas Giner?

Nicolás Giner és el denunciador del cas Mercuri i qui va revelar tota aquesta presumpta trama que després ha derivat en un cas de corrupció. I precisament Nicolás Giner és l'home que, per destapar-ho, contacta amb la Carme García i ella, en principi, ho guarda aquests documents a la seva iniciativa vers, que justament va ser assaltada. Un episodi estrany i mai aclarit del cas Mercuri és què va passar a la seu d'iniciativa per Catalunya vers de Sabadell en un moment en què encara no s'havia revelat la investigació de la Fiscalia i la Guàrdia General de la Generalitat de Catalunya. En un moment en què encara no s'havia revelat la investigació de la Fiscalia i la huerta de dirigències per part de lluita i destrucció de Sabadell i que encara els Mossos d'Esquadra no havien irrumpit en l'Ajuntament de Sabadell ni havien practicat detencions, que és el que va esbombar l'existència del cas.

Mai s'ha sabut qui va assaltar la seva iniciativa, on hi havia diners, on hi havia algun altre objecte aparentment de valor per un lladre convencional i en canvi es va endur uns ordinadors molt concrets. Això va passar pocs dies després dels contactes que Carme García estava mantenint amb Nicolás Giner, qui va ser qui li va revelar la

presuntat trama de pagament i cobrament de suborns a l'Ajuntament de Sabadell per adjudicació d'obra pública i en un moment en què estaven valorant informar a la Fiscalia per tal de que s'investigués aquest cas i d'estar perdut.

I si Nicolas Giner formava part d'aquesta trama, per què decidia deixar-la guardada?

Nicolas Giner sí que explicava que tenia por per la seva família, per la presumpta d'activitat delictiva que era conscient que estava realitzant. Hi ha un moment que el Nicolas Giner, fart de ser un col·laborador d'una presumpta trama corrupta, decideix informar a Carme García, pot tenir dubtes sobre si allò anava a ser útil i què era el que anava a fer una política amb la informació que li anava a oferir. Si l'anava a utilitzar com a arma política, si s'anava a des dir del que li pogués prometre, si no el creuria... I Carme García crec que al principi va tenir certs dubtes sobre el que se li estava exposant, com és entendible, però precisament va ser quan, en les converses que va tenir amb Nicolas Giner, i Nicolas Giner li explicava que tenia por per la seva família i li explicava d'una manera molt personal, quan se'l va acabar creient i li va suggerir anar a fiscalia, que és un moment clau perquè els investigadors comencin a endinsar-se en una trama molt estúpida com és la del cas Mercuri, amb moltíssimes derivades i que és una investigació de 3 anys fins que es plata.

Llavors, arran d'aquesta peça, la policia descobreix molts més delictes. Tinc entès que va ser perquè van punxar a la telèfon amb la Jordi Soriano.

En les converses que Carme García i Nicolas Giner mantenen acaben generant confiança i es decideix anar a acudir a Fiscalia. Evidentment és una denúncia que presenten sense revelar-la, perquè són delictes molt greus els que presumptament s'estan cometent, i a partir d'aquí és quan s'inicia els treballs dels investigadors. Fiscalia acudeix al jutjat i en aquesta col·laboració entre Fiscalia i jutjat s'ordenen primerament que es punxin una sèrie de telèfons i posteriorment alguns altres. Entre els primers estan el de Jordi Soriano i altres persones i posteriorment s'amplia a Manuel Bustos i altres carrers polítics i altres persones vinculades a la trama. Les revelacions a les punxades de telèfon és la clau de tot el cas i el que fonamenta les acusacions de Fiscalia.

Llavors, el dia 27 de novembre del 2012 és quan la policia entra a l'Ajuntament. Exactament què busquen? A qui detenen?

Els nostres esquadres entren al matí del 27 de novembre de 2012 a l'Ajuntament de Sabadell. També acudeixen a algunes oficines de serveis municipals com el d'Urbanisme i practiquen detencions no a l'Ajuntament de Sabadell ni a les oficines de serveis municipals sinó en alguns domicilis. És el cas, per exemple, de Jordi Soriano, al qual detenen en el seu habitatge i també fan escorcoll a casa seva. Els Mossos d'Esquadra entren a l'Ajuntament no per detenir Manuel Bustos. A Manuel Bustos no se'n la té en cap moment, però sí acudeixen per endur-se documentació sobretot de contractacions públiques, que és l'origen de la causa per poder constatar si hi ha irregularitats, per exemple, en l'adjudicació d'obres al cementiri de Sabadell, a la Fira de Sabadell i d'altres operacions urbanístiques dels tres anys anteriors que és el que aborda la investigació del cas Mercuri. I una d'aquestes adjudicacions és el contracte amb Smatsa que es filma el 2012.

Exactament què ens podries explicar d'aquest contracte que si va ser un procés molt dolent, que també es diu que l'empresa va finançar directament el PSC per fer actes laborals o viatges?

La peça de Smatsa potser no és la primera ni és la que origina el cas Mercuri. És potser la peça més important del que ha quedat del cas amb el pas dels anys. N'és important perquè és el contracte més costós de l'Ajuntament de Sabadell i d'una llarga duració. I a més té la peculiaritat que aquesta peça no deriva originàriament del cas Mercuri, sinó que es fonamenta de revelacions d'un altre cas de corrupció, que és el cas Pokémon centrat a Galícia però que té ramificacions per tota Espanya. El cas Pokémon investiga soborns del grup Vendex per obtenir diferents contractes públics a ajuntaments d'arreu de l'Estat. El cas Pokémon, com en el cas Mercuri, es fonamenta sobretot en gravacions, transcripcions a converses a partir de punxades telefòniques per ordre judicial dels màxims responsables del grup Vendex. En aquestes punxades de telèfon, a banda de revelar-se presumptes irregularitats a l'UGO, a diferents poblacions gallegues i d'altres comunitats autònomes amb presumpte pagament de soborns per tal d'assegurar-se contractes d'obra pública per part d'aquest grup empresarial, es detecten també presumptes irregularitats en

l'adjudicació del contracte de neteja viària i de recollida de residus de l'Ajuntament de Sabadell. Aquest contracte a Sabadell des de fa molts anys està en mans de Smatsa, que és una empresa que és filial del grup Vendex. En aquestes gravacions del cas Pokémon, en el mateix moment que s'estan gravant per altres assumptes de corrupció en altres comunitats autònomes, justament és en el moment en què a Sabadell s'està en concurs a adjudicar el contracte d'escombraries. En les gravacions es revelen una sèrie de contactes com a mínim estranys, impropis entre empresaris del grup Vendex i Paco Bustos, que és el germà de Manuel Bustos i en aquell moment regidor del govern de Sabadell i màxim dirigent de la Federació Comarcal del PSC. En aquelles gravacions es detecta que presumptament Paco Bustos i Manuel Bustos estan en contacte amb empresaris del grup Vendex i que orienten l'adjudicació del contracte de manera fraudulenta per tal que el concurs s'atorgui a l'empresa que als Bustos els interessava, que era Smatsa, tot i que hi havia altres dues companyies que també es presentaven al concurs i que competien per tal d'obtenir aquest contracte. Però les gravacions el que venen a demostrar presumptament és que van moure fils per tal que aquest contracte recaigués a favor d'Smatsa. Smatsa, a canvi d'obtenir aquest contracte, hauria pagat una sèrie de favors, suposadament, als Bustos i al PSC de Sabadell. Aquests pagaments s'haurien concretat en pagar un gran sopar d'inici de campanya electoral a Manuel Bustos i també en la col·locació habitual de persones de la confiança dels Bustos.

També potser hi hauries algun cas de viatges, de pagaments d'escapades?

En el cas de Smatsa hi ha alguns viatges que s'investiguen de Paco Bustos al màxim responsable de Smatsa a Sabadell, en concret hi ha un a París, on suposadament seria un viatge de feina però que per les informacions, la documentació que els investigadors van poder obtenir s'apuntava que era en realitat un viatge de plaer o d'amics i que podria ser un altre pagament de favors per tal d'obtenir el contracte. A l'hora també s'investiguen altres viatges que Smatsa pagaria o afegia a la comitiva de Smatsa a regidors, membres, tècnics de l'Ajuntament de Sabadell per anar a congressos a diferents països estrangers i que també s'investiguen si podien ser alguna mena de pagament o si realment eren uns viatges que estaven justificats com a part de la feina dels responsables de l'empresa com de regidors i tècnics de l'Ajuntament.

També a part hi ha els teus rellotges que en teories van gastar més de 14.000 euros per comprar una setanta rellotges de la marca Calvin Klein que van ser lliurats als 66 alcaldes. Què en recordes de tot aquest cas? Com va sortir la llum? Fins i tot si era una pràctica més habitual d'aquella època?

El cas Mercuri no es limita només a presumptes irregularitats i comportaments quasi quills de Manuel Bustos a l'Ajuntament de Sabadell sinó que s'estén a altres institucions on Manuel Bustos tenia influència o que dirigia. Això passa tant al Consorci Comarcal del Vallès Occidental, a l'AMB i també a la Federació de Municipis de Catalunya que era un òrgan que Manuel Bustos presidia i des d'on visualitzava i transmetia el poder que tenia sobre els alcaldes i sobre el municipalisme de Catalunya.

Evidentment sobretot sobre els alcaldes del PSC però també una certa influència sobre alcaldes de diferents punts de Catalunya. En aquest sentit hi ha una peça important dins el cas Mercuri que investiga presumptes pagaments impropis per part de la Federació de Municipis despeses suposadament personals o en tot cas impròpies, lleixes amb diners de la Federació de Municipis. Entre aquests pagaments estranys que els investigadors van posar sobre la taula de la fiscalia i del jutjat hi havia el pagament d'una setantena de rellotges que la Federació de Municipis va comprar per regalar com a obsequi als membres de l'Òrgan de Govern de la Federació de Municipis de Catalunya. Això va ser un dels motius que va generar que s'imputés una setantena d'alcaldes dels diferents partits polítics. Hi havia del PSC, però també d'Iniciativa, d'Esquerra, de Convergència i Unió i fins i tot un del PP. Tots aquests alcaldes van haver de passar pel jutjat de Sabadell i declarar, però aquesta part de la peça es va acabar arxivant.

En tot cas, part d'aquesta peça de pagaments presumptament irregulars per part de la Federació de Municipis continua viva i un dels motius que està encara pendent de judici són els presumptes dinars, sopars, també algunes festes d'aniversari amb viatge a hotels de diferents localitats de Catalunya per part de Manuel Bustos amb la targeta de la Federació de Municipis de Catalunya. Aquí una de les qüestions que s'ha de dirimir és si els diners que la Federació de Municipis rebia i amb les quals es finançava eren fons públics i per tant aquests pagaments suposen una pressió de

malversació de fons públics o si són de caràcter privat i per tant o no és un delictes o s'hauria d'investigar per administració deslleial o per algun altre tipus del Codi Penal.

I per què Manuel Bustos, tu, a través d'aquestes sèries d'actes de regalar, de sopar, sabem que és un acte delictiu? Vull dir, no sé si és per guanyar influència, per fer-se a un lloc o per favor...

Estic convençut que Manuel Bustos quan feia aquests pagaments de sopars, de compra de regals, no pensava en cap cas que estigués fent un delictes. Com a molt, potser pensava que era una forma d'influir, de comprar voluntats de persones afins per ser del seu partit o no tan afins perquè eren d'altres forces polítiques o d'altres famílies des de la seva formació, però sobre les quals volia tenir influència. Això és una de les bases del bustisme, la compra de favors, donar alguna cosa per tal d'obtenir o de rebre alguna cosa a canvi. Aquesta és una de les actituds que alguns exregidors del PSC de Sabadell han revelat anys després que quan van arribar al govern Manuel Bustos els va suggerir què volien, què necessitaven en el seu entorn, en un entorn més personal, en l'entorn del seu barri, del seu carrer. Hi havia un exregidor del PSC que m'explicava que quan ell va arribar al govern la primera cosa que li va preguntar a Manuel Bustos era què necessitava en el seu entorn, què és el que veia que no anés bé i que ell li pogués ajudar. I li va explicar que el seu carrer feia com 40 anys que no s'havia arreglat. A la setmana següent ja s'estaven fent obres en aquell carrer. Aquest exregidor del PSC va detectar ràpid que jo era una compra de voluntat. Si jo t'he fet aquest favor d'arreglar-te el carrer, a partir d'ara tu em deus lleialtat, em deus fidelitat, em deus ser un home de la meua confiança i fer tot allò que jo et demani. Això és l'ABCD del bustisme i Bustos això ho aplicava en el seu govern, però ho aplicava també allà on tenia poder com també en la Federació de Municipis. Segurament aquesta compra de rellotges, més allà de ser un obsequi, més allà de ser una fórmula antiga de fer política i criticable, segurament en el fons hi havia també aquesta compra de voluntat. Jo et dono una cosa a canvi i tu a canvi em deus lleialtat.

Ara, 12 anys després, encara hi ha molts processos a tancar, Bustos és a la presó, creus que s'ha fet justícia?

No sé si la justícia acaba de retratar que és molt lenta, no sé com veus el cas, és més una reflexió ja això. El cas Mercuri, com altres casos de corrupció, el que demostren per sobre de tot és la lentitud de la justícia i la manca d'eines dels jutjats, de la fiscalia, dels cossos policials fins i tot d'investigar trames de corrupció. La justícia és lenta perquè li manquen recursos per entrar en profunditat en aquests casos, per dedicar-hi temps i per poder també salvar les estratègies dilatòries d'alguns advocats, d'advocats que han fonamentat el seu prestigi i la seva fama en ser uns grans estratègies a la dilació. I això ralentitza la justícia, una justícia que ja és molt lenta per la gran sobrecàrrega de feina que té. I és evident que el jutjat d'instrucció número 1 de Sabadell no estava preparat per afrontar un cas d'aquesta magnitud. I val a dir que aquest jutjat d'una ciutat important, de les ciutats més poblades i més importants de Catalunya no estava preparat per un cas estrictament de corrupció local. Si un jutjat no està preparat per afrontar un cas d'aquests, és evident que no pot estar per una trama molt més gran com les que es poden produir, com hem vist en els últims anys, és el cas d'Alceros al PSOE d'Andalusia, fins al cas Gürtel, que són casos que, o el cas Pujol a Catalunya, on es va allargant en el temps i on trigar molt a fer-se justícia, trigar molt a poder-se arribar a judicis i a impulsar penes o a absoldre, perquè aquesta és una altra, també hi ha persones que poden haver en algun moment ser investigades i que es demostra que no van cometre un delictes i que durant anys el seu nom s'arrossega amb una presumpta culpa o amb un presumpte delictes que després es revela que o no hi ha proves o és innocent. I això també hi ha gent que ha pagat conseqüències per una investigació que no ha estat prou acurada o que hi havia indicis però que després no s'han demostrat.

I també hi ha una altra circumstància que fa que sigui greu que la justícia sigui tan lenta en la investigació de casos de corrupció, que és que, i en el cas Mercuri hi ha molt de risc que això passi, que en el moment en què s'arribi a judici els advocats puguin demanar rebaixes de condemna per dilacions indegudes. Això és un risc que pot passar i que, per exemple, en el cas Pretoria, que és l'altre gran cas de corrupció municipal a Catalunya, es va anar bé de reduir penes de les persones declarades culpables perquè la justícia injustificadament va ralentir el cas i es va ralentir perquè no té prou eines, perquè no té prou recursos per investigar tot això i quan un advocat inunda de documentació per tal de defensar el seu client això fa molt difícil

el dia a dia i la manca de funcionaris i la manca de personal fa que tot això es ralentitzi.

Hi ha un últim perjudici en la lentitud de la justícia en resoldre els casos de corrupció i que és el més tràgic de tots, que és que la justícia lenta amb els casos de corrupció, alimenta la desconfiança de la ciutadania vers la política, cap a les institucions i cap a la democràcia. I això és terrible perquè això va corcant la confiança de la gent ja no en els partits que també, sinó sobretot en la democràcia, en el sistema. I davant d'això, la justícia ha de reaccionar o les institucions han de reaccionar perquè no pot ser que hi hagi casos que s'arrosseguin com el cas Mercuri durant més d'una dècada i que les seves causes principals encara estiguin pendents de judici i de resolució.

Veus que la caiguda de Bustos també és un cop de tensió per acabar-se d'aquestes polítiques antigues de favor que deies tu o creus que això és una cosa que seguirà passant sempre, com s'ha vist ara també amb el cas de la parella d'Ayuso, el cas Koldo, que és una cosa que ja és una mica inherent de la política en si, del canvi de favor, no sé què en penses. Si va ser un fort cop sobre la taula o un canvi.

A veure, el cas Mercuri és un cop de tensió als polítics que tinguin ínfules de cacic i de voler controlar totes les regnes d'una ciutat, en el cas d'un alcalde o alcaldessa. Que això impliqui que això no passi o que no pugui passar, doncs hi ha una distància grossa entre el que és un toc de tensió que segur que acaba espantant alguns alcaldes i dirigents polítics perquè hi ha una peça molt important, un alcalde molt rellevant, però a posteriori hem continuat veient casos d'abús de poder, d'aprofitar-se del càrrec, de col·locar els pròxims, els afins, els familiars i tot això és l'essència del cas Mercuri i que s'apropi de l'estil de gustos a fer política. Per desgràcia segur que n'hi ha d'altres gustos en la política i que continuen aprofitant-se del càrrec per tal de comprar voluntats i de fonamentar el seu poder en base a col·locació dels afins i de favoritisme als pròxims, segur.

[Busca de nou el motiu pel qual Giner destapa la trama]

Nicolàs Giner va decidir donar el pas de reunir-se amb Carme García i revelar el cas per tal de denunciar-ho perquè estava enfadat que l'acusaven d'haver-se quedat

diners del presumpte cobrament de comissions, ell ho negava i ho sentia com un menyspreu, un insult, ell negava que fos així i segons així durant un cert temps va rebre amenaces, suposats seguiments i notes al cotxe que li feien sentir que estava en risc la seva integritat i sobretot la de la seva família i això és que li va transmetre a Carme García per explicar-li perquè li revelava tota aquesta informació, perquè trencava amb Jordi Soriano i denunciava tota aquesta trama de suborns.

[Vol explicar una anècdota del cas]

Jo vaig estar com revisant documentació i coses que recordava que fins i tot havia publicat i que ja mals anys et van quedar allà o que no recordes i la cosa això d'una empresària que havia confessat al jutge o havia admès al jutge un pagament de 60.000 euros. Te l'explico. Jordi Soriano ha reconegut que ha cobrat algunes de les quantitats que surten a la peça del mercuri tot i que ell nega que cobrés aquells diners com a suborn per tal de facilitar que s'adjudiqués obra de l'Ajuntament als empresaris que li feien aquest pagament. Un dels pagaments que admet és un 60.000 euros que un empresari li va pagar en metàl·lic a Barcelona. Aquest empresari va confessar davant del jutge i va admetre una de les qüestions que apareixen en el sumari que és que desesperat per la situació de crisi econòmica que hi havia en aquell moment i per la manca d'obres que tenia la seva empresa, ell va entrar en aquest cercle de pagaments de comissions a l'entorn de l'Ajuntament per tal d'intentar obtenir obra pública. Llavors ell va confessar que davant de la desesperació de la manca de feina que tenia la seva empresa al veure que podia tancar, va decidir assegurar-se personalment que els diners que hi pagava arribaven a mans de Jordi Soriano perquè a ell arribava que Jordi Soriano, per la seva influència en el govern municipal si se li pagava era més fàcil obtenir obra pública.

Llavors aquest empresari va relatar davant del jutge d'instrucció que es va citar a l'hotel Juan Carlos I de Barcelona amb Jordi Soriano i que en un moment determinat van baixar el pàrquing de l'hotel i que aquest empresari va obrir el maleter del seu cotxe i que allà tenia 60.000 euros en metàl·lic que li va lliurar en mà a Jordi Soriano. Jo anys després en converses que vaig poder tenir amb Jordi Soriano li vaig preguntar si era veritat que ell havia cobrat aquests 60.000 euros en metàl·lic al pàrquing de l'hotel Juan Carlos I i que li havia lliurat aquest empresari. Ell em va

confessar que això era cert, que ell havia cobrat aquests 60.000 euros però que això no tenia res a veure amb la seva activitat política ni era cobrament de suborns per obra pública de Sabadell.

Ell diu que era amic personal d'aquest empresari i que aquest empresari li va deixar com a préstec aquests 60.000 euros per tal de resoldre un problema personal que tenia Jordi Soriano

amb una casa que Soriano tenia al Pirineu i que uns veïns l'havien denunciat per unes obres en què suposadament va superar l'alçada determinada que havia de tenir al sostre de la casa li van denunciar, el jutge el va condemnar i havia de pagar una compensació a aquests veïns denunciats de 60.000 euros i que aquest empresari com a amic li va prestar 60.000 euros en metàl·lic. Bé, és un pagament estrany i tot i que potser eren amics és molt estrany que un amic pagui 60.000 euros en metàl·lic i en un hotel de Barcelona.

I aquest empresari després va aconseguir guanyar algun concurs d'obra pública?

És el que no recordo, això sí que no recordo. O sigui, aquest empresari va pagar aquests 60.000 euros perquè volia accedir a obres públiques de l'Ajuntament de Sabadell era un moment de crisi del totxo, estem parlant dels anys 2008-2009-2010 una època de crisi econòmica forta per caiguda del sector immobiliari i aquest empresari es veia amb l'aigua al coll i que segurament havia de tancar perquè no li arribava a obres per cap lloc ni d'obra pública ni d'obra privada. Llavors per les seves coneixences li arribava que pagar a Soriano podria ser sinònim d'obtenir obra pública a Sabadell i ell va fer aquest pagament confiant en que obtindria obra pública. Dit això, no recordo si va obtenir obra pública. Penso que no, crec recordar que no, però no ho recordo. Jo recordo que això vaig fer al Mundo i després al Periódico quan van fer aquest especial li vaig preguntar i això m'ho va confessar.

I si vols, hi ha un altre. Jordi Soriano reconeix un altre pagament no en metàl·lic però sí una quantitat d'una de les empreses que està investigada dins de la xarxa que és l'empresa Torra, que és una de les empreses que va fer obres al cementiri de Sabadell. En aquest cas és un pagament de més de 100.000 euros que Torra va pagar a Soriano sent Soriano regidor de l'Ajuntament de Sabadell pel Partit Popular.

Aquest és un altre dels pagaments que els investigadors vinculen a un presumpte suborn per part d'una de les empreses vinculades a la trama per tal d'obtenir obra pública. Aquí sí que hi ha una empresa que paga uns diners i obté una adjudicació d'obra, en aquest cas reforma del cementiri de Sabadell, però Soriano, tot i que reconeix que cobra aquests més de 100.000 euros, ell diu que no és un suborn i que no es tracta d'una quantitat econòmica que hi cobri per tal de facilitar l'obtenció d'aquesta obra per part de Torra. Ell justifica que és una persona que ha treballat en el món de les assegurances, que té coneixement d'aquest sector i que Torra li va demanar uns informes sobre mortalitat a Sabadell per tal de vestir la documentació de tot aquest procés d'adjudicació i de contractació i que Soriano, per la seva formació i el seu historial de persona vinculada al sector de les assegurances, com que tenia informació i coneixement d'aquesta qüestió, va decidir, segons ell innocentment, fer aquest informe i cobrar la quantitat que va impactar.

Anys després, ell admet aquest pagament, que nega que sigui un suborn i que impliqui l'adjudicació de l'obra a Torra, però admet que va ser un error acceptar aquell treball i aquell cobrament degut a la seva condició de regidor. Aquests dos estaven clars perquè són dels principals que surten a la causa, com a presumptes suborns, i que ell admet que ell ho justifica o ho aixeteix. Diu la veritat, no diu la veritat. A veure, el de 60.000 euros, fins i tot entrenyable, com ho explicava David. Clar, perquè dius que t'ho posa tant l'escena de tinc no sé quin lio d'una casa del Pileu, perquè a més era una xorrada de... i diu que era per amistat. Bueno, però és que ell en la causa, en el seu judicial, diu que li va pagar a vostè i que no va voler anar a un intermediari, ni pagar-li a Nicolás o a Eusebio, que era un altre tio que tenia al Soriano perquè li cobrés suposadament. Si no, no. Jo vaig, jo en persona, i en persona amb el Soriano li pago la pasta per assegurar-me que ell ho rep i com ell ho rep tinc números d'obtenir obra pública. Això és el que aquest senyor va declarar en el seu judicial, que es diu González, no recordo, José Manuel González o així. No recordo el nom de l'empresa. I llavors, quan ell em diu, no, sí, però era un amic, no sé què dir. Bueno, però és que ell, en el seu judicial, va explicar això. Va voler reunir-se personalment amb vostè per assegurar-se que vostè rebia els diners i tenia la garantia que vostè el tenia i llavors que tenia números, que havia comprat la loteria per tal de jugar a la rifa i de veure si li tocava el gordo. I diu, bueno, si ho va dir així, però llavors em feia gràcia perquè em deia. Però ell ja sap que per amistat,

o sigui, ell no tenia necessitat de pagar-me perquè jo el defensés o perquè jo l'ajudés o donés bones referències a ell a l'Ajuntament. Que això també, si vols, és raro, perquè tu em dius que no vas cobrar però que no cal que et pagui perquè ja saps que jo per amistat et posaré davant a l'Ajuntament, donaré bones referències a tu perquè et pugui tocar alguna obra. És una forma de política llevada de baixos fondos.

6.1.4. Jordi de Arriba (25/05/2024)

Periodista i reporter. L'any 2012 va crear el diari digital iSabadell que, a dia d'avui, és el principal mitjà informatiu sobre Sabadell a Internet. L'any 2013 va escriure, conjuntament amb el periodista Antonio Santamaría, el volum *El final de la era Bustos. Sabadell más allá del caso Mercurio*, una crònica periodística del cas Mercuri i una reflexió de fons sobre els reptes de Sabadell.

Font: X

Comencem. Imagina't que algú ha estat en coma els últims 15 anys i no sap res del cas Mercuri. Com li explicaries què és el cas Mercuri?

Doncs el cas Mercuri és un macro cas de corrupció que va tenir l'epicentre a l'Ajuntament de Sabadell en el qual es revelen totes presumptes pràctiques delictives no només protagonitzades, però sí molt focalitzades en la figura del que va ser alcalde de Sabadell durant 13 anys, el Manuel Bustos. Manuel Bustos és un dirigent socialista amb un estil peculiar que utilitzava les formes de fer del Partit Socialista als municipis, a nivell municipal, i que també els hi han anat a molts municipis, però amb uns tocs com tots els alcaldes personals.

En el seu cas era un alcalde que a la mateixa vegada podia ser molt estimat i molt proper, però també era molt temut per molta gent. Era un alcalde que tenia un gran carisma, però també era un alcalde que tenia molts enemics. Tenia un estil propi que es va posar de moda a la ciutat de seguida, que era l'estil Bustos o el Bustisme que

dèiem altres, que era una forma de governar molt personalista i que al final més que un govern a la ciutat hi havia un alcalde que governava per tothom, que controlava tot, que estava al cas de tot també, i que amb el pas del temps la seva hiperactivitat, perquè val a dir que era un alcalde que estava a tot arreu a tota hora i amb totes les facetes possibles que podia tenir un alcalde, doncs segurament ell va ser víctima del seu propi estil finalment.

I com va ser la relació tu com a periodista i director de d'ISabadell amb ell? Com ho vas viure tu?

Jo havia conegut a Manel Bustos i havia seguit a Manel Bustos treballant per altres mitjans com un redactor més. I havia estat dos anys fent el cap de setmana en una televisió local que hi havia aquí a la ciutat, i aquí és on el vaig conèixer i és on el vaig seguir més i també he de dir que jo crec que és on estava més a gust, perquè era un alcalde molt de carrer, d'estar molt amb les entitats, això que deia també abans, de ser hiperactiu, d'estar a tot arreu, d'anar actes a sopars i fer el primer plat a un hotel i marxar i acabar en un altre per estar a tot arreu. I aquí és on jo vaig veure més el personatge, com es movia a la seva salsa, per dir-ho d'alguna forma.

Després va venir la crisi del 2008, jo vaig quedar a l'atur, vaig estar treballant altres mitjans de comunicació i quan vaig muntar l'Isabel d'any 2012, pràcticament al cap de pocs mesos va esclatar el cas Mercuri.

És cert que jo ja seguia l'activitat municipal, no puc dir que jo tingués cap enganxada en aquell moment, sí que tenia la sensació que no érem un mitjà vist amb simpatia, més aviat al contrari, però el que hi havia més aviat en aquell moment era una certa indiferència, una certa supèrbia també de dir que aquests són una pàgina web, un bloc on hi ha gent que a mi no m'estima i no em tractaran bé, però sense més. Sí que és cert que el cas Mercuri ens va servir com un gran aparador per posicionar-nos en el seu moment i per consolidar la iniciativa de l'ISabadell perquè vam seguir el cas al màxim que vam poder en aquell moment, el màxim que vam saber en aquell moment i això també era molt coherent amb la línia que jo havia tingut per muntar el mitjà de comunicació que vaig muntar, que era l'ISabadell. A vegades hi havia hagut problemàtiques, polèmiques a Sabadell que tu havies de seguir des de mitjans de fora de la ciutat perquè els mitjans que hi havia a la ciutat

en aquell moment no acabaven de reflectir o no acabaven de reflectir la pluralitat que jo considerava que havíem de tenir. Llavors el 2012, en una sabata i una espadenya, monto l'Isabadell una mica per això, perquè les coses que passessin a Sabadell s'acabessin explicant des de Sabadell.

Per tant, quan va sortir el cas Mercuri, quan va esclatar el 27 de novembre del 2012 el cas Mercuri, va ser una gran oportunitat per consolidar el mitjà, no per fer antibustisme, sinó per fer periodisme i per explicar el que havia passat. Abans que esclatés tot el tema del cas Mercuri, vosaltres ja estàveu com a mitjà constituït, i va haver algunes informacions que no poguéssiu publicar o que publicuéssiu i se us fés un tant d'atenció? O era un moment que passàvem més discret? Sentíeu que hi havia algun tipus de pressió cap a vosaltres, algun tipus de censura?

En aquell moment no. Jo crec que ja tots ens coneixíem, ja sabíem que nosaltres fèiem bandera de ser un mitjà independent. En aquell moment, abans del Mercuri, el Ministeri d'Hisenda intervé, entre cometes, l'Ajuntament de Sabadell, com passa en molts altres municipis, perquè hi havia un futimer de factures impagades impressionants, i nosaltres vam fer un buidat de les factures on li devia diners a l'Ajuntament, i la veritat és que no vam tenir cap tipus d'amenaça, ni de queixa, ni de... més enllà de les que poguessin ser normals, que podien passar en aquell moment, o en puguem passar en governs posteriors o en l'actual.

Sí que és veritat que era com una situació que ell estava molt consolidat, ell tenia el seu ecosistema mediàtic de confiança, i nosaltres no formàvem part d'aquest ecosistema mediàtic, per suposat.

Ara anem ja al cas Mercuri, i començarem amb la Peça 1, que és la que inicia tot. És la que Jordi Soriano rebia comissions per otorgar obra pública a empresaris. Què ens podries explicar així, molt resumidament, d'aquesta Peça 1?

La Peça 1 posa sobre la taula un rumor que feia temps que havia circulat per Sabadell, que és que hi havia determinades empreses que si no passaven per l'aro i pagaven, no tenien obra pública a Sabadell. Això comença a circular l'any 2010, fins i tot abans, quan encara no hi havia hagut la crisi, que són els anys del boom que es van dir, però fins al 2010 no hi ha cap fet que faciliti que hi hagi una investigació policial o judicial. I llavors el que passa l'any 2010 és que hi ha una persona

col·laboradora del portaveu del PP, del Jordi Soriano, un col·laborador seu, penedit o per la raó que sigui, que es posa en contacte amb el portaveu d'Iniciativa per Catalunya vers Esquerra Unida Alternativa Sabadell, la Carme García, i li comenta que ell ha treballat pel Jordi Soriano i que el Jordi Soriano ha cobrat comissions d'empresaris amb el compromís que així els facilitaria que l'Ajuntament de Sabadell els donés contractes. En aquell moment el Jordi Soriano no estava governant, no va estar governant mai, perquè el PSC tenia majoria absoluta, però l'any 2007 la va perdre i del 2007 fins al 2011 i del 2011 fins a l'escat del cas Mercuri, el govern del PSC, de Manuel Bustos, estava recolzat amb Jordi Soriano i amb el PP. És a dir, el PP estava fora del govern, però era el soci per excel·lència del Partit dels Socialistes en aquell moment. Llavors quan aquest col·laborador de Jordi Soriano posa aquesta informació en mans de Carme García, Carme García li recomana que això ho posi en consideració de la fiscalia anticorrupció, això es denuncia, passen uns fets a Sabadell que a més hi ha uns robatoris, uns disdús a la seva iniciativa per Catalunya, que això comença a generar un caldo de cultiu que alguna cosa està passant.

Però aquests fets en aquell moment es posen en consideració de fiscalia, tot queda bastant tranquil, tot queda bastant callat, tot queda bastant en segon terme, en principi tot continua amb normalitat, fins que el novembre del 2012 hi ha l'esclat del cas. Llavors aquesta peça, la peça principal, la que permet obrir tota la resta, el que investiga és això. És a dir, si algú ho està pagant a canvi d'obres públiques a Sabadell. En les primeres parts del sumari, en els primers moments de la investigació, l'objectiu és veure si hi ha un vincle directe entre el Soriano i l'Ajuntament, entre el Soriano i el govern, entre el Soriano i Bustos. I durant molt temps el que pesa sobre la PSC és precisament això, si algú ho està cobrant per tenir obres i per tant l'alcalde o el govern de l'època està en el cas o està dintre de la trama. Hi havia el Cas Pretoria de Santa Coloma de Gramanet que era una estructura una mica similar. I llavors la Peça 1 surt per això. La Peça 1 al final no s'acaba trobant indicis més enllà del Jordi Soriano. És a dir, sembla creditat, això s'haurà de veure en el judici quan arribi, però sembla creditat que algú pagava a Soriano, que Soriano cobrava, però després què passava aquí és com un interrogant. Hi ha gent que diu que Soriano es quedava els diners i hi ha gent que diu que Soriano feia favor d'una altra manera i hi ha gent que diu, sense que s'hagi

pogut acreditar, certament, que Soriano estava en una trama corrupta que fins ara no s'ha pogut demostrar.

O sigui, la relació aquesta entre Bustos i Soriano al judici... Bustos no hi va, no?

Al judici de la PSU, crec. No sé si Jordi Soriano és el principal implicat, hi ha el denunciant, també, perquè ell havia treballat per Jordi Soriano, ell havia cobrat maletins de diners i havia fet operacions, i hi ha tota una sèrie d'empresaris en els quals es considera creditat que han pagat, però no hi ha cap representant del govern municipal de la època de Sabadell, ni el Manel Bustos, ni el regidor d'Urbanisme, ni ningú. O ha quedat sepultada d'aquesta manera, malgrat que, a mi em consta, que fiscalia anticorrupció i altres persones han intentat parlar amb gent per veure si s'havien produït aquest tipus de pràctiques.

I un empresari va confessar que ell li va donar presencialment 60.000 euros en efectiu al Jordi Soriano al pàrquing d'un hotel de Barcelona. No sé si tu estàs al cas d'això, o si saps alguna anècdota més d'un empresari.

Hi ha aquest empresari dels 60.000 euros de l'hotel Juan Carlos I, si no m'equivoco, i després hi ha moltes gestions que són indirectes. És a dir, el cementiri municipal de Sabadell era municipal, el gestionava l'Ajuntament, que no és una cosa que sigui molt agradable d'explicar, perquè el cementiri sempre és una cosa que la gent no vol saber gaire. Però en aquell moment la gestió del cementiri va ser privatitzada, tot i que el cementiri continua sent de l'Ajuntament. I dintre d'aquesta privatització que es va atorgar a la funerària que es diu Torre SA, hi havia unes obres d'ampliació per ampliar el cementiri, construir un crematori, fer una sèrie de nínxols diferents... Hi havia unes obres vinculades a això, les obres tenien un pressupost, i que contractava que aquestes obres, per art de màgia potser, acaben en una empresa que està constituïda per Jordi Soriano i per alguns dels seus socis que també estan implicats a la PSU. És a dir, no és una obra directa que hagi col·locat l'Ajuntament, però Jordi Soriano realment apareix com a regidor en el moment de la privatització del cementiri i apareix com a soci d'una empresa que ha fet les obres de constitució del cementiri.

Quan esclata el cas Mercuri, aquesta empresa s'esfuma, deixa les obres a mitges i s'ha d'adjudicar a una altra empresa. Són unes obres que s'havien de fer durant un termini de temps i no sé si 12 anys després s'han acabat o no.

Per tant, es va manipular el procés d'adjudicació d'aquesta obra pública. Diguem que el Jordi Soriano, que és el cas Mercuri, és el déu del comerç romà, que és un intermediari. Jordi Soriano està fent tots els papers de l'AUCA, està a totes bandes, està a l'Ajuntament a l'oposició, però està fent-se passar per una mena de missari de l'alcalde, està constituint empreses amb empresaris que estan pagant. Jordi Soriano està a tot arreu i se suposa que va comerciant d'alguna forma i d'una altra en una operació o una altra.

Creus que a tota aquesta trama de corrupció no hauria passat si Jordi Soriano no estigués a l'executiu?

Jordi Soriano era una persona molt particular que mai de la vida a diferència d'altres personatges del cas Mercuri ningú hauria dit que estava ficat en un embolic així. Era un regidó ultracorrecte d'unes maneres esquisides, el tipus de cavaller que li aixeca la cadira a la dona perquè se segueix i li torni a posar, tenia una bona imatge pública a la ciutat, tant a l'oposició com al govern, era una persona ben vista en el seu partit també.

Va ser una certa sorpresa això de Jordi Soriano, malgrat que el seu paper ja era estrany i polític de Bustos perquè fins i tot una anècdota política més que no de corrupció, una vegada en una votació molt important pel PSC, el Jordi Soriano s'enfada i s'absté i aquella votació no surt endavant i llavors l'alcalde atura el ple, fan un recés, parla amb ell al seu despatx, l'alcalde torna a votar aquest punt i llavors en aquest punt vota, no recordo si es va estenir o va votar a favor, però aquella votació va sortir endavant.

Per tant és una persona que tenia una relació molt particular, molt especial amb l'alcalde, a vegades molt sospitosa perquè feia coses que no eren del tot estranyes, una mica les esquenes del seu partit a Barcelona també, és una persona principal, el Cas Mercúria, no el principal, perquè el principal si has de fer una sèrie, un reportatge, un llibre, el que sigui el principal és l'alcalde, però no crec que fos un personatge imprescindible, perquè com Jordi Soriano en aquell moment les

circumstàncies van ajudar que estigués allà i possiblement la seva forma de fer també va ajudar que estigués allà, però si hi van haver-hi accessos també podrien haver passat sense els jocs de Soriano.

I creus que Soriano com Bustos es van aprofitar també del context econòmic d'aquells anys de la crisi del totxo per aconseguir aquest suborn dels empresaris?

Jo, per mi, la gran incògnita del Cas Mercuri és què hauria passat si els telèfons no s'haguessin punxat l'any 2010, 2011 i 2012, sinó que s'haguessin punxat, per exemple, l'any 2006 o l'any 2007, però això és una incògnita que no sabrem mai, però sí que és veritat que en aquell moment hi havia desenes de promocions d'habitatge a la ciutat, hi havia un munt de plans urbanístics, hi havia un munt de diners que corria, el propi ajuntament estava encantat perquè hi havia un impost que es diu ICIO, que és l'impost de construccions d'obres i per tant l'ICIO va arribar un moment que va representar una part molt important dels ingressos de l'Ajuntament de Sabadell, de Terrassa i de Tarragona i de Salou.

Per tant, hi havia unes condicions, jo crec, molt més fàcils que hi haguessin accessos que les que hi havia en l'any 2011 o 2012, però això no ho sabrem mai. No sabrem mai què hagués passat, perquè el cas Mercuri és la denúncia del Nicolàs Giner i de la Carme García i aquí és on es posa el comptador a comptar el 2010, des del 2010 cap endavant.

Per tant, tot el que va passar abans del 2010 judicialment no ho podem saber. Podem saber políticament, mediàticament, socialment, coses que es van fer, que van passar, coses que es deien a l'època també, però això s'ha de poder demostrar i aquí no podem entrar perquè no han pogut entrar tampoc la policia ni la fiscalia.

Després d'aquests gairebé 3 anys d'escoltes de la policia, finalment el 27 de novembre del 2012 és quan decideixen entrar a l'Ajuntament a escurcollar-lo, detenir diversos membres. Ens podries descriure tu com vas viure aquell dia des que et vas llevar tot el que va passar aquell dia?

Això va ser un dimarts i va ser dos dies després d'unes eleccions al Parlament de Catalunya. Que no és un detall val a dir perquè aquesta operació policial es va posposar o refredar fins que passessin les eleccions per no intercedir amb el que podia passar.

Em consta que hi ha periodistes de mitjans de comunicació que saben des del dilluns que dimarts al matí a l'Ajuntament de Sabé passaria alguna cosa. Jo no era d'aquests. Jo el dia 27 de novembre tenia una rodada de premsa de valoració de les eleccions, que ara sembla una cosa prehistòrica, que valoressin els resultats d'unes eleccions d'un diumenge o un dimarts. Però fa 10 anys es feia així.

A la seu de Convergència, que ara ja no està perquè Convergència no existeix, però tampoc l'edifici estava relativament a prop de l'Ajuntament, i jo me'n vaig a la roda de premsa fent una roda de premsa de valoració de les eleccions on hi ha un diputat i al sortir de la roda de premsa em va trucar una persona i em diu que hi ha desenes de policies a la plaça Sant Roc, a la plaça de l'Ajuntament. I jo en aquell moment col·laborava amb un altre mitjà de comunicació perquè havia de fer un tema logístic. I llavors em truca una altra persona i em diu que sí, que ja ha detingut i va començar a sortir tot el que després sabem.

T'he de dir que també hi ha gent que fins i tot havíem comentat entre comers de professió per aquest ronronc que hi havia de dir si algun dia entrarà la policia aquí, si algun dia tenim un escàndol de corrupció, si algun dia passa aquí com a Santa Coloma, que era com el referent de l'època, doncs quedem a tal bar, farem un cafè i passarem aquí el dia i ja veurem el que passa

A la plaça Sant Roc, quan queda allà, estàvem allà tots i vam estar veient el que passava. L'inici va ser sorprenent pel dia i pel moment. Després vas mirant això, que et deia que des de l'any 2011 hi havia la denúncia, això potser arribava a alguna cosa. Sí que és veritat que en aquell moment el record que jo tinc és que de fet la prova és que el dia següent, en el moment nacional, hi ha portades de premsa de Catalunya i d'Espanya que surt al Mercuri, que la dimensió del cas era molt gran. Era molt gran perquè també Fiscalia va emetre una nota de premsa on parlava a base de capitals, de comissions del 3%, de dipòsits per cobrar obres de 50.000 euros, fer tota l'operació per la part més de dalt, per la part més... Llavors en aquell moment hi havia gent a la plaça, hi havia policia entrant i sortint, hi havia un cert desgavell de gent que no sabia ben bé què estava passant i el record que tinc és una mica això, què és el que va sortint, qui són els detinguts, perquè tampoc se sabia qui eren els detinguts, no se sabia qui eren els investigats, els imputats, que es deia abans. L'altre dia al migdia, amb preguntes preparades, i el seu missatge

era que això no era res, que això quedaria tot aclarit de seguida, que posava la mà al foc per tothom, i mica en mica, rasant, vam acabar sabent que Soria no estava detingut i ha detingut el tiet del Bustos que era el president del gremi de constructors. Vam aclarir amb el punt culminant de tres dies de declaracions als jutjats, que això va ser divendres, dissabte i diumenge, on declaren tots els detinguts i tots els investigats. El Bustos declara l'últim, declara durant set hores al jutjat, amb una manifestació de simpatitzants a l'inici contra detractors, on pràcticament arriben a les mans, i esperar, fer una guàrdia d'aquelles dels jutjats amb un fred que pelava, i rascar la informació que poguessis dins del que hi havia. El Bustos va sortir com a les 3 de la matinada de la nit del diumenge al dilluns, intentant vendre com una normalitat, però no s'havia adonat del que passava. El que passava era que la seva època s'havia acabat.

Doncs ara si vols saltem a la part més de judicis. Un d'aquests judicis és el de l'alcalde de Montcada, que en Manuel Bustos va col·locar un amic. Qui era aquest home i per què tenia gust de col·locar-lo?

Manuel Bustos col·loca la dona del que era i continua sent cap dels serveis jurídics de l'Ajuntament de Sabadell. És una persona urbanista, relativament coneguda en el món urbanístic, però pressiona l'alcalde de Montcada per fer-ho. Pressiona també bastant el partit. Jo crec que això l'acaba cremant després. Pressiona el llavors secretari d'Organització del PSC, Daniel Fernández, que era diputat i que després del judici doncs és condemnat i inhabilitat i la seva carrera política s'ha acabat, que era el número 3 del PSC a nivell nacional. No era la primera persona per la qual Bustos va moure fitxa, ni seria l'última. Era una pràctica bastant habitual, que jo no dic que fos delictiva, que era una pràctica molt habitual que Manuel Bustos organitzava tot el seu àmbit d'influència dintre del PSC de la comarca, fins allà on ell podia arribar al màxim, per estendre els seus tentacles i per estendre els seus col·laboradors i la gent amb qui ell tenia confiança o simplement la gent amb qui ell considerava que podia fer un favor per si després acabaven tornant a ell. Jo crec que no hi havia un vincle directe entre aquesta persona i ell més enllà de que era la parella d'un funcionari important de l'Ajuntament perquè quan hi havia alguna polèmica amb l'oposició o alguna polèmica política, tenir el responsable dels serveis jurídics de l'Ajuntament al costat sempre estava bé. I una altra que també hi ha

molta polèmica era amb el cap de la policia municipal que és qui li treu les multes als seus familiars.

Nosaltres no entenem com Bustos feia aquests delictes tan directes de dir retina'm aquestes multes quan saps perfectament que pot passar el que va passar d'anar a la presó de dretes. Per què actuava així?

Jo crec que aquí hi ha un tema que al final li acaba passant una mica a tots els que tenen una certa tendència a la corrupció en creure's que són impunes, la impunitat. I després això també va coordinat amb una certa ganes de quedar bé d'alguns col·laboradors, amb un servilisme, amb un no cal que tu m'ho haguis, ja ho faig jo. I el Josep Miquel Duran, jo crec que li va passar una mica això. És a dir, el Bustos creia que era impune, creia que podia fer el que considerés, creia que ell era, òbviament era, alcalde 24 hores i que dintre d'això pràcticament ho tenia tot permès i que anava amb el seu cotxe a aparcar malament i venia un policia i li posava una multa, doncs fent una trucada te la treien. I tenir un cap de la policia que si l'alcalde el trucava perquè li traies una multa, feia el que calgués. Però el que calgués és destruir proves, destruir els atestats de la gent que t'ha multat, pagar la multa de la teva butxaca, treure el cotxe de l'alcalde per la porta del darrere de la comissaria.

És una persona que és molt servil i llavors és un exemple petit de la forma de fer que hi havia. I és un exemple que fins i tot es pot aprofitar per dir que m'han estat buscant i només m'han trobat dues multes. Hi ha molta gent que diu que ha anat a la presó només per dues multes, però és que és la forma de fer que hi havia. De fet, hi ha una frase del fiscal anticorrupció que inicia el cas per la peça 1, per la peça principal. Però que quan comença a tenir gravacions i gravacions i gravacions arriba un moment que diu és que en l'Ajuntament de Sabadell tot és corrupció. Hi havia una quantitat tan gran de nepotisme, de tractes de favor, de tràfic d'influències, tot de corrupteles petites a vegades fins i tot cutres i necessàries que el mateix fiscal li diu que n'ha d'entrar la corrupció i de fet d'aquí ve que truceixin el cas.

És un cas que comença a posar una cosa, és que hi ha tants delictes menors privats, públics, on de col·locar gent, d'intentar estafar una asseguradora, de fer trucades quan no toca o no toca, d'intentar ajudar un empresari d'una televisió de trucar a un...

Avui repassava perquè va venir ahir, de trucar al que ara és l'alcalde de Barcelona per veure si pot trucar a la consellera del CAC per fer-me aquest favor. Era una... 24 hores de moviments al marge del que ha de fer un alcalde, i el jutge ha de trossejar això en 31 peces inicialment, però després hi ha algunes que tenen la A, la B i la C. O sigui, gairebé 40 peces diferents.

I un dels casos més importants que encara no s'han resolt és el de la famosa peça 28, el del cas SMATSA. No sé què és el... Clar, és un cas en què és molt llarg d'explicar, com s'ha rebut aquesta peça. La peça 28, a dia d'avui, diguem que és la peça principal que afecta al govern de Sabadell. És una adjudicació milionària a Sabadell i a tot arreu, perquè el servei de gestió de neteja i de recollida de residus és car i afecta molts treballadors. En el cas de Sabadell, si no vaig equivocat, són 20 milions d'euros al any i el pressupost municipal són 250. El 10% del que l'Ajuntament gasta és pagar a una empresa perquè faci aquesta feina.

Per tant, és un contracte superimportant que es dona a 15 anys. Per tant, és un contracte de 300 milions d'euros i aquí hi ha tota una escenificació, també, i hi ha una teatralització que és molt de l'estil Bustos de fan monòleg al mig del ple. Si us plau, en aquest moment, demano a tots els tècnics municipals que surtin de la sala perquè no vull contaminar ningú, amb el que diré, perquè vull que sigui el màxim transparent, quan el ple s'estava retransmitint en directe per la pàgina web, per YouTube, pel que sigui. Per semblar que tot era molt transparent, per semblar que tot era no conforme a la llei, no, més enllà d'això. I després hi ha trucades, viatges a Madrid, informació que una empresa rep i l'altra no. Se li demana un informe al col·legi d'enginyers i no es posen a l'expedit l'informe sencer, es posa una mena de resum amb el que interessa, que això en aquell moment va alertar la Convergència d'Unió que estava a l'oposició, el Partit Popular que estava a l'oposició. Per una banda el que es diu i per l'altra el que es fa, sabent que és un tema supersensible. Aquí en el tema d'aquesta empresa, el que sempre hi ha al darrere de les possibles pràctiques delictives que hi ha, és un presumpte finançament electoral o irregular de la campanya del Manel Bustos. Llavors aquí és el contracte més important que hi ha a la ciutat, si s'ha adjudicat o no de forma irregular i si darrere d'això el que hi ha és un finançament per un alcalde que l'any 2011 va jugar tota la seva persona i que va aconseguir guanyar les eleccions. És una peça que és molt important i és una peça

que va tan lenta que segurament quan arribi a judici, que pot ser l'any 2025-2026, hi hagi sentència, sigui la que sigui, si hi ha recurs anirà al Suprem i probablement serà el d'any 2028 o 2029, que es va donar l'any 2012 per 15 anys i ja haurà acabat. Llavors això és una mica frustrant l'acció de la justícia en aquest cas, perquè si alguna cosa es va fer, cosa que jo no sé si es va fer malament o no, però si alguna cosa es va fer malament, quan arribi la sentència, si sigui ferma, ja no es posarà a fer pràcticament res. En el cas actual del PSC.

Ens podries dir un cas concret en què s'haurien utilitzat segurament aquests diners per això?

En aquest moment, t'he de dir que era relativament habitual, el context ha canviat, eh? Si anéssim a fires professionals, les empreses concessionàries del servei paguessin a funcionaris, a tècnics i a polítics el viatge. És a dir, si anéssim a una fira d'il·luminació, l'empresa que tenia la concessió de l'any humana al públic de Barcelona no era raro que li pagués el viatge als tècnics de l'Ajuntament de Barcelona perquè veiessin quines novetats hi havia i tal. Llavors d'aquest tipus de viatges hi ha alguns. No recordo si era tècnic, municipal o regidor, ara mateix no m'agradaria equivocar-me, hi ha algun viatge de plaer a París, hi ha pràctiques d'aquestes de petites. No saps on comença la cortesia i on acaba el suborn, no?

Però la peça 28, torno al mateix, eh? Per mi l'important és com es va jugar per una banda l'apocrítum màxima i per una altra banda com els regidors anava a veure's amb el màxim dirigent d'aquesta empresa a Madrid i no es veia amb els altres dirigents d'altres empreses o com es van manipular els informes del col·legi d'enginyers, que també denota molt l'estil i les pràctiques no només d'ell, que també sinó una mica de tot el seu cercle de confiança.

Ara que estem parlant de viatges, sortint ja de la peça 28, potser no només viatges, sinó moments de plaer?

Home, aquí hi ha coses interessants. Manuel Bustos se'n va a Sevilla, al Congrés del PSOE, de l'època, no recordo quin any era, però Manuel Bustos se'n va a Sevilla i se'n va a un hotel que estava bé i li enganxen en una conversa telefònica i diu ostres, és que estava en un hotel on hi ha el Resines, aquest hotel cojonudo i tal, després hi ha batusses per veure qui paga la factura d'aquell hotel. Si la paga la

Federació del PSOE o la Federació del PSC, si la paga l'Ajuntament que no té dietes, al final aquell hotel del Bustos al Congrés Federal del PSOE l'acaba pagant el gerent del consorci de residus amb una targeta corporativa que tenia.

I aquest gerent del consorci de residus que té una targeta black amb la qual pot anar pagant despeses professionals li agafa tant el gustillo a anar pagant despeses personals que li enxampen que en dos anys s'ha gastat 30.000 o 40.000 euros en sopars, dinars, carbó per les barbades, benzina dels viatges, peatges durant les vacances i tot tipus de productes supermercats, benzineres, etc. Aquest gerent, que òbviament el col·loca el consorci de residus al Vallès Occidental i que havia estat abans regidor de l'oposició i després es passa al PSC, aquest gerent acaba condemnat per malversació de fons públics perquè tira tant de veta de la targeta del consorci de residus que comete un delictes.

Però és que algunes de les despeses ni tan sols es fa a ell. Són despeses que ell li paga al Bustos. Al Bustos, quan és president de la federació de municipis, pràcticament aconsegueix que imputin 50 alcaldes de Catalunya, del PSC, d'Esquerra Republicana, d'Iniciativa, del PP i no sé si em deixa algun partit. Perquè ell, a la federació de municipis de la qual és president i és com un premi de consolació que el PSC li deixa, doncs ell dona la targeta com a president i té unes retribucions com a president i a tothom li va pagant unes dietes i amb les seves atribucions com a president, si és necessari, els compro un Rolex i si cal, amb la seva targeta de la federació de municipis, convida 10 o 12 persones a celebrar el seu 50è aniversari en un hotel molt conegut de la costa d'Obrada, una mariscada i un cap de setmana i ho paga la federació de municipis de Catalunya.

I llavors la gestió de Bustos a la federació de municipis de Catalunya, resumida una mica amb això, però hi ha mariscades, rellotges, dietes quan en principi els alcaldes ja cobren un sou per zero, doncs acaba imputant a 50 alcaldes i acaba passant pels jutges de Sabadell mitja centena d'alcaldes de Catalunya i Bustos acaba totalment cremat, vamos a dir, cremat, cremat, acaba sent un personatge totalment apartat de la vida pública perquè la seva gestió a la federació de municipis doncs acaba esquitxant amb un fotimer d'alcaldes i de regidors.

És això, és a base d'això, de mariscades, de barbacoes, de rellotges, hi ha anècdotes de viatges amb AVE a Madrid pagats amb la targeta d'una diputada, de plaer, hi ha unes quantes anècdotes que sempre estan entre la part política i la part més personal.

Això sempre ha pagat amb diners que si no eren públics venien d'administracions públiques perquè la peça de la federació de municipis s'acaba arxivant. I, de fet, el fiscal anticorrupció acaba plegant, després d'això, amargat de la vida perquè no ho entén, com si tu pagues amb una targeta o si tu fas una sèrie de gestions a l'Ajuntament de Sabadell o qualsevol altre, això és un delictes, però si ho fas a la federació de municipis és una entitat privada que, entre cometes, es pot fer una mica el que vulgui. I llavors la peça aquesta del cingut d'alcaldes que et dic acaba en no res, perquè els tribunals consideren que és una entitat privada i que es pot administrar i gestionar com considerin els seus estatuts, com si fos al Barça o com si fos una empresa privada qualsevol.

Justament la pregunta que està següent que tenia era aquesta de que Bustos i Moreno estan acusats d'arribar a Sabadell pagat 14.060 euros per comprar-se tantes rellotges que al 2011 va ser donats a 66 alcaldes. Et volia preguntar, quan va sortir aquesta notícia, que és la que va fer la que va tombar més Bustos, perquè Bustos va fer un pas al costat que va dir, no ho deixo, però me'n vaig una mica.

Jo penso que Bustos queda molt tocat amb el cas Mercuri, evidentment. Ell dimiteix com a alcalde però continua com a regidor.

Per què continua com a regidor si ja no és alcalde?

Perquè si continua com a regidor pot continuar com a diputat a la Diputació. Si dimiteix com a regidor ja no pot estar a la Diputació i per tant es queda sense càrrec i sense sou.

Però llavors l'any 2014, quan passa tot això de la peça 25 de la Federació de Municipis que està oberta des de l'inici però que és una peça que es va incorporant, incorporant, incorporant tot això dels rellotges, dels sopars, de les mariscades.

L'escàndol és tan incòmode per al PSC sobretot, a falta d'un any per a les eleccions municipals el 2015 que el Bustos és tòxic i per tant no queda un altre remei que

apartar-lo de la manera que sigui perquè està contaminant ja no només el PSC de Sabadell que és cert que estava molt contaminat sinó estava contaminant a molta més gent. Estava contaminant alcaldes i tota la Federació del PSC del Vallès Sud que és una Federació que normalment guanya les eleccions. Castellà no estava gaire conforme que Bustos no fes un pas enrere definitiu Barbaratres cos del mateix municipis on el PSC tenia un pes important i que havien tocat més o menys bostisme i que demanaven alguna acció que el Bustos ho va acabar contaminant pràcticament a tot el món municipalista. Llavors ell acaba dimitint com a regidor que va deixar la Diputació en principi torna a la seva feina anterior que ella es funcionaria a la Diputació de Barcelona i se centra en la seva defensa i d'aquesta forma el PSC després d'estavellar-se a Sabadell en 2015, producte del cas Mercuri directament pot iniciar una transició on passa en pàgina aquells 13 anys de bostisme que el PSC sempre ha reivindicat que es van fer moltes coses i és cert i els resultats electorals així ho deien però que també deixen una imatge del partit

Precisament en aquesta transició una persona que també estava contaminada pel cas Mercuri és Marta Farrés, actual alcaldessa.

En el PSC de Bustos tothom era bustista no hi havia anti-bustistes, no hi havia espai per la discrepància dintre del partit dels socialistes hi havia hagut algun dirigent del PSC que havia intentat aixecar la veu mínimament i havia estat purgat o expulsat o convidat a sortir per tant, tothom que hi havia al PSD era bostista ara, a partir del novembre del 2012 hi ha gent més espavilada i hi ha gent més guardiana de les essències del Bustos i per tant, aquí ja no és una trencadissa però sí que hi ha diverses formes de veure-ho i jo definició que hi havia bostistes i post-bostistes tots eren bostistes, però uns havien passat la pàgina del bostisme entre els post-bostistes, que de seguida va veure que això no podia continuar, hi havia la Marta Ferrés l'actual alcaldesa, hi havia el Pol Giver que actualment és diputat del PSC i hi havia el P40, que és la parella de la Marta Ferrés que va ser diputat del PSC al Congrés i dintre dels bostistes recalcitrants hi havia el Pinyol que li fa confiança al Manel Bustos i que consideren que s'ha de continuar vetllant pel seu honor i que això són quatre dies i passarà la tempesta i quan passi la tempesta doncs tindrem Bustos aquí per vint anys més. I arribem al moment que hi ha un

alcalde de transició que és el Joan Carles Sánchez, que era la mà dreta del Bustos però que era una persona, era, és i continua sent una persona que tenia moltes sensibilitats diferents una persona intel·ligent, plural, de confiança del Bustos però que també tenia bones relacions amb l'oposició no colla perquè estava en una situació molt complicada de seguida trenca amb el Bustos i li fa la vida difícil per dir-ho d'alguna manera

12 anys després que va esclatar el cas quines creus que són les conclusions més grans que deixa aquest cas? creus que la justícia ha fet justícia o també al final no tenen la suficiència que la justícia ha fet justícia al final no tenen les suficients eines com per poder castigar com s'hauria de castigar aquest cas?

Després del cas, la majoria de les peces encara no han arribat a judici. Això és negatiu i no ens podem felicitar per això. S'hauria de buscar les causes d'aquest retard. Hi ha diverses raons com la falta de mitjans als jutjats i els canvis continus de magistrats. Jo ja he perdut el compte de quants jutges han estat involucrats en el cas Mercuri des del principi fins ara. Segurament, en els propers dos o tres anys, hi haurà més canvis. Això no és un problema del cas Mercuri, sinó un problema del sistema judicial, especialment agreujat en el jutjat de Sabadell. També hi ha una certa ambivalència amb les defenses, que tenen dret a defensar els seus clients, però sovint dilaten el procés, facilitant un cert victimisme. He estat esperant un judici durant 12 anys per netejar la meva honorabilitat, però no ha pogut ser a causa dels 200 recursos presentats, tot dins del marc legal, però que han allargat els terminis. La justícia és valenta, però les parts també aprofiten aquesta situació. És molt problemàtic que els judicis triguen tant de temps, fins i tot en la fase de les sentències, on pot haver-hi distorsions a nivell de atenuants. Recordar detalls de converses de fa molts anys és complicat per a qualsevol persona. La justícia és crucial per a la vida d'una persona, encara que sovint no se li doni la importància que mereix. Pel que fa als judicis del cas Mercuri, crec que les sentències han estat ajustades en dret. En alguns casos, fins i tot han estat exemplars. Un exemple és la sentència referent al cas de les multes, on l'acusació demanava 3 anys de presó i la jutgessa va imposar aquesta pena per dues multes. Aquests aspectes posen de manifest la lentitud i la complexitat de la justícia, que ha de ser garantista.

Però després el resultat a nivell de sentències no podem dir que hi ha una impunitat que hauria de ser molt més ràpid com s'hauria de fer?

Potser s'haurien de determinar els delictes i buscar alguna forma de finançament especial per evitar que aquestes causes acabin tan encallades als tribunals. És frustrant que les peces més importants no estiguin ni tan sols a judici. Jo vaig començar a explicar el cas Mercuri quan tenia 29 anys i ara en tinc 41. El mateix Manel Bustos també té dret a passar pàgina, la seva vida ha canviat radicalment en els darrers 12 anys.

Una segona reflexió és si aquest cas ha servit per fer un cop a la taula i enterrar les velles polítiques d'amiguismes i servilismes, o si és una mica inert a la política i sempre segueixen practicant-se. Què en penses d'aquestes polítiques?

Crec que on hi ha éssers humans, hi ha possibilitat que hi hagi pràctiques que no siguin ètiques o morals. El que s'ha de fer és afinar bé els procediments, defensar fins al final les persones que ho denuncien i tenir una societat prou crítica per penalitzar aquests comportaments. A Sabadell va passar i no tinc fama de ser molt "pilot" de la ciutat, però aquí va haver-hi un resultat polític de la ciutadania. És lent, però és important que no hi hagi impunitat en aquestes qüestions que afecten l'esfera pública. L'activisme veïnal, per exemple, pot requerir molts anys de pressió per obtenir resultats. En un moment determinat, perquè hi havia un clima social que demanava això, es va posar molt de moda fer un codi ètic i una comissió d'ètica pública. Tot i que aquestes mesures no sempre funcionen, és essencial que l'administració de justícia tingui recursos, que hi hagi una societat crítica i uns mitjans de comunicació que facin la seva feina per prevenir pràctiques corruptes.

Tens alguna anècdota amb Bustos?

Jo personalment, en relació amb Manel Bustos, sempre l'he vist com una persona que generava sensacions diferents segons el tracte i el rol que jugava. A mi personalment sempre m'ha generat un gran respecte, però també una certa por, ja que no calia ser molt intel·ligent per percebre el nivell d'autoritarisme que podia mostrar, especialment amb el seu entorn. Recordo una anècdota d'un contenciós amb un pollastre que va acabar als tribunals l'any 2007 o 2008, abans del cas

Mercuri. L'oposició va denunciar alguna cosa i va haver-hi moltes dificultats per accedir a la documentació relativa a la denúncia. En un ple molt enfadat i crispat, va quedar clar que generava crispació i utilitzava el ple a seu favor, amb filípiques contundents. Era una persona visceral, autoritària i que imposava la seva manera de fer. No era fàcil plantar-li cara en el ple municipal, ja que sabia que tenia un caràcter dur i comptava amb un suport considerable. Tot i això, també he vist com feia bronques davant de tots quan alguna cosa no anava com volia, fins i tot amb militants del seu propi partit. És clar que les relacions amb ell eren complicades, i només algunes persones tenien una bona relació amb ell.

6.1.5. Isidre Soler (25/05/2024)

**Arquitecte Tècnic a l'EUAT de Barcelona (1977).
Membre de la Plataforma Soterrament FGC ARA!.
Participa a l'Entesa per Sabadell des de 1999, en va ser coordinador entre els anys 2001 i el 2004 i regidor a l'Ajuntament.**

Font: X

Com explicaries a una persona totalment desinformada del cas Mercuri?

El cas Mercuri és un sumari macrosumari que inclou fins a 26 peces, tot i que ara n'hi queden menys. Aquest cas reflecteix tots els tipus de corrupció, essent pràcticament un catàleg exhaustiu de casos de corrupció. Dins del cas Mercuri es troben tots els possibles casos de corrupció del Codi Penal, com ara col·locació de personal, suborn i altres delictes previstos en aquest codi.

I com definiries Manuel Bustos?

Manuel Bustos és un personatge molt particular, amb un afany de poder molt gran. Tot i tenir poder, tenia una comprensió notable, però les seves formes eren autoritàries, amb un toc de populisme darrere. Comprava voluntats amb facilitat per aconseguir el màxim poder. Volia dir que, si no estaves amb ell, estaves contra ell. Era un personatge molt gran en el Codi Penal, amb una influència notable. Posava i

treia persones per apartar tothom que pogués fer-li ombra en qualsevol sentit de la paraula. És dels tipus de persones que no toleren que hi hagi algú al seu costat amb igualtat de condicions o que li pugui fer ombra en termes de capacitat o manera de fer.

Per què era tan popular?

Va tenir l'efecte, no l'habilitat, de fer aquesta actitud populista per guanyar simpaties a base de guanyar moltes voluntats i fer molts favors, molts dels quals van tenir conseqüències penals i van implicar l'ús de diners públics per ressaltar la seva figura i fer-se veure. Va comprar mitjans de comunicació a la ciutat on els portaveus expressaven la seva política. És una manera de fer molt particular on no guanya simpaties per fer bones polítiques per a la ciutat, sinó per fer aquest populisme, especialment distribuint subvencions i actuant com fan els populistes en general.

I vostè com a membre de l'oposició va tenir algun episodi en calent amb ell? Si ens podries fer alguna anècdota o més o menys,

Vam tenir molts enfrontaments perquè estem diametralment oposats no només amb moltes propostes i projectes per a la ciutat, sinó sobretot amb les maneres de fer i d'entendre la política, i com s'ha de governar i tractar la gent. Un dels enfrontaments va ser sobre el retorn de la caserna de la Guàrdia Civil, que tot és de la ciutat. Ell volia que el retorn no fos actuant com a responsable i arcal defensant els interessos de la ciutat, sinó donant tres milions i mig al Ministeri de l'Interior i un solar a Sant... per fer una nova caserna de la Guàrdia Civil. Tot i que l'Ajuntament no té competències per construir casernes de la Guàrdia Civil, ja que això depèn de Madrid, ell volia quedar bé amb el ministre Rubalcaba, el ministre de l'Interior, i va fer aquest conveni amb ell. Vam posar una demanda per aturar això i gràcies a aquella demanda, no hem hagut de gastar diners públics per recuperar una cosa que és nostra.

Creus que el seu afany de poder es va menjar al personatge inicial, una persona que venia d'un barri més humil?

A veure, ell es presentava com una persona humil, venint d'una família immigrant, de barri. Aquest origen tenia dues vessants: per una banda, volia quedar bé en

sectors més immigrants i espanyolistes. Però al mateix temps, semblava patir una mena de falta de valoració o reconeixement per part de determinats sectors més catalans. Tenia una actitud animadversa cap a determinats sectors, especialment cap a joves que li portaven la contrària o li feien campanya en contra, d'on va sorgir el BEMBA i tot el folló que vam tenir amb el BEMBA. Aquesta manera de fer i aquest poder, per una banda, el portava a tenir actituds molt negatives cap a la ciutat.

El 27 de novembre de 2012 és quan esclata el cas. Vostè abans ja se'ns sumava que vostè ania passant dins de l'Ajuntament?

Bé, evidentment, veïem que hi havia coses que no encaixaven, sospites de requalificacions urbanístiques, i altres qüestions que indicaven certes irregularitats, encara que no sempre teníem les proves per dur aquests casos a fiscalia i jutjats. Però sempre deien que Bussos acabaria a la presó. La primera regidora de l'entesa, la Dona Escalvet, en el seu moment, va dir en públic que Bussos acabaria a la presó, ja que la seva manera de fer no era del tot clara. Aquests populismes, tard o d'hora, sempre acaben exposats. Sempre hi ha algun accés que acaba posant en descobert qüestions que no encaixen amb l'ètica.

I el 27 de novembre del 2012 és quan esclata el cas, que és quan la policia de Mossos d'Esquadra entrava a l'Ajuntament de dinar a diverses persones. Vostè se'n recorda on era aquell dia quan es va assabentar de la notícia?

I tant. Jo estava treballant als bombers de Barcelona quan em van trucar per dir-me: "Escolta, a qui han detingut els Mossos d'Esquadra?" Ja sabien a la feina que, tard o d'hora, sortiria una notícia així. Vaig venir cap aquí i va ser... No diria una festa perquè el mandat del Bustos ha fet molt de mal a la ciutat durant 13 anys. No només va generar una imatge molt negativa per Sabadell, sortint als mitjans com la capital de la corrupció, sinó que ha deixat unes formes de fer que, ara, els seus successors del PSC, amb altres noms i cares, continuen d'una manera molt semblant.

Aquest mal que ha causat, aquesta taca de corrupció i aquest populisme, és difícil de revertir. Sí, clar, penseu que hi havia molts sectors de gent jove molt implicada, que tenien un fort moviment reivindicatiu per espais socials, com ara l'Obrera. No només aquests sectors, sinó tots els qui no compartien les seves polítiques, eren sistemàticament menyspreus. Quan va esclatar tot, un sector important de la ciutat

es va decebre profundament, veient qui era realment l'alcalde i el partit en qui havien confiat, ara implicats en una trama de corrupció. Altres sectors, però, van celebrar la caiguda del personatge i del partit.

Arran d'això, va sortir la plataforma lliure de corrupció, com va néixer, quins eren els seus objectius?

Quan va esclatar el cas Mercuri, gairebé de seguida hi va haver una concentració a la plaça de Sant Roc, i després una manifestació cap als jutjats, perquè moltes persones consideraven que aquest tema no podia quedar només a mans de la justícia. Sentien la necessitat d'implicar-se com a ciutadans i estar més actius. El tema de la corrupció no és només un assumpte judicial; és una qüestió que ens afecta a tots i tots hem de fer la nostra part per evitar-la. Per això hem d'organitzar-nos, fer seguiment dels fets i no deixar-ho només en mans dels tribunals o dels partits polítics. Hem de tenir un paper actiu com a ciutadans. En un termini de 15 dies es va crear la plataforma Cervelló de Corrupció i posteriorment ens vam organitzar com a Constitució Popular, i penso que això ha estat un pas molt important en aquest procés.

I quin ha sigut l'èxit d'aquesta plataforma Cervelló de Corrupció, que es va presentar com a Constitució Popular en les diferents peces? A quin nivell ha sigut l'èxit?

Entenc que no esteu satisfets d'acusar ningú per raons polítiques, però és fonamental que es facin les responsabilitats pertinents en els casos de corrupció. És inacceptable que un alcalde o qualsevol càrrec públic utilitzi recursos i diners públics de manera contrària als interessos de la ciutat. Considero molt positiu que estigueu implicats en el procés com a part activa, ja que teniu accés a informació que no està disponible públicament. Estar dintre del sumari us permet entendre millor com evolucionen els casos, quines són les peces importants i com s'articulen els judicis. A més, participar com a acusació popular us dona un paper actiu en els judicis, permetent-vos proposar testimonis i col·laborar amb la fiscalia per assegurar que tot es desenvolupi amb transparència i sense pactes que comprometin la justícia. La vostra implicació com a vetlladors per evitar possibles acords entre despatxos o conflictes d'interessos és crucial per a la bona execució del procés judicial. Això demostra un compromís important en la lluita contra la corrupció.

I d'aquest sumari que vosaltres heu fet, hi ha hagut alguna anècdota que t'hagi cridat especialment l'atenció, de dir que això és un autèntic escàndol.

Sembla que en els judicis i enfrontaments relacionats amb aquests casos de corrupció, hi ha una tendència a no reconèixer la responsabilitat i les accions delictives. És sorprenent veure com, malgrat les evidències i les acusacions de la fiscalia, hi ha una negació constant i fins i tot una tendència a culpar altres persones. Aquesta actitud de no reconeixement ni de responsabilitat no només es limita a l'individu en qüestió, sinó que també sembla ser una postura institucional del partit, cosa que complica encara més la situació. És important considerar que fins ara només s'han celebrat uns pocs judicis, però es preveu que hi hagi d'altres judicis més importants en el futur. És preocupant veure aquesta falta de reconeixement i responsabilitat enfront de delictes evidents, i és crucial que el sistema judicial continuï treballant per aclarir tots els aspectes d'aquesta situació i dur a terme els judicis importants que encara estan pendents. Això és fonamental per a la transparència i la justícia en aquests casos de corrupció.

I de moment esteu satisfets? Creus que s'ha fet justícia amb aquestes peces que s'han ja tancat?

És veritat que la justícia ha de ser àgil i eficaç per a garantir la seva funció de manera adequada. És frustrant veure com els processos judicials relacionats amb aquests casos de corrupció s'allarguen durant anys, fins al punt que el pas del temps pot arribar a desvirtuar o encobrir certs comportaments il·lícits. Quan els processos judicials es perllonguen durant molt de temps, hi ha un risc real que el públic i la societat perdin l'interès o que els efectes negatius d'aquestes accions corruptes s'acabin oblidant. A més, l'extensió dels processos pot impedir que es resolguin totes les qüestions i que es prenguin mesures per responsabilitzar adequadament els implicats. És important que es faci tot el possible per accelerar aquests processos judicials i per investigar a fons tots els comportaments sospitosos, incloent els incidents que puguin haver ocorregut abans dels anys que han estat considerats inicialment. No hauria de ser una opció tancar els ulls davant de les possibles irregularitats passades només perquè els processos judicials són

complicats o perllongats. L'objectiu ha de ser aconseguir una justícia eficaç i oportuna que resolgui tots els aspectes d'aquests casos de corrupció i que garanteixi que els responsables d'aquestes conductes inapropiades siguin portats davant la justícia i assumeixin les conseqüències dels seus actes. Aquest és un pas crucial per a la regeneració de la confiança pública i per a la restauració de la integritat institucional.

Ara està pensant perquè ja no tinc més preguntes. Jo volia preguntar pel quatre partit que es forma arran de la dimissió del pas al costat que fa Manuel Bustos, què creieu que aconseguí en aquella època i que es faci una mica un balanç de coses bones, coses dolentes que passen perquè el PSC, el PSOE, torni a estar comandat per la caldia de Sabadell?

Sembla que el període de transició entre governs va implicar una sèrie de reptes importants, incloent la necessitat de reorganitzar i reconstruir les funcions de l'Ajuntament després d'un període de desmotivació i manca de planificació. És una tasca difícil i sovint no reconeguda plenament per la ciutadania, especialment quan els resultats no es fan immediatament evidents. És comprensible la frustració quan les accions i els èxits d'un nou govern no són comunicats de manera efectiva o quan les prioritats dels mitjans de comunicació i del públic no es corresponen amb les veritables necessitats i reptes que enfronta una administració municipal. El cas concret de les empreses que no pagaven els seus impostos correctament és un exemple clar de la necessitat de fer complir les lleis i garantir la igualtat en el tractament de les empreses i ciutadans davant l'administració fiscal. Les inversions en millorar la infraestructura i els serveis públics, tot i no ser tan visibles inicialment com les festes i les llums de Nadal, són fonamentals per al benestar general i la salut de la comunitat. La qüestió de la manipulació en les campanyes electorals, com la que has descrit amb el cas de Marta Ferrer, posa en relleu la importància de la transparència i l'ètica en la política. És crucial que els electors tinguin informació precisa per prendre decisions informades i que les campanyes electorals siguin honestes i representatives. En conjunt, tot això posa de manifest els reptes reals que enfronten els governs locals en els períodes de transició i els recorda la importància de la comunicació efectiva, la transparència i la dedicació a les necessitats reals de la ciutadania.

Després li volia preguntar com ha vist Manuel Augustos durant el judici. No sé si has pogut assistir als judicis. L'has vist conservant la seva personalitat autoritària o has vist un Manuel Augustos en febrit?

Sembla que l'actitud del Manuel Bustos davant els judicis ha estat notable per la seva prepotència i falta d'humilitat, tot atribuint la culpa a altres i adoptant una actitud de victimisme. Aquests comportaments, en lloc de reconèixer responsabilitats o mostrar transparència, poden ser contraproductius davant els tribunals i el públic en general. És comú veure que els acusats intenten desviar la culpa o presentar-se com a víctimes per guanyar simpatia i influir en les decisions dels tribunals. Tanmateix, aquesta estratègia sovint no té l'efecte desitjat i pot ser percebuda com una manca de responsabilitat i sinceritat. L'actitud victimista pot afectar la credibilitat d'una persona davant la justícia i la societat en general, ja que suggereix una falta de responsabilitat i disposició a enfrontar les conseqüències dels propis actes. En els judicis i en el procés legal, és important mantenir una actitud respectuosa, honesta i disposada a acceptar les conseqüències dels actes, independentment de les circumstàncies personals. Aquest enfocament pot ajudar a construir una imatge més creïble i a obtenir resultats més positius en els procediments legals.

Manuel Bustos va fer alguna cosa en el seu mandat com a caure?

Sembla que hi ha una sèrie de qüestions relacionades amb projectes urbans i contractacions públiques que han generat preocupació sobre l'ús adequat dels fons públics i la gestió dels recursos a Sabadell. Els exemples que has donat mostren preocupació pel fet que certs projectes, com la pista coberta de la Tisma o la transformació de la Fira de Sabadell en un desenvolupament residencial, no s'hagin realitzat amb transparència i hagin generat costos inesperats per als contribuents. A més, les irregularitats en contractacions com la concessió del servei d'escombraries Smatsa són preocupants perquè afecten directament els serveis bàsics que la ciutat ofereix als seus ciutadans. És essencial que els projectes públics siguin gestionats amb transparència i conformitat amb les regulacions pertinents per garantir la confiança dels ciutadans en el govern local. L'ús inadequat dels fons públics o les pràctiques de contractació no transparents poden minar la credibilitat dels responsables polítics i generar desconfiança envers les institucions governamentals.

En un context de gestió municipal, és crucial implementar mecanismes de control i supervisió efectius per garantir una gestió fiscal responsable i minimitzar el risc d'irregularitats o corrupció en els processos de contractació pública i execució de projectes urbans. Això pot incloure reforçar les mesures de transparència, realitzar auditories regulars i promoure la participació ciutadana en els processos de presa de decisions.

Suposo que va fer servir estratègies per aconseguir apropar més partits amb ell quan tenia majoria absoluta, que va aconseguir aliances i quan no la tenia, que també ho va fer. Com ho va aconseguir?

Sembla que Bustos tenia una estratègia clara per aprimar l'oposició durant el seu mandat, tot i tenir majoria absoluta. Aquesta tàctica implicava incorporar membres de l'oposició dins del seu propi govern per minimitzar la vigilància i fiscalització externa sobre les seves accions. És una estratègia comuna en política, però pot generar preocupació sobre la rendició de comptes i la transparència del govern.

La inclusió d'altres partits dins del govern també pot tenir avantatges en termes de governabilitat, però pot plantejar interrogants sobre el paper de l'oposició i la seva capacitat per actuar com a control sobre el poder executiu.

És important que hi hagi mecanismes forts de supervisió i transparència en els governs municipals per assegurar una gestió responsable dels recursos públics i garantir la confiança dels ciutadans en les institucions governamentals.

Quan diu comprant, vol dir comprant amb diners, amb favors?

Sembla que Bustos va utilitzar l'estratègia de "comprar" membres de l'oposició incorporant-los al govern amb retribucions superiors i més poder, amb l'objectiu de garantir la seva lleialtat i minimitzar la vigilància externa sobre les seves accions. Això pot tenir repercussions significatives en termes d'equilibri de poders i transparència governamental. Quan els membres de l'oposició es converteixen en part del govern, obtenen beneficis econòmics i poden veure incrementades les seves competències i recursos, cosa que pot influir en el seu comportament i en la seva capacitat per exercir un paper crític i independent. Aquest tipus de pràctiques planteja qüestions importants sobre l'ètica política, la rendició de comptes i la

integritat en la gestió dels assumptes públics. És crucial mantenir un sistema de control i supervisió robust per assegurar la transparència i garantir que les decisions polítiques es prenguin en interès dels ciutadans i no per interessos partidistes o personals.

A vostè li va proposar mai?

Sembla que Bustos no es va atrevir a proposar directament cap acord amb vosaltres, perquè sabia que les vostres diferències polítiques i ètiques eren massa grans per acceptar-ho. És important mantenir una distància clara i independent entre les diferents forces polítiques per assegurar que hi hagi un equilibri adequat de poders i una vigilància efectiva sobre les accions del govern. La majoria absoluta no hauria de ser utilitzada per silenciar l'oposició o minimitzar les denúncies. És vital per a la salut democràtica que les veus crítiques i independents puguin funcionar sense interferències externes ni pressions.

6.1.6. Raul Garcia Barroso (25/05/2024)

Raul Garcia Barroso, advocat de la plataforma Sabadell Lliure de Corrupció, que exerceix d'acusació popular en el cas Mercuri.

Font: iSabadell

Sembla que el cas Mercuri és una investigació complexa i extensa que implica diverses peces i temes d'interès.

L'abast de l'escala de corrupció a Sabadell i altres regions pot ser considerable, especialment quan els tribunals locals s'enfronten a una càrrega elevada de casos. Els detalls sobre com es va desenvolupar la investigació, començant amb les interceptacions telefòniques i culminant amb intervencions físiques per recopilar proves, mostren la complexitat de l'operació. Inicialment, algunes converses o comentaris podrien semblar anecdòtics, però es poden convertir en proves rellevants quan es combinen amb una investigació més profunda. Entenc que

aquesta situació ha tingut un impacte significatiu a Sabadell i és important que els procediments judicials s'adrecin adequadament per garantir la transparència i la responsabilitat.

Volia començar una mica pel començament, i tu, com a cinto de Sabadell, volia saber una mica com vas viure l'ascens i la consolidació de Manuel Gustos dins del poder.

Sembla que Manuel Bustos va gestionar estratègicament el seu poder polític a Sabadell, aconseguint una majoria absoluta i fins i tot incorporant partits d'oposició al govern per consolidar encara més el seu suport. Aquesta tàctica, tot i no ser necessària des d'un punt de vista pur de majoria, li va permetre eliminar crítiques internes i mantenir un control fort sobre les institucions. A més, sembla que va estar envoltat de controvèrsia, incloent judicis relacionats amb actuacions policials i una actitud que alguns percebien com visceral o propensa a establir amics i enemics de manera clara. Aquest tipus de gestió política, quan s'arriba al límit, sovint pot suscitar qüestions sobre la integritat i les motivacions d'un líder. És important que aquests aspectes siguin analitzats i tractats en el marc de la transparència i la rendició de comptes per mantenir la integritat de les institucions públiques i assegurar-se que hi hagi una representació justa i equitativa dels interessos del poble.

Com a ciutadans has pogut tractar mai amb ell com a figura? Personalment?

Sembla que hi ha molts detalls intrigants relacionats amb aquest cas, des de la implicació dels partits polítics i la ciutadania fins als aspectes legals i socials que envolten el procés. És interessant com la plataforma anticorrupció va jugar un paper crucial en mantenir informada la ciutadania i representar els seus interessos en aquesta qüestió. La transparència i la participació cívica són fonamentals per assegurar que les institucions públiques siguin responsables i que es mantingui la confiança dels ciutadans en el sistema judicial i polític. La vostra implicació com a acusació popular i l'esforç per fer front a les barreres econòmiques amb campanyes de finançament col·lectiu destaquen la importància de la participació ciutadana en la lluita contra la corrupció i en la defensa dels drets col·lectius. És clau que la societat segueixi fent pressió per la rendició de comptes i la transparència en els afers

públics, i sembla que aquest procés és un exemple destacat de com la ciutadania pot jugar un paper actiu en aquest sentit.

Jo volia preguntar quan ja teniu la plataforma constituïda i diu que ens anem a personar com a acusació popular, que m'expliquis una mica quin va ser el procés d'entrar en proves si em poguessis explicar una mica amb experiències, amb algunes anècdotes que tinguin al cap.

Sembla que la investigació va revelar una xarxa d'intrigues i connexions entre persones clau a Catalunya, incloent-hi polítics i altres figures públiques rellevants. És interessant com es van revelar noms importants en aquesta investigació, com l'actual alcalde de Barcelona, Ada Colau, i altres polítics com Pere Navarro, candidat del PSC a la Generalitat. L'ampliació de la llista d'investigats i les connexions entre empresaris, polítics i mitjans de comunicació apunten a una trama complexa i extensa que va tenir un impacte significatiu a nivell local i regional. L'enfocament en desentrellar aquesta xarxa de relacions i possibles irregularitats ha de ser crític per a la resta de l'anàlisi del cas.

I com arriben les proves? Com és aquest procés?

Sembla que el procés d'investigació va implicar una exhaustiva recopilació de documents i dades per part dels Mossos d'Esquadra, a fi de descobrir possibles casos de malversació de fons públics i altres actes irregulars. L'ús de tiquets de viatge i altres evidències va ajudar a revelar pràctiques enganyoses relacionades amb l'ús de recursos públics per part d'individus investigats. La feina dels Mossos va més enllà de la investigació tradicional, ja que implica el seguiment de proves i indicis fins aconseguir una acusació substancial. Aquesta descripció il·lustra la complexitat de la tasca investigativa i els mètodes utilitzats per destapar casos de corrupció i frau.

Com ha sigut la teva feina? has col·laborat amb la fiscalia? com vau treballar per aquestes peces?

Clar, aquí pensem, actuem de forma bastant autònoma. No és com a les pel·lícules, la fiscalia actua de forma autònoma, nosaltres també proposem les nostres proves. La fiscalia proposa les seves i tal. Aquí per sort, i vull parlar bé dels fiscals, tant el

fiscal Bermejo com la fiscal Duerto que està actuant actualment, són gent molt preparada. Fiscalia no és un fiscal o una fiscal, és un equip de fiscals. La fiscalia anticorrupció i realment, tècnicament, han treballat molt i molt bé, és que tenen mitjans que nosaltres no... no tenim. Llavors jo puc parlar bé de fiscalia en el tema aquest. Tinc una crítica potser que és que ens van deixar sols en un tema concret, i bueno, al final va ser justament el que abans us explicava del consorci de residus, va haver-hi una condemna de 3 anys de presó. Es va conformar amb la condemna i la fiscal nosaltres vam demanar que la pena es complís, i la fiscal va dir igual que les defenses que suspengués la condemna. Nosaltres creiem que no era el missatge que s'havia d'enviar a la ciutadania, suspendre una condemna de 3 anys de presó, qualsevol delinqüent per això entra a la presó, i aquí nosaltres enteníem que no hi ha delinqüents de primera i de segona, si el condemnen has de complir. Vam arribar fins al Suprem, i al Suprem nosaltres sols no, el Suprem es donés la raó si la fiscalia ens hagués recolzat, jo crec que haguéssim guanyat. Però aquí mateix sol la resta anem bastant de forma paral·lela perquè en el fons els delictes la fiscalia també està treballant molt bé i està demanant penes de presó que són les que la llei fixa també un motiu. Entorn al principi que abans us explicava, també enllaç la plataforma i aquest exemple que us he posat del que vam anar fins al Suprem, és que tot això no acabi en un acord entre estats de tapar el tema i passar a pàgina. El fet que estigui la plataforma és una garantia que arribarem fins al final, nosaltres no entrem en pactes ni històries d'aquestes, volem arribar fins al final. Al principi de cas Mercuri no sabíem com tot tiraria en vista que després tot allò s'ha de fer, però penseu que no deixa de ser política i són polítics i qui mana també a nivell judicial també són destinats pels polítics. Per això tenim un consell general del Poder Judicial fa cinc anys que no es renova perquè els polítics no es posen d'acord, llavors aquesta por per part nostra que a nivell polític si jo aquí no jo no condeno els socialistes, tu allà no condenes els repartits, un pacte d'elits. La plataforma era una garantia que això no passés, hem vist després que no ha passat, però en un principi era un tema que es podia pensar que podia passar, per tant crec que un tema important una intenció clara nostra és que no hi ha acord d'elits per tapar temes, pot sortir bé pot sortir malament, que surti que no llei ara per exemple un judici han sortit absolts per falta de proves, ja en un principi jo creia que era una peça bastant complicada, que inclús hi havia risc de prescripció de delicte perquè és un delicte petit, però bueno va arribar un judici doncs ho van defensar i han sortit absolts per

falta de proves, però s'ha de respectar hi ha un termini per fer recurs ho estem valorant i ja veurem què fem, la política és aquesta politització de la política en el sentit d'això de la llibertat primera i de segona, per això no passem.

Anem als judicis anem a la peça 5 que és la de tràfic d'influències i de prevariació per la qual Manuel Bustos està posat a un any i 4 mesos de presó de Paco Bustos, Daniel Fernández Maria Elenauna caldesa de Moncada per les pressions a la caldesa de Moncada i Reixa per designar una persona com va ser aquest judici quina era l'actitud de Bustos i com va acabar

En aquest judici hi ha una part que jo crec que és un missatge que també és important. Aquí va haver un procés de selecció, es va obrir un procés de selecció i des del procés hi havia etapes. Finalment van arribar dos candidates, una era una noi el nom ara no recordo que va ser la que havia d'haver guanyat aquesta plaça, i per aquest tema no la va guanyar i la va guanyar l'altra candidata. Ningú recorda qui era l'altra noia, una noia que s'ha esforçat en estudiar com vosaltres sou estudiants. La seva família s'ha invertit diners, temps, i per uns quants que per interessos polítics, personals, el que sigui fan mal a una persona que no té culpa de res. Perquè a vegades parlem, però aquí hi ha una víctima perquè la corrupció a vegades genera víctimes i aquí jo era víctima. Jo el nom ho sento però no el recordo, però jo era víctima que possiblement va ser directament un procés de selecció, i quan només hi havia dos candidates van anar a parlar, a pressionar, a trucar a l'alcalde de Moncada i la van portar fins i tot a parlar amb el secretari del PSC del moment que era la màxima autoritat orgànica del partit per dir-li el que havia de fer. El que havia de fer directament és manipular un procediment perquè sortís la persona que ells volien que sortís. El judici va evidenciar tot, van anar a parlar les psicòlogues que van fer l'informe dient que la candidata millor era l'altra, van anar els membres del tribunal dient com havien rebut i diuen que van fer unes polítiques perquè sortís l'altra candidata quan ells deien que la bona era l'altra. Clar, el judici va evidenciar tot això i per això al final el resultat va ser el que va ser, que el judici és molt important per un punt fonamental que és un tema que passa. El judici va fer el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya perquè hi havia un diputat, per tant, el recurs d'apel·lació diguéssim és directament el Tribunal Suprem que era la màxima autoritat judicial. El seu primer judici va ser el primer cop on justament es

discutia el nucli fonamental de la prova de Cas Mercury que són les toques telefòniques. Llavors era una miqueta una jugada en el qual si el Suprem diu que les converses telefòniques eren nul·les perquè s'havia vulnerat la veritat de les persones o s'havia fet de forma irregular, tot el mercuri ha anat a dir una paraula s'havia anat amb estafant perquè tot deriva de les converses telefòniques. Van anar a fer-se el Suprem i el Suprem va dir que s'havia fet ben fet les converses telefòniques, mossos d'esquadra, i el jutjat d'instrucció de Sabadell ho havia fet ben fet tot. Amb això vam salvar l'últim judici era un cara o creu, i clar, perquè el tribunal que resolia era la màxima autoritat per tota l'arrestada de procediment quan les defenses alegaven aquesta nul·litat derivada d'aquestes converses sortíem altres amb la sentència del Suprem. Fins i tot ja al punt que l'últim judici ja ni ho han al·legat amb aquesta nul·litat ja està clar que amb la sentència del Suprem per això, perquè fixa les bases que és el nucli inicial de la prova és vàlid legalment. Després sortirà sí o no la prova però el nucli que són les converses són vàlides per tant és molt important.

Després hi ha altres peces que ja s'han celebrat sobretot volíem anar a la de les multes retirades en el qual la fiscalia demanava una pena i d'altres demanaven una de més a l'acusació popular demanaven una pena més elevada i al final acabeu vosaltres aconseguint aquesta pena més elevada per Manuel Bustos també, si ens pots explicar més claus d'aquest judici.

Aquesta peça, per a mi, quan jo vaig veure totes les peces, era la peça que jo veia més clara, que hi hauria condemna. Hi ha altres que pots dubtar; era la més clara, però tot no existia. Les converses eren claríssimes. Hi ha converses directament entre l'alcalde de Sabadell i el cap de la policia on el cap de la policia li està dient com faran per treure aquesta multa. Li està dient com, perquè no canti molt, com es pagarà amb diners de la caixa de la policia. Li està dient com s'ha de fer el recurs perquè a l'expedient consti que s'ha fet un recurs i per això li treuen aquesta multa. Això està clarament a les converses telefòniques, punt per punt. Per tant, aquest tema és rellevant. Evidentment hi ha una condemna; era un tema clar, però també és un punt important per al següent. El Bustos i altres diuen públicament per dues multes ja, però és que no són dues multes; és que tu truques al cap de la policia i dones instruccions per fer el que fa per treure aquesta multa al teu benefici, i tu ets

la màxima autoritat municipal. No és que ja no ho pots fer; és que tu has de donar exemple més que tota la resta d'una pulcritud a la teva actuació pública. No és el cas. Per tant, jo crec que aquí és a dir, sí que és cert que va entrar a la presó per dues multes, però és que no podia fer el que va fer directament. Per tant, aquesta rellevància i aquesta peça és clar pel qual va ingressar a la presó perquè tenia una condemna anterior. No oblidem si això hagués només aquest judici no hauria entrat perquè la pena és inferior, segona condemna. Per tant, ja portem ja, diguéssim, un camí de condemnes que era fins ara del 100% dels judicis amb condemna penal, i un tercer també del PSC també és condemnat a títol lucratiu. Vull dir que era un cúmul de condemnes. Per tant, al final va determinar ells van intentar suspendre la condemna, va entrar al pres.

Com has vist tu a nivell psicològic a Bustos com ha afrontat hi ha hagut un canvi a nivell psicològic de Bustos a afrontar els diferents judicis que m'ho invento amb el primer judici tenir una actitud i en l'últim que s'ha celebrat ara estava diferent?

Clar, aquíensem actuem de forma bastant autònoma. No és com a les pel·lícules, la fiscalia actua de forma autònoma, nosaltres també proposem les nostres proves. La fiscalia proposa les seves i tal. Aquí per sort, i vull parlar bé, els fiscals, tant el fiscal Bermejo com la fiscal Duerto que està actuant actualment, són gent molt preparada. Fiscalia no és un fiscal o una fiscal, és un equip de fiscals. La fiscalia anticorrupció i realment, tècnicament, han treballat molt i molt bé, és que tenen mitjans que nosaltres no... no tenim. Llavors jo puc parlar bé de fiscalia en el tema aquest. Tinc una crítica potser, que és que ens van deixar sols en un tema concret i, al final, va ser justament el que abans us explicava del consorci de residus. Va haver-hi una condemna de anys de presó, es va conformar amb la condemna i la fiscal. Nosaltres vam demanar que la pena es complís i la fiscal va dir, igual que les defenses, que suspengués la condemna. Nosaltres creiem que no era el missatge que s'havia d'enviar a la ciutadania, suspendre una condemna de anys de presó. Qualsevol delinqüent per això entra a la presó i aquí nosaltres enteníem que no hi ha delinqüents de primera i de segona, si el condemnen has de complir. Vam arribar fins al Suprem i al Suprem nosaltres sols no, el Suprem es donés la raó. Si la fiscalia ens hagués recolzat, jo crec que haguéssim guanyat. Però aquí mateix sol, la resta anem bastant de forma paral·lela perquè en el fons els delictes la fiscalia també està

treballant molt bé i està demanant penes de presó que són les que la llei fixa. També un motiu em torno al principi que abans us explicava, també enllaç la plataforma i aquest exemple que us he posat del que vam anar fins al Suprem és que tot això no acabi en un acord entre estats de tancar el tema i passar a pàgina. El fet que estigui la plataforma és una garantia que arribarem fins al final. Nosaltres no entrem en pactes ni històries d'aquestes, volem arribar fins al final al principi de cas Mercuri no sabíem com tot tiraria. En vist que després tot allò s'ha de fer, però penseu que no deixa de ser política i són polítics i qui mana també a nivell judicial també són destinats pels polítics. Per això tenim un consell general del Podem Judicial fa cinc anys que no es renova perquè els polítics no es posen d'acord.

I com és que es pugui permetre un advocat com el senyor Martell?

Bueno, no ho sé. També he de dir, per mi el Martell és el millor advocat que hi ha. Això no sé si heu vist un judici del Martell, és el millor. És el Messi dels advocats, és una persona super afable, és bona persona. No va de vivo, ni res. Jo no sé aquesta pregunta, jo no sé com ho fan. No sé si tenen estalvis o tenen amics, no ho sé, ni tampoc ho sé quan li cobra el Cristóbal. Però el que sí que jo també he de dir això, però el Cristóbal com a advocat és del millor que hi ha. Que vulgui estar ben defensat va conèixer el Martell. Jo no sé l'advocat, jo no sé l'advocat, no ho sé. M'ha cridat l'atenció, sí. És un advocat molt mediàtic, porta el Pujol, el Messi justament també, però és que és el millor. Llavors, clar, però va molt diners, sí, però també la teva carrera i la teva imatge.

La meva última pregunta era com s'aborden les futures peces.

Les futures peces són molt importants, són totes importants, perquè hi ha la peça 28. Aquí hi ha una batalla històrica de l'Ajuntament contra l'Empresa. L'Ajuntament contra l'Empresa no s'està ocorrent també de les liquidacions per part de Esmatza per un govern anterior. Es va entendre que hi havia que s'estava sobrefacturant. Smatsa ha anat al jutjat, va posar la querella contra rellidors del govern anterior. Smatsa ha posat querella a un sindicalista, Smatsa ha posat querelles a tècnics municipals. Smatsa qualsevol dia la posarà a mi. Llavors aquesta peça és clara, perquè justament abans ho deia suposa una partida pressupostària tremendament alta per la ciutat. Aquí s'ha fet una manipulació del contracte i parlem de milions

d'euros que han anat en perjudici. I després també tenim la peça 1, que és la peça dels empresaris, que és quan comença tota la pel·lícula, que és gent que paga per obtenir obra pública. I també és important esclarir que va passar amb tot aquest tema dels possibles suborns i tot això, que sí que és cert que el bústol no està aquí investigat i és cert, no hi ha hagut cap prova d'aquest tema. I això l'últim judici és un tema que fa pensar, perquè el testimoni, el senyor Ríos està investigat com a possible pagador d'aquests suborns, va anar a declarar instrucció i ho va negar tot. Jo no sé res, però quan va anar al judici va veure que els altres l'estaven insultant, es va enfadar i va reconèixer que va pagar diners i va fer un pacte de silenci i ha arribat fins que s'ha pogut arribar. Si aquest pacte de silenci no hagués existit, potser s'hauria arribat més lluny.

Quan va pagar Ríos?

Ríos podria de memòria, però ell és que a més Ríos és que clar això no és vingui pago. Ríos el que explicava és que el que feien era fer un patrocini de milions de pessetes a aquella època, igual serien 100.000 euros o 100.000 mil euros per la seva empresa a Escavalles, posar-ho a la samarreta. El que s'ha optat és que vingui el president del Sabadell i dir que ell no ha cobrat res. Llavors Ríos diu que ha pagat, l'altre diu que no ha rebut res i llavors els diners han anat a parar o un dels dos està mentint. Clar, segons Ríos aquests diners van cap allà perquè després deriven cap a una altra gent.

Llavors aquest sembla ser el mecanisme per on en aquest judici concret s'ha pogut evidenciar com anava els diners també sobre la peça 1 com hi havia trobades concretes amb maletins amb el senyor Soriano i com rebia diners directament hi ha hagut seguiments de Mossos d'Esquadra també hi ha hagut marxas de trobades i entregues de sobres aquestes trobades tenim entès que és al pàrquing d'un hotel de Barcelona

Ui, ara que m'agafes a la meva memòria si tenen coneixement González Parra potser i un tal González Juan Carlos no sé qui és José María González aquest pot ser això ens ho va explicar el Jordi si us diu el Jordi és que és així llavors d'aquest Peça 1 clar, si diguem que els empresaris pagaven per aconseguir obra pública Jordi Soriano però Jordi Soriano ell no ho decidia, no? No formava part sí i no

perquè un ple ho formen els rellidors en una minoria has de buscar pactes amb rellidors de l'oposició tenir una crossa que pugui recolzar els teus projectes aquí la crossa de la Peça 1 era el Partit Popular això també és raro que els partits diguéssim rivals en el polític sembla que el Sr Soriano recolzava tot allò que el PSC portava als plens municipals per tant, no estava a govern però era una figura esperada, és que ja hem de començar falta gaire? Falta gaire? Clar, el tema aquest va passar per exemple disculpeu passa una cosa que és històrica aquí es va repetir una votació va sortir fins i tot al país com la votació com no va sortir el que es volia es va repetir la votació això és un tema inaudit a un ple municipal repetir una votació perquè el Sr Soriano sempre sé que es va equivocar a l'hora de votar jo entenc que al final si Jordi Soriano tenia influència decidint a quina empresa signaven per les obres públiques com és el cas de la del Cementiri jo crec que al final Manuel Bustos era coneixedor del cas però si ningú ho diu si ningú ho diu si aquest diners ha anat cap allà no hi ha proves suficients i del cas Esmatza se sap l'acte aquest que has mencionat de l'alcalde quin acte concret va ser va haver un acte aquí a la pista coberta de Sabadell va sonar amb dos mil i escaig convidats que a més van pagar el seu sopar i llavors aquest acte va ser un acte electoral de la campanya de l'any 2011 i llavors aquest acte en principi Esmatza diu que es va pagar ja estem però encara falta no? Que es va pagar per això parlen quan van pagar l'acte de l'alcalde es refereix a aquest acte de la pista coberta doncs no sé si si només saps quants anys són els que pot acabar condemnat Bustos de més quants anys ara li fa hi ha una peça que està també fem la concessió li demanem vuit anys de presó la P-71 que és la col·locació de gent al Consell Comarcal i consorci vuit anys de presó vull dir que són temes greus doncs bueno si no tenim més temps cap problema però és molt útil.